

Nan Whayuway Chamag Gway Illistan Lukas

Nan Mipangkop Sannaja Nibyu

Sa'ad nan nangisuyat sannaja nibyu as Lukas gway osa chu'tur gway namati an Hesus san nugwan. Angsan nan ingwhakana mipangkop san inggwa'inggwan Apu Hesus ja insuyusuyuna nu nan uchumay nangisuyat mipangkop an Hesus manipud san nipaakammugwan nan mijana'an Juan gway Manghohonjag ja as Hesus ingkana san nipangatuwana ad langit. As Lukas ahos nan nangisuyat san pachakus nannaja nibyu gway Chanan Inggwan Chanan Apostoles gway mipangkop san ummachugwan chanan namati san ikad nan nanagkulinan Hesus ad langit. Sa'ad nan nangisuyatana san chugwa nibyu as Teofilo gway anan nan uchumon osaay nangatu gway iRoma.

Sa'ad nannaja Whayuway Chamag gway insuyat Lukas, impaakammuna gway sa'ad as Hesus sija nan Mesias gway ingwhawhagkan Apudyus gway Manaku sasan Hudyu ja losanay taku gway mamati an sija. Insuyatna gway pinilin Apudyus as Hesus as mangipaakammu san Whayuway Chamag sasan whawha'sigwot. Sija nan angsan nan mawhasa sannaja mipangkop san nangachakugwan Hesus san atakutaku gway nan'inayasi nan maserpucha, amamod sasan masa'sa'it, chanan nilno'

nan chimunju ja chanan ilaylajusan chanan uchumay taku.

Angsan nan uullit gway ahus nan annaja nibyu as annaana isun chanan antan chanan a'anghel ja nan nallagwaan chanan mampaspastur sasan kenero an Hesus san nijana'ana, nan nataynanan Hesus san Templo san awhanogna, nan wha'nang ja as Lazaro ja chanan agwat mipangkop san whayu taku iSamaria ja nan agwat gway mipangkop san nantaya' gway ana'.

Nan uchumay iwhakawhakan Lukas san-naja nibyu mipangkop san lugwayu, Ispilitun Apudyus, lagsa', nan whachang chanan hub-huwhai san terwhasun Hesus, nan malligwatan Apudyus whersu ja nan mansakanaan chanan namati san managkulinan Apu Hesus.

Chanan Hu'yona

Nan Lugyukin Nan Suyat 1:1-4

Nan Nijana'an Cha Juan Gway Manghohonjag

An Hesus 1:5-2:20

Nan Chimpun Nan Awhanog Hesus 2:21-52

Nan Nansuyuwan Juan Gway Manghohonjag

3:1-20

Nan Nahonjakan Hesus, Chanan Nerpugwana

Ja Nan Manulisukan Satanas An Sija 3:21-4:13

Nan Nansuyusuyuwan Hesus Ad Galili 4:14-9:50

Nan Nansuyusuyuwan Hesus Manipud Ad Galili Ingkanad Jerusalem 9:51-19:27

Nan Mangudchiyay Chumingkun Hesus Ja Nan Natojana 19:28-23:56

Nan Natakuwan Hesus, Nan Nampaipailana Ja Nan Nipangatuwana Ad langit 24:1-53

¹ Ipatpatog'uway Teofilo, ansan nan nangi-sisimo' nangilista san mipangkop sasan aullitan nan na'na'gwa gway inggwan Hesus an chita'u. ² Nan illistacha manisu sasay ingwhakacha an cha'ami chachay nangila sannachaja san chamchamu ja nangipaakammu san Whayuway Chamag. ³ Ad sija nan, Machajaw gway Teofilo, sa'ad tan inamma' achayon losan nannachaja na'gwa san chamu, simsimmo"uway whayu ahos nu isuyat'u an si'a chanan naurus gway aullitan nan na'na'gwa ⁴ tot maakammugwam nan atutugwaanay mipangkop san Whayuway Chamag gway nipaakammu an cha'aju.

Mipaakammu Nan Mijana'an Juan Gway Manghohonjag

⁵ Sa'ad san chimpuway as Herod* nan alid Judea iningkaw nan pachiyay mangngachan Zacarias gway mitapi san hungkuy chanan papachiyay ipangatan Abias. Ad nan asagwana osa sasan kana' Aaron† gway sa'ad nan ngachanna Elisabet. ⁶ Manisuchaay nalintog san mangilan Apudyus gway pinaticha nan losanay whilin ja lintog Apudyus gway maid kun na'na'gwaniyancha. ⁷ Ad maid kun ana'cha tan nawhasig as Elisabet ja lumma'pus losan nan tagwoncha.

⁸ Osa ku erkaw nanterwhasu nan hungkuy Zacarias gway papachi san Templo kun niwhatug

* **1:5** 1:5 Sa'ad nan Herod gway iwthagwhakana sannaja, as Herod gway Angatuwan gway aman Herod gway nan'ali san chimpun Hesus. † **1:5** 1:5 Sa'ad as Aaron sija nan angatuwanay pachi san chimpun Moses.

nan nanterwhasuwana as osaay pachi san Templo. ⁹ Sikuchay nan o'oon chanan papachi nan mangwhiwhinnunutcha gwot sa'ad as Zacarias nahunut as lumno' san ingkagwan Apudyus san chayo' nan Templo as mamuur san insenso.‡
¹⁰ Kun anna chanan chachama takuway mallugwayugwayu san pagway san annaay mapuppuyan nan insenso.

¹¹ Kun nampaila an sija nan anghel Apudyus gway summi'ad san machigwanan nan chachatunan gway pupuuyan san insenso. ¹² Kun na'ogjay as Zacarias san nangilana say anghel gwot ummogjat. ¹³ Gwon anan chay anghel an sija, "Achi'a umogjat Zacarias, chingngorn Apudyus nan lugwayum. Sa'ad as asagwamay Elisabet umana' as laya'i ad Juan nan ingachannu an sija. ¹⁴ Ad mallaylajad'a ja humayu nan somsono'nu as amod ad angan ahos nan mallaylajad san mijana'ana ¹⁵ tan mangngachan napatog as sija san mangilan Apudyus. Ad maserpu achi kun uminum san whajas ancha ngachamman sinatay humutong. Ad nan Ispilitun Apudyus agwad an sija san mihuhugkiyana. ¹⁶ Ad angan nan iJisraelay manulinona an Apu gway Apudyuscha. ¹⁷ Ad umunas sija miwhaun nu san Apu gway agwad nan napigsaay ayobhongana gway isun Elias tot urnusona chanan manaama ja manulinona nan somsono' chanan achi kun chumngor ta ammancha manomsomo' as isun nan nalintokay taku. Ad mansakanaona

‡ **1:9** 1:9 Sa'ad nan insenso umma'allasi purpus gway nu mapuuyan mangwhangu nan sungsungna.

chanan taku san umaliyan Apu.”

¹⁸ Kun anan Zacarias say anghel, “Ngachan nan mangakammugwa'ay tuttuwa na tan mangorraka' ja madan ahos as asagwa'?”

¹⁹ Kun anan chay anghel, “Sa'on as Gabriel gway anna nan ayobhonga' gway nerpu an Apudyus. Ingwhauna' an Apudyus ta iwhaka' ja ipaakammu' an si'a nannaja Whyuway Chamag.

²⁰ Chongyom na, achi'a kun ma'akinga ingkana san chimpuway ma'gwaan nannaja kapu tan achim pun tinuttuwa nan ingwhaka' gway ma'gwa nu miwhatug nan chimpuna.”

²¹ Anna kunay manuullay chanan taku san lumagwaan Zacarias mataagcha tan patho' ekas sija iingkaw san ingkagwan Apudyus san chayo' nan Templo. ²² Gwot lumagwa kus sija achi kun ma'akinga kun impapagwatnaay na'aapapat an chicha, sija nan inakammuchaay agwad nan inilana gway nerpu an Apudyus ad chayo'. Ad manipud san sachi sissija achi kun ma'akinga as sija.

²³ Napping kunan whatangna san Templo aysan ad ugwacha. ²⁴ Chaan kun meerkagwanan nahukis asagwanaay Elisabet gwot nalluyu'u' ad ugwacha san lima huyan. ²⁵ Kun anana, “Anunu ku chadlu tinuliliya' an Apudyus. Inaanna nan miwhawhaina' sasan taku.”

Mipaakammu Nan Mijana'an Hesu Kristu

²⁶ Mi'anom huyan kusan huki Elisabet ingwhaun Apudyus nan anghel gway as Gabriel ad Nazaret gway osa ilid Galili ²⁷ san osa whawhallasay chaan pabog gway ni'awherjan

san osa laya'iyay mangngachan Josep gway nerpu san kana' Dabid. Ad sa'ad nan ngachan nan whawhallasanna Maria. ²⁸ Kun ummoy nan anghel an Maria kun anana, "Ininon nan whijagnu! Impailan Apudyus nan inawhayuna an si'a! Agwad as Apudyus an si'a."

²⁹ Gwon nakuyu nan somsono' Maria san ingwhakan chay anghel kun anana san somsono'na, "Ngachamma pijaon nina anan?"

³⁰ Kun anan chay anghel an sija, "Achi'a umogjat Maria, piyan'a tan si'a nan pinilin Apudyus.

³¹ Chongyom na! Mahuki'a ad iyana'nu nan laya'i ad nginadnam as sija as Hesus. ³² Sa'ad as sija mangngachan napatog ja mangngachan as sija Ana' nan Angatuwan. Ad man'aliyon Apudyus as sija as isun Dabid gway nerpugwana. ³³ Ad sija nan man'alín chanan kana' Jacob as ingkaingkana. Ad sa'ad nan mantuyajana maid kun mappungana."

³⁴ Kun anan Maria san anghel, "Ininonma ninaay ma'gwa ama' agwad nanghog an sa'on?"

³⁵ Kun summungwhat nan anghel gway mangwana an sija, "Umali an si'a nan Ispilitun Apudyus ad sa'ad nan ayobhongan nan Angatuwanay Apudyus isun nan hunot gway mangichung an si'a. Sija nan sa'ad nan ijana'nuway maid kun whersuna maagwakan as sija as Ana' Apudyus. ³⁶ Somsom'om as Elisabet gway chokam gwot inghukina nan ana' gway laya'i gway nan madan as sija. Kun mi'anom huyan nan hukina san sana gway nan

ma'gwaniyon whasig as sija. ³⁷ Tan maid kun achin Apudyus ma'gwa.”

³⁸ Kun anan Maria, “Annajas sa'on gway mudchachun Apudyus. Ma'gwa an sa'on nan losanay ingwhakam.” Kun aysan nan anghel.

³⁹ Neerkagwanan kun lummiggwat as Maria gwot ina"agwaynaay ummoy nangwhaat san osa ili san ilid Judea gway whibilig. ⁴⁰ Hummu'nag kun nilumno' san hoyoy cha Zacarias gwot kiningaana as Elisabet. ⁴¹ Chingngorn kun Elisabet nan kingan Maria nangkichu chay ana' san husugna. Kun ummoy nan Ispilitun Apudyus an Elisabet. ⁴² Kun tinowhagna nan kingana an Maria gway manggwana, “Piyana san losanay huwhai ja piyan nan ana' gway ijana'nu. ⁴³ Ngachamma inatataku'ay umaliya' lagwaon san inan nan Apu'? ⁴⁴ Tan chingngor' kun ekay kingam nangkichu san lagsa'na nan ana' san husug'u. ⁴⁵ Piyana tan namati'aay ma'gwa nan ingwhakan Apudyus an si'a.”

Mangajug As Maria San Chaychajaw An Apudyus

⁴⁶ Kun anan Maria,
“Chaychajagwon nan somsono"u as Apudyus.

⁴⁷ Amod nan lagsa"u kapu an Apudyus gway Manaku an sa'on.

⁴⁸ Tan simsimmo'nas sa'onay mudchachu gway nawhawha nan saadna.

Ad malluki san sana anan nan losanay lunap an sa'onon piyan nan whijag'u

⁴⁹ kapu san amochay mataakan gway inggwan nan Apigsaanay Apudyus an sa'on.

- Tuttuwa machaychajaw as Sija gway maid
kun mijisugwana.
- 50 Ad nan achakuna ipailana an chichaay man-
chajaw an sija
ingkana san mansinu'nub gway lunapcha.
- 51 Inggwana nan amochay mataakan kapu san
ayobhongana.
Sinibsibta'na chanan nangangatu nan som-
somo'na.
- 52 Impawhawhana chanan papangat san tuyay-
cha
kun impangatuna nan saad chanan
nawhawha.
- 53 Sa'ad chanan mawhiwhittil inatchana chicha
sasan whayu ingkanas nangopcha,
kun sa'ad chanan whawha'nang pinerjawna
chicha gway namu'yungawcha.
- 54 Whinadngana chanan takunaay ijIsrael
as manomsom'ana san achakuna an chicha,
- 55 isun nan ingwhawhagkana sasan nerpugwan
ta'u
gway Abraham ja chanan kana'na as in-
gkaingkana.”

Nan Nijana'an Juan Gway Manghohonjag

- 56 Iningkaw as Maria an Elisabet as takan-
gay matuyunghuyan asiyot lumajawa' ugwacha.
- 57 Niwhatug kunan umana'an Elisabet iyana'na
nan laya'i. 58 Kun chingngorn chanan cherragna
ja chochogkana gway impailan Apudyus nan
amod gway achakuna an sija kun na'ayagsa'cha
an sija.

⁵⁹ Gwot mi'agwayu kus erkawna chay ana' um-moycha san manuglitancha an sija kun ngadnancha otjan chay ana' as Zacarias gway ngachan amana. ⁶⁰ Gwon anan inana, "Wha'on! Juan nan mingachan an sija."

⁶¹ Kun anancha an sija, "Maid kun osa sasan chochogkajus mangngachan amasnat."

⁶² Gwot impapagwatcha san imacha an Zacarias nu ngachan nan whayugwona mingachan san ana'na.

⁶³ Nan'ochaw kus sija as mallistaana, illis-tanaay "Juan nan ngachanna." Kun nataagcha losan. ⁶⁴ Sachi kun nakaninga as sija kun nanapapat gway nanchaychajaw an Apudyus.

⁶⁵ Kun ummogjat losan chanan cherragcha ad san losanay whibilig gway ili san Judea sija ekay ana'anancha nan mipangkop sannaja na'gwa.

⁶⁶ Ad nan losanay nangngor simmosimmo'cha gway manggwana, "Ngachan nin nan ma'gwaan nannaja ana'?" Tan agwad an sija as Apudyus.

⁶⁷ Ad sa'ad as Zacarias gway amana ummoy nan Ispilitun Apudyus an sija kun ingwhakana ananon,

⁶⁸ "Machajaw as Apudyus gway Apudyus chanan ijIsrael
kapu tan ummalina whinadngan ja gwina-jagwajaan chanan takuna.

⁶⁹ Kun nangipaalis sija as apigsaanay Manaku an chita'u
gway nerpu san kana' Dabid gway mansilsil-whiyona.

⁷⁰ Impaiwhakan Apudyus sasan

mangikakadto'ay mansilwhi gway profetana
san agwi

71 gway takuwona chita'u sasan ahursu ta'u
ja san pigsan chanan losanay mangisil an
chita'u.

72 Ta ipailana nan achakuna gway
ingwhawhagkana sasan nerpugwan ta'u
ja tungpayona nan tuyagna gway maid kun
lagwing as pangkopna.

73 Sachi nan ingwhawhagkanaay intuyagna an
Abraham gway nerpugwan ta'u

74 tot sa'ad san nanakuwana an chita'u san
pigsan chanan ahursu ta'u,
ijujanaay maid ogjat ta'uway mansilwhi an
sija.

75 Mansilwhi ta'u an sija gway maid kun
ma'gwaniyan ja nalintog
san mangilana an chita'u sannaay matat-
takuwan ta'u."

76 Kun intuyuy Zacarias gway manggwanaon,
"Ad sa'ad as si'aay ana"u anna,
maagwakan'as profetan nan Angatuwanay
Apudyus
tan umununa'a nu nan Apu ta isakanam nan
ajona,

77 ta ipaakammuna nan matakuan chanan
takuna
kapu san malligwatana sasan whersucha.

78 Kapu san lajad ja achakun Apudyus an chita'u
ipaalina gway merpud langit nan Mesias
gway manaku an chita'u gway mijagwat
san init gway chumungit.

79 Umalis sija tot padchaana chanan iingkaw san manghulingot gway umogjat san otoy ja tot ichayanna chita'u san whyuway somomo' gway maid kun machanakan."

80 Kun sa'ad chay ana' chumma'or ja nasom'an ja pummigsa nan pammatina. Iniingkaw as sija san luta gway maid kun ingkaw as taku ingkana san chimpuway nampaila sasan ijIsrael.

2

1 Sa'ad san sachi nijana'an Juan nanggwas Emperador* Agosto as lintog ta mampalista nan lamangay taku san losanay ili gway sa'up nan Roma. 2 Annaja nan chamchamu nampalistaan chanan taku san Kirenio† nan kuwhinnachur ad Siria. 3 Kun losanay taku ummoy nampalista san gwaschi ilina.

4 Kun lummigawat ahos as Josep ad Nazaret gway osaay ilid Galili kun ummoy san ilin Dabid ad Betlehem ad Judea tan kana' Dabid as sija. 5 Huyunna ummoy nampalista as Maria awherjanna gway mahuki. 6 Ad sa'ad san agwachanchad Betlehem niwhatug nan chimpu gway umana'ana. 7 Kun iyana'na nan panguyu ana'na gway laya'i kun inagjana san luput asi-naot ipabog san atutung kapu tan maid kun ikawcha san manchachawsan.

* **2:1** 2:1 Sa'ad nan Emperador nan pijaona anan "Ali". Ad sa'ad as Agosto sija nan alid Roma ja san sachi chimpu sija nan nantuyay ad Israel. † **2:2** 2:2 Sa'ad as Kirenio osa sasan pangat nan iRoma gway nansilwhi an Cesar gway nantuyay san osa sina'up nan Roma san sachi chimpu ja sa'ad nan Galili ja Judea sa'up nan Siria san sachi chimpu.

⁸ Ad sa'ad san sachiyay ili agwad chanan mampaspastur san puyag gway mangijaachug sasan kernerocha san sachiyay lawhi. ⁹ Ad sa'ad nan anghel nan Apu nampaila an chicha ad sa'ad nan inachajaw nan Apu nilinangana chicha gwot amod nan ogjatcha. ¹⁰ Kun anan chay anghel an chicha, "Achi aju umogjat tan anna iyali' nan Whayuway Chamag an cha'aju gway sija nan mampayagsa' as amod san losanay taku. ¹¹ San sana lawhi san ilin Dabid, nijana' nan manaku an cha'aju. Sija nan Kristu gway Apu! ¹² Ad annaja nan mangimatunanju gway mailaju nan ana' gway na'agjan san luput gway nipabog san atutung."

¹³ Sachi kun maag ekay nampaila ad langit nan adadchuwanay anghel gway huyun chay anghel gway mangichaychajaw an Apudyus gway ananchaon,

¹⁴ "Machaychajaw nan Apudyus gway agwad san angatuwanay langit
ja sa'ad ad asna luta maid kun machanakan chanan taku gway masomana!"

¹⁵ Nanulin kun chachay a'anghel ad langit asi'a'anan chachay mampaspastur san gwaschi osa an chicha, "Inta'ud Betlehem ilan nan na'gwa gway impaakammun nan Apu an chita'u!"

¹⁶ Kun ina'agwaychaay ummoy kun incha-sancha cha Maria an Josep ja nan ana' gway inuumhog san atutung. ¹⁷ Inilacha kun chi ingwhakacha an chicha chay ingwhakan nan anghel mipangkop san ana'. ¹⁸ Kun nataag nan losanay taku nangngor san ingwhakan chachay mampaspastur. ¹⁹ Gwon sa'ad as Maria iniingngatana

losan nannachaja gway sosom'ona chachi. ²⁰ Kun nanulin chachay mampaspastur gway nanchaychajaw an Apudyus ja inchaychajawcha nan inawhayuna kapu san losanay chingngorcha ja inilacha tan sachi nan ingwhakan nan anghel an chicha.

Nan Nangadnan Hesus

²¹ Mi'agwayu kun san erkaw chay ana' san chimpuway manuglitancha an sija, nangadnan as sija as Hesus. Sijana nan ngachan gway inatod nan anghel san chaanna mihukiyan.

²² Hummu'nag kunan chimpuway mampachayusan[‡] cha Josep an Maria gway sija nan anan nan lintog Apudyus an Moses, ummoycha ad Jerusalem tot ipailacha an Apudyus ²³ tan nilista san lintog Apudyus gway anana, “Losanay umuna mijana'ay laya'i miwhilang as ugwan Apudyus.”[§] ²⁴ Kun nanchatuncha hos san anan nan lintog Apudyus, “Chugwa whayug gwinnu chugwa man'amernus gway kalapati.”*

Impacha'an Simon Ingwhaka Nan Oon Hesus

[‡] **2:22** 2:22 Nu mappung umana' nan huwhai uyajona jan nan 33 gway erkaw asiyot mampachayus san chayana. Achina kun ogognan nan nichatun an Apudyus gwinnu achi kun umoy san hoyoy Apudyus ingkanas machayusan as sija. Nu huwhai nan ijana'na, aisaw as sija san chugwa chumingku. Ad maserpu uyajona nan 66 gway erkaw asiyot mampachayus as sija san chayana. [§] **2:23** 2:23 Mawhasa san Exodo 13:2, 12, 15. ^{*} **2:24** 2:24 Mawhasa san Levitico 12:8.

²⁵ Sa'ad sa sachi erkaw iningkaw nan osa taku ad Jerusalem gway mangngachan Simon gway nalintog ja anna nan ogjatna an Apudyus. Uullajona nan manaku sasan iIsrael ad sa'ad nan Ispilitun Apudyus agwad an sija.

²⁶ Impaakammun nan Ispilitun Apudyus an sija gway achi kun matoy as sija ingkana mailana nan Kristu gway ingwhawhagkan Apudyus.

²⁷ Ad kapu san Ispilitun Apudyus gway nangipujut an sija nilumno' as Simon san Templo. Um-moy kun chachay sinana' an Hesus san Templo ta ooncha an sija nan anan nan lintog, ²⁸ iningkaw as Simon kun whina'gwerna chay ana' kun nanchajaw an Apudyus gway manggwana,

²⁹ "Apudyus, san sana tan na'gwa nan ing-whakam an sa'on
ijujam nannaja mansilsilwhi an si'a gway matoy gway maid kun machanakana.

³⁰ Tan inila' chadlu nan manaku sasan taku
³¹ gway insakanam tot ilan nan losanay taku.

³² Mijagwat as sija san silaw gway mangi-paakammu san mipangkop an Apudyus sasan wha'on kus Hudyu
ja kapu an sija mapachajagwan chanan takum gway iIsrael."

³³ Kun nataag nan sinana' an Hesus san ing-whakan Simon san mipangkop an sija. ³⁴ Kun ingwhakanaay pawhayugwon Apudyus nan whi-jagchaay sinana' an Hesus kun anana an Maria, "Chongyom na, sa'ad nannaja ana' chinutu'an Apudyus gway sija nan kapun nan lumagwingan ja matakuan nan angsanay iIsrael. Sija ahos nan imatun gway lagwingon nan angsanay taku.

³⁵ Ipayosgwana nan nitatayuway somsono'cha. Ad sa'ad as si'a amod nan sasangam."

³⁶⁻³⁸ Sachi kun sa'ad nan osa profetaay huwhai ummoy ummachayug an chicha. Sa'ad nan ngachanna as Ana gway ana' Fanuel gway kana' Aser. Pitun tagwon nan nanaassawwan-cha an asagwana kun nawhayus sija ingkanas gwayumpuyu ja opat nan tagwonna. Sijasija umoy san Templo gway manchajaw an Apudyus san inerkaw ja nilawhi gway nadnachi mallug-wayu ja mallaun. Nanjaman as sija an Apudyus kapu san ana'ay Kristu kun ingwhakana nan mipangkop san ana' san losanay manuullay san Mesias gway umali ta gwajagwajaana nan ijIsrael.

³⁹ Napping kun cha Josep an Maria inggwa nan losanay anan nan lintog Apu, nanulincha san ilichaay Nazaret ad Galili. ⁴⁰ Chumma'or nan ana'ay as Hesus kun pummigsa ja lummaing kun pinawhayun Apudyus nan whijagna.

Nan Na'chasan Hesus San Templo

⁴¹ Tinagwonay umoy nan sinana' an Hesus ad Jerusalem san pijasta gway ma'gwaniyon Lumaus.† ⁴² Nasagwayan kus chugwa nan tagwon Hesus ummoycha na'apijasta tan sija nan sikud gway o'ooncha san ukalicha. ⁴³ Napping kunan pijasta san lummajagwan-cha nanto'chay

† **2:41** 2:41 Sa'ad nannaja pijasta gway ma'gwaniyon Lumaus sija nan pijastan nan manomsom'an chanan Hudyu san ininon nan anghel Apudyus gway nangtoy sasan panguyu ana' chanan ijEgipto gwon nilasiyana chanan panguyu ana' chanan nerpugwan-cha ijIsrael.

as Hesus ad Jerusalem gway maid akammun chanan sinana' an sija. ⁴⁴ Anancha kunnu agwad san huyogcha sija nan inerkawcha manadchadchayanay lumajaw. Awni kun iyukudcha as sija sasan chochogkacha ja huhuyuncha. ⁴⁵ Maid kun inchasancha an sija, nanulincha ad Jerusalem gway mangijukud an sija. ⁴⁶ Mi'atlu kun gway erkaw inchasancha as Hesus san Templo gway ma'atu'tu'chu sasan mimistuyun nan lintog gway manchochongngor ja manimiiimus an chicha. ⁴⁷ Kun losan nan nanchongor an sija nataag san sungwhatna ja inalaingna. ⁴⁸ Inilan kun cha amana an inana as sija nataagcha. Kun anan inana, "Ana"u, kamman oon nan amasna an cha'ami? Amod nan chanagmi gway mangijukuukud an si'a."

⁴⁹ Kun anana an chicha, "Kajuman anaanapon as sa'on? Jo'o achiju akammu gway maserpu ingkagwa' san hoyoy Ama?" ⁵⁰ Jon achicha kun naagwatan nan sungwhat Hesus an chicha.

⁵¹ Gwot nihuyog as Hesus an chichaay lumajaw ad Nazaret kun pinatina nan losanay ingwhakacha. Kun sisimmo' inana nannachaja losanay na'gwa. ⁵² Kun chumma'or kus Hesus ja lummaing nasom as Apudyus ja chanan taku an sija.

3

*Nan Nansuyuwan Juan Gway Manghohonjag
(Mateo 3:1-12; Mer'us 1:1-8; Juan 1:19-28)*

¹ Sa'ad san mi'asergwa as limaay tagwon san nantuyajan Emperador Tiberio,

as Poncio Pilato nan kuwhinnachur ad Judea
 kun as Herod nan mangituyay ad Galili
 ja as sunudnaay Felipe nan mangituyay ad
 Ituria ja Traconite.

Kun as Lisaniyas nan mangituyay ad Abilene.

² Cha Anas an Caifas nan angatuwanay pachi
 san sachi chimpu. Kun impaakammun Apudyus
 nan ukudna an Juan gway ana' Zacarias san luta
 gway maid kun ingkaw as taku. ³ Gwot um-
 moy as Juan san losanay ili gway nampali'gwo
 san gwanggwangay Jordan kun impaakammuna
 sasan taku gway manchu'kancha chanan wher-
 sucha ad nampahonjagcha tot ligwatan Apudyus
 nan losanay whersucha. ⁴ Sa'ad nan inggwan
 Juan sija nan nilista san nibyun profeta Isaias
 gway anana,

"Agwad nan osa mampa'upa'uy san luta gway
 maid kun ingkaw as taku gway ananaon,
 'Isakanaju nan ajon nan Apu!
 Pawhayugwonju nan manadchayanana!

⁵ Maserpu maawhab losan nan challug,
 mapanad losan nan whilig,
 malinchong nan nanti"urti"urray chayan
 ja maamma"an nan napillapillau'anay
 ersa.

⁶ Ad nailan nan losanay taku nan manakuwan
 Apudyus.' **

⁷ Anana san amochay takuway ummoy an
 sija nampahonjag, "Nasi'ap aju gway isun
 chanan uyog, ngachan nan nangiwhaka an
 cha'ajuway malisiyanju nan umaliyay manusaan
 Apudyus nu achiju manchu'kan nan whersuju?

* **3:6** 3:6 Mawhasa san Isaias 40:3-5.

⁸ Maserpu ipailaju san kidkichujuway tuttuwa nanchu'kanju chanan whersuju. Ad achiju som-som'on gway achi cha'aju chusaon kapu san ananjuwon kana' cha'aju an Abraham. Tan iwhaka' an cha'aju gway uyay nannachaja whatu ma'gwaay oon Apudyus as kana' Abraham. ⁹ Na'asakana as Apudyus gway manusa san taku nu achicha manchu'kan nan lagwingay o'ooncha, isun nan taku gway na'asakanaay mangikupung san gwasayna san lamut nan aju. Ad losanay aju gway achi kun humkas as whayu makupung ad niwhallu san apuy."

¹⁰ Kun anan nan amochay taku, "Ngachan maangkay oonmi?"

¹¹ Kun anan Juan gway summungwhat an chicha, "Nu ngachan nan chugwa nan silupna atchona nan osa san maid silupna. Ad nu ngachan nan anna anona maserpu hosay mangatod."

¹² Kun ummoy nan uchumay manchachakup san hugwis tot mampahonjagcha an Juan kun anancha an sija, "Mistuyu, ngachan nan oonmi?"

¹³ Kun anana an chicha, "Achiju labson nan singilonju nu san ustuguay masingil."

¹⁴ Kun nanimus ahos nan uchumay susurchachu an sija gway manggwana, "As cha'ami kay, ngachan nan oonmi?"

Kun anana an chicha, "Achiju piliton ayan nan pila' nan taku gwinnu achiju pawhasuyon nan taku nu maid atuttugwaana. Mapno' aju san labhuju."

15 Kun pummigsa nan namnaman chanan taku kun losancha nanommosommo' tan anancha kunnu as Juan nan Kristu. 16 Anan Juan gway summungwhat an chicha losan, "Honjaka' cha'aju san chanum gwon agwad nan osa umaliyay nangatngatu an sa'on. Achiya' kun miwhilang as mansilwhi an sija uyay mangaan san sinilasna. Honjakana cha'aju san apuy gway Ispilitun Apudyus.† 17 Ad nu umali chersinna nan whayuway taku san lagwing gway isun nan takuway anna nan ayay'aynaay mallaid san chakami san kerkerkwit. Igkana san ayangna nan kerkerkwit gwon sa'ad nan chakami puuyana san apuy gway achi kun mapatajan." 18 Amasna ja angan nan in'aman Juan gway nampapigsa san somsomocha san nangipaakammugwana san Whayuway Chamag sasan taku.

19-20 Ad sa'ad as kuwhinnachur Herod gway patinajun gway amujuwan Juan san mipangkop an Herodias gway asagwan nan sunudna ja mipangkop sasan lagwingay o'oona, chinogwana nan lagwingay o'oona san nangiwhayuchana an Juan.

Nan Nahonjakan Hesus

(Mateo 3:13-17; Mer'us 1:9-11)

21 Sa'ad san chaan mawhayud as Juan san namonjakana sasan taku nahonjakan ahos as

† 3:16 3:16 Nan osa pijaona ukuchon "chusaon Apudyus chanan achicha manchu'kan nan whersucha" ad nan osa pijaona ukuchon, "pachason Apudyus chanan takuna kapu san likat gway mansikab gway isun chi mapuuyan tot machayusancha."

Hesus. Anna kunay mallugwayugwayu as Hesus niibwhat nan langit. ²² Kun ummoy inumpa nan Ispilitun Apudyus gway isun chi kaob nan kalapati an sija. Ad iningkaw nan kingaay nerpu langit gway manggwana, “Si'a nan ana"uway ipatpatog'u, mamasoma' an si'a.”

*Nan Nerpugwan Hesus
(Mateo 1:1-17)*

²³ Sa'ad as Hesus ummoy as tuyumpuyu nan tagwonna san nangilukijanaay mansuyu.

Ad nan somsomo' chanan taku ana' Josep as sija gway ana' Eli,

²⁴ ad sa'ad as Eli ana' Matat,
sa'ad as Matat ana' Levi,
sa'ad as Levi ana' Melki,
sa'ad as Melki ana' Jannai,
sa'ad as Jannai ana' Josep,

²⁵ sa'ad as Josep ana' Matias gway ana' Amos,
sa'ad as Amos ana' Nahum,
sa'ad as Nahum ana' Esli gway ana' Nagi,

²⁶ sa'ad as Nagi ana' Maat gway ana' Matatias,
sa'ad as Matatias ana' Semei,
as Semei ana' Josep gway ana' Juda.

²⁷ Sa'ad as Juda ana' Joanan,
sa'ad as Joanan ana' Resa gway ana' Zerubabel,
sa'ad as Zerubabel ana' Sealtiel,
sa'ad as Sealtiel ana' Neri.

²⁸ Sa'ad as Neri ana' Melki,
sa'ad as Melki ana' Adi,
sa'ad as Adi ana' Cosam,
sa'ad as Cosam ana' Elmadam,
sa'ad as Elmadam ana' Er,

²⁹ sa'ad as Er ana' Josue,

sa'ad as Josue ana' Eliezer,
sa'ad as Eliezer ana' Jorim,
sa'ad as Jorim ana' Matat,
sa'ad as Matat ana' Levi,
³⁰ sa'ad as Levi ana' Simeon,
sa'ad as Simeon ana' Juda,
sa'ad as Juda ana' Josep,
sa'ad as Josep ana' Jonan,
sa'ad as Jonan ana' Eliakim,
³¹ sa'ad as Eliakim ana' Melea,
sa'ad as Melea ana' Mena,
sa'ad as Mena ana' Matata,
sa'ad as Matata ana' Natan,
sa'ad as Natan ana' Dabid,
³² sa'ad as Dabid ana' Jesse,
sa'ad as Jesse ana' Obed,
sa'ad as Obed ana' Boaz,
sa'ad as Boaz ana' Salmon,
sa'ad as Salmon ana' Naason,
³³ sa'ad as Naason ana' Aminadab,
sa'ad as Aminadab ana' Arni,
sa'ad as Arni ana' Ami,
sa'ad as Ami ana' Ebron,
sa'ad as Ebron ana' Fares,
sa'ad as Fares ana' Juda,
³⁴ sa'ad as Juda ana' Jacob,
sa'ad as Jacob ana' Isaac,
sa'ad as Isaac ana' Abraham,
sa'ad as Abraham ana' Tare,
sa'ad as Tare ana' Nacor,
³⁵ sa'ad as Nacor ana' Serug,
sa'ad as Serug ana' Reu,
sa'ad as Reu ana' Peleg,
sa'ad as Peleg ana' Heber,

sa'ad as Heber ana' Selah,
³⁶ sa'ad as Selah ana' Cainan,
 sa'ad as Cainan ana' Arfaxad,
 sa'ad as Arfaxad ana' Sem,
 sa'ad as Sem ana' Noe,
 sa'ad as Noe ana' Lamec,
³⁷ sa'ad as Lamec ana' Metusela,
 sa'ad as Metusela ana' Enoc,
 sa'ad as Enoc ana' Jared,
 sa'ad as Jared ana' Mahalaleel,
 sa'ad as Mahalaleel ana' Cainan,
³⁸ sa'ad as Cainan ana' Enos,
 sa'ad as Enos ana' Set,
 sa'ad as Set ana' Adam
 sa'ad as Adam ana' Apudyus.

4

Nan Nanulisukan Satanas An Hesus (Mateo 4:1-11; Mer'us 1:12-13)

¹ Anna kunay ummoy iningkaw an Hesus nan Ispilitun Apudyus lummajaw as sija san gwanggwangay Jordan kun impujut nan Ispilitun Apudyus as sija san luta gway maid kun ingkaw as taku. ² Ad san opat puyuway erkaw sinulisukan Satanas as sija. San sachiyay chimpu achi kun nangnangan as Hesus sija nan nawhitil as sija san napping nan sachi. ³ Kun anan Satanas an sija, “Nu si'a nan Ana' Apudyus iwhakam sannachaja whatu ta mangngachancha tinapay.”

⁴ Kun summungwhat as Hesus gway manggwana, “Nilista san Ukud Apudyus gway anana,

'Wha'on kus ahus nan tinapay as i'atakun nan taku.' **

⁵ Sachi achot iyoy Satan as Hesus san nangatuway whilig maagna ekay impaila an sija nan losanay mantuyajan san luhung. ⁶ Kun anan Satan as Hesus, "Atcho' an si'a nan losanay ayobhongan gway mangituyay sannachaja ja nan losanay ina'erjadcha tan naatod chana losan an sa'on ad mawhalin'uway atchon san whayugwo'ay mangatchan. ⁷ Ad nu mampal-intumong'aay manchajaw an sa'on man'ugwam losan chana."

⁸ Kun summungwhat as Hesus gway manggwana, "Nilista san Ukud Apudyus gway anana, 'As Apu gway Apudyusnu nan manchajagwam ad ahus as sija as mansilwhiyam!'+ "

⁹ Awni kun iyoy Satan as Hesus ad Jerusalem kun impasi'adnas sija san tu'tu' nan Templo kun anana an sija, "Nu si'a nan Ana' Apudyus luma-jug'a sanna. ¹⁰ Tan nilista san Ukud Apudyus gway anana,

'Sa'ad chanan a'anghel Apudyus whilinona chicha san mipangkop an si'a tot whantajan cha'a.'

¹¹ Anana hos, "Tapajaon cha'a san imacha tot achi chanan i'im miserser san whatu.'‡ "

¹² Kun summungwhat as Hesus gway manggwana,
"Anan nan Ukud Apudyus,

* **4:4** 4:4 Mawhasa san Deuteronomio 8:3. † **4:8** 4:8 Mawhasa san Deuteronomio 6:13. ‡ **4:11** 4:11 Mawhasa san Salmo 91:11-12.

‘Achim sulisukon nan Apu gway
Apudyusnu.’§ ”

¹³ Sachi kunay inamin Satanas pachason nan losanay mawhalinna isulisug an Hesus tinaynana as sija ingkanas agwad chimpuna asin.

*Nan Nansuyuwan Hesus Ad Galili
(Mateo 4:12-17; Mer'us 1:14-15)*

¹⁴ Kun nanulin as Hesus ad Galili gway anna an sija nan ayobhongan nan Ispilitun Apudyus. Kun nanchinamag nan mipangkop an sija san ailili san sachiyay ili. ¹⁵ Kun nansuyusuyus sija sasan sinagoga gwot chinaychajaw nan losanay taku.

*Achin Ku Chanan iNazaret Chongyon As Hesus
(Mateo 13:53-58; Mer'us 6:1-6)*

¹⁶ Kun ummoy as Hesus ad Nazaret san iliyay chumma'yana. Gwot nilumno' san sinagoga san Erkaw gway Umillongan tan sija nan ukalina. Kun summi'ad gway mamasa san Ukud Apudyus ¹⁷ gwot inatodcha an sija nan nayu'utay papil gway illistan profeta Isaias. Kun whinitwhitna nan nayu'utay papil gwot inchasana nan nisuyatan nan ananaon:

¹⁸ “Anna an sa'on nan Ispilitun Apudyus
tan chinutu'anas sa'on as mangiwhaka san
Whayuway Chamag sasan whawha'sigwot.
Ingwhauna' as mangipaakammu
sasan whayud gway magwajagwajaancha
ancha ma'aila chanan na'uyap
ja tot magwajaan chanan milaylajusan.

¹⁹ Ja ta ipaakammu' ahos gway

§ 4:12 4:12 Mawhasa san Deuteronomio 6:16.

humu'nag nan chimpuway mangipailan Apudyus san manakuwana sasan takuna.”*

²⁰ Kun nilu'ut Hesus nan papilay nilistaan nan Ukud Apudyus kun inatodna insubli san mansilsilwhi san sinagoga kun tummu'chuway nansuyu. Kun losanay taku san sinagoga into-tollongcha as sija. ²¹ Kun anana an chicha, “San sana erkaw tummuttuwa nan annaja niwhasaay Ukud Apudyus gway chingngorju.”

²² Kun losanay nangngor an sija nasomcha an sija ja nataagcha san inawhayun nan inukudna kun anancha, “Tan ana' kayna Josep ja.”

²³ Kun anana an chicha, “Maid kun chugwachugwanaay iwhakaju an sa'on nan amasnaay apapat, ‘Chu'tur, akasam nan longagnu! Losanay chingngormiyay na'gwa ad Capernaum oom ahos ad asna gway ilim.’ ” ²⁴ Innanana hos, “Tuttuwa iwhaka' an cha'aju, maid kun profeta as michajaw san ilina. ²⁵ Gwon nan inatuttugwaana iwhaka' an cha'aju gway angsan chanan nawhayu ad Israel san chimpun Elias san achina kun ummuduchanan san tuyu ja kog-gwaay tagwon san iningkagwan nan amochay uyat san losanay luta. ²⁶ Gwon maid ku an chicha nan niwhaunan Elias, ahus san osa nawhayu ad Sarepta san ilid Sidon. ²⁷ Ja angsan nan naleprosi ad Israel san chimpun Eliseo gway profeta, maid kun hummayu as osa an chicha ahus ekas Naaman gway iSiria as hummayu.”

* **4:19** 4:19 Mawhasa san Isaias 61:1-2.

²⁸ Chingngorn ad chanan taku san sinagoga nannaja nalingucha as amod. ²⁹ Kun summi'adchaot pinerjawcha as Hesus san lasin nan ili san ikid nan whilig gway nipata'choyan nan ili tot otchakonchas sija. ³⁰ Gwon nangoy kusan hoyaat nan amochay taku aysan as sija.

*Nan Laya'iyay Nilno' Nan Chimunju
(Mer'us 1:21-28)*

³¹ Kun nanosog as Hesus ad Capernaum gway osa ilid Galili. Kun nansuyu sasan taku san Erkaw Gway Umillongan. ³² Kun nataagcha losan tan anna nan ayobhongan nan insus-suyuna.

³³ Ad sa'ad san sinagoga iningkaw nan osa laya'iyay nilno' nan chimunju kun inip'awna gway manggwana, ³⁴ "Oy! Kamma whijawhijangan cha'ami Hesus gway iNazaret? Umalim tangkaan cha'ami? Akammu' si'a! Si'a chay maid kun whersuna gway ingwhaun Apudyus."

³⁵ Gwon impakino' Hesus nan chimunju gway manggwana, "Kumino" a, lumajaw'a san sanatay taku!" Gwot impatug kunan chimunju nan sachi taku san sangucha losan, tinaynana nanchi laya'i gway achina kus sija jinaman.

³⁶ Kun nataag losan nan taku kun asi'a'anancha san gwaschi osa an chicha, "Sima ayasin nan apapat nina? Anna nan ayobhongana ja pigsana mamerjaw sasan chimunju ad lummajawcha!" ³⁷ Kun nanchinamag nan mipangkop an Hesus san gwaschi ili gway mampali'gwos.

Nan Nangipawhayugwan Hesus San Angsanay Taku

(Mateo 8:14-17; Mer'us 1:29-34)

³⁸ Lummajaw kus Hesus san sinagoga ummoy san hoyoy Simon. Ad sa'ad nan atukangan Simon gway huwhai amod nan atungna kun ingwhakacha an Hesus ta pawhayugwona as sija. ³⁹ Gwot ummachayug kus Hesus summi'ad san cherragna kun ingwhakanaay ma'aan nan atungna kun na'aan nan atungnaot nawhanan-gon kun pina'anana chicha.

⁴⁰ Mummaschom pun losanay anna huyunna nasa'it san whayangna ayasin nan sa'it, iyoycha an Hesus. Kun inognana nan gwaschi osa an chicha gwot hummayucha. ⁴¹ Pinerjawna hos chanan chimunju san angsanay taku. Kun nampa'uy chanan chimunjuway manggwana, "Si'a nan Ana' Apudyus!" Gwon impakino'na chicha ja achina kun iyujaay kumingacha tan akammucha gway sija nan Kristu.

Intuyuy Hesus Gway Mangipaakammu San Whayuguay Chamag

(Mer'us 1:35-39)

⁴² Gwisnit kunot lummajaw as Hesus san sachi ili ummoy as sija san maid tagtaku. Kun inanaanap nan takus sija kun ummoycha an sija gwot tinagwichancha ta achi lumajaw. ⁴³ Gwon anana, "Maserpu ipaakammu' nan Whayuguay Chamag gway mipangkop san mantuyajan Apudyus san uchum ahosay ili kapu tan sijana nan nangiwhaunan Apudyus an sa'on."

44 Kun intuyuynaay nangipaakammu san Whayuway Chamag sasan sinagoga san ailiilid Judea.

5

Nan Nangajakan Hesus San Ummunaay Pasuyutna

(Mateo 4:18-22; Mer'us 1:16-20)

¹ San osa erkaw summisi'ad as Hesus san ikid nan whaywhay ad Genesaret. Nantu'tu'jud gway umoy nan angsanay taku an sija kun nanchongorcha san ukud Apudyus. ² Kun inilana nan chugwa whang'a san ikid nan whaywhay gway tinaynan chanan mangii'an gway ummoycha whinawhayan nan akaidcha. ³ Namang'a kus Hesus san osa whang'a gway whang'an Simon, ingwhakana an sijaay ipakagwanas a'it. Kun tummu'chu as Hesus san whang'a gwot nansuyu sasan taku.

⁴ Nappung kus sija nansuyu anana an Simon, "Ipooynu nan whang'a san achayo' ad ingkaobju san huhuyunnu nan akaidju ta agwad ayanju."

⁵ Kun anan Simon gway summungwhat, "Apu, nilabyawhimi nangakaid gwon maid kun inayami. Gwon kapu tan ingwhakam ikaob'u nan akaid." ⁶ Ingkaobcha kun amod nan inayachaay i'an kun takangay mawhis'i nan akaidcha. ⁷ Kun pinaypajancha nan huhuyuncha gway agwad san uchumay whang'a tot umoycha whadngan chicha. Gwot ummoycha kun inggwaancha nan chugwa whang'a gwot mallukicha malinong.

⁸ Inilan kun Simon Pedro nan na'gwa nampalintumong san sangun Hesus kun anana,

“Apu, achajugwana' tan humersuwthersuwa!”
 9 Amasna nan ingwhakana tan nataag cha Simon Pedro ja uchumay huhuyunna san inaachun nan inakaichancha. 10 Nataag ahos nan huhuyunnaay cha Santiago an Juan gway anana' Zebedeo.

Kun anan Hesus an Simon, “Achi'a umogjat, malluki san sana taku chanan ayusom gway mamatiyom chicha an sa'on.”

11 Impaikidcha kun san tayantag nan whang'a tinaynancha nan losan kun nitunudcha an Hesus.

Nan Nangipawhayugwan Hesus San Osa Laya'iyay Naleprosi

(Mateo 8:1-4; Mer'us 1:40-45)

12 Sa'ad san iningkagwan Hesus san osaay ili iningkaw nan osa laya'iyay naleprosi. Inilana kus Hesus nampa'yob as sija san sangun Hesus kun nampa'pa"aasi gway manggwana, “Apu, nu whayugwomay pawhayugwon sa'on akammu'ay lobhongnu.”

13 Kun inognan Hesus chay laya'i gway manggwana, “Whayugwo', humayu'a!” Kun nawhanayu chay laya'i san leprosina. 14 Kun pinuyung Hesus as sija gway manggwana, “Achim pay iwhagwhaka na san uchum gwon i'a manchachawwos mampaila san pachi ta ilana gway hummayu'a. Manchatun'a nu ngachan nan nisuyu san lintog gway inatod Apudyus an Moses as mangakammugwan chanan taku gway hummayu'a.”

15 Gwon ummamamod nan'umamag nan mipangkop an Hesus. Kun ummoy nan

chachamaay taku nanchongor an sija ja nam-paakas san sa'sa'itcha. ¹⁶ Gwon sa'ad as Hesus nadnachi umoy umachaju san maid taku ad nallugwayu.

Nan Nangipawhayugwan Hesus San Osa Laya'iyay Napalalais

(Mateo 9:1-8; Mer'us 2:1-12)

¹⁷ Osa kunay erkaw san mansuyuwan Hesus iningkaw chanan uchumay Pariseo ja mimis-tuyun nan lintog gway natu'tu'chu gway ner-pucha san ailiili ad Galili ja Judea ja nerpu'd Jerusalem. Kun agwad an Hesus nan ayobhongan Apudyus gway mangipawhayu sasan nasa'it.

¹⁸ Sachi kun hummu'nag nan uchumay lallaya'i gway nanachangoy san osa napalalais gway inuumhog san oogkana. Kun pachasoncha otjan ijoy ad chayo' san hoyoy tot igkacha san sangun Hesus. ¹⁹ Sa'ad tan achicha ma'aiperno' say napalalais kapu tan amod nan taku, ummoycha san sahooy nan hoyoy kun ummahutcha san sachi kun iyursuuschas sija san kagwan nan amochay taku san sangun Hesus. ²⁰ Inilan kun Hesus nan pammaticha anana san napalalais, "Sunud, niligwata' chanan whersum."

²¹ Kun asijaajuumum chanan mangaagkammu san lintog ja Pariseo gway manggwana, "Ngachan manan osa takuwanna gway manapapat as maamangan Apudyus? Ama' agwad sillobhong malligwat san whersu nu achi ahus as Apudyus!"

²² Akammun Hesus nan agwad san som-somo'cha kun anana an chicha, "Ka'ajuman

manomsomo' as amasnat? ²³ Ngachan nan lanuy as iwhaka, 'Niligwata' chanan whersum' gwinnu 'Humangon'a ad nanadchayan'a'? ²⁴ Ta maakammugwanjuway sa'ad as sa'on gway Ana' nan Taku anna nan ayobhonga'ay malligwat san whersu ad asna luta, ilanju nannaja oo'." Sija nan anana say napalalais, "Iwhaka' an si'a, humangon'a, ayam nan inogkam ad lummajaw'a ad ugwaju!"

²⁵ Kun nasani'ad chay napalalais san san-gucha losan kun inayana nan inogkana kun lummajaw gway nanchaychajaw an Apudyus. ²⁶ Kun nataagcha losanay nangila kun nanchaychajawcha an Apudyus. Kun ummogjatcha losan gway manggwana, "Inila ta'u nan wha'on kus apapati gway mataakan san sana erkaw!"

Nan Nangajakan Hesus An Levi
(*Mateo 9:9-13; Mer'us 2:13-17*)

²⁷ Sachi kun lummagwa as Hesus san hoyoy kun inilana nan osaay manchachakup san hugwis gway mangngachan Levi* gway tum-mutu'chu san sisingngilan san hugwis. Kun anan Hesus an sija, "Tunuchona'." ²⁸ Kun lummiggwat as Levi kun tinaynana nan losanot nitunud an Hesus.

²⁹ Kun pinernusan Levi as Hesus san hoyoyna. Iningkaw ahos nan amochay taku gway mitapi chanan manchachakup san hugwis ja uchum pajay taku gway na'a'an an chicha. ³⁰ Kun asingunguchu chanan Pariseo ja huhuyunchaay mangaagkammu san lintog kun anancha sasan

* **5:27** 5:27 Sa'ad nannaja Levi, "Mateo" hos nan ngachanna.

pasuyut Hesus, “Ka'ajuman ma'a'an ja ma'iinum sasan manchachakup san hugwis ja chanan humersuwthersu?”

³¹ Chingngorn kun Hesus chi iyagwatnaay nanungwhat an chicha gway manggwana, “Sa'ad nan takuway maid sa'itna wha'on kus maserpuna nan manaakas. Sija manserpu san manaakas chanan nasa'it. ³² Wha'on kus sija ummaliya' nan manajaka' sasan whayuway taku, sija ummaliya' nan ajaka' chanan humersuwthersu tot manchu'kancha nan whersucha.”

*Nan Mipangkop San Mallaunan
(Mateo 9:14-15; Mer'us 2:18-20)*

³³ Anan chachay Pariseo an Hesus, “Nadnachi mallaun ja mallugwayu chanan pasuyut Juan ancha amasna ahos nan o'oon chanan pasuyut chanan Pariseo kunja kama chanan pasuyutnu achi mallaun?”

³⁴ Kun summungwhat as Hesus gway manggwanaay nangijagwat, “Jo'o mallaun chanan ma'abyay nu agwad an chicha nan laya'iyay mangibyay? Ay mangancha hos ja! ³⁵ Ayawniyot humu'nag nan chimpuway milajaw an chicha nan laya'iyay mangibyay ad asichaot mallaun.”

*Nan Mipangkop San Chachaanay Sussuyu Ja
Assahuway Sussuyun Hesus
(Mateo 9:16-17; Mer'us 2:21-22)*

³⁶ Iyagwat ahos Hesus an chicha gway manggwana, “Maid kun takus mangaya san a"opgwa luput ad inter'upna san chachaanay luput. Tan sa'ad nu amaschi nan oona mawhis'i nan a"opgwa luput ad achi kuhos mijaya san

niter'upanaay chachaan. ³⁷ Ad maid kuhos mangigka san whilung san chachaanay mangigkaanay kadchang. Tan sa'ad nu amaschi nan oona awni ad hota'on nan whilung nan sachi mangiigkaan ad niwhallu ad natangkaan nan mangiigkaanay kadchang. ³⁸ Gwon nan whilung sija mangigkaanta nan a'opgwaay mangiigkaanay kadchang. ³⁹ Ad maid kun mamija san whilung nu mappung mainum nan chachaanay whajas tan anana, 'Sa'ad nan chachaan pija.' ”

6

Nan Mipangkop San Erkaw Gway Umillongan (Mateo 12:1-8; Mer'us 2:23-28)

¹ Sa'ad san namingsanay Erkaw gway Umillongan nangoy cha Hesus san tayun gway namullan san kerkerkwit kun nangatukatu chanan pasuyutna kun nilalicha san imacha kun inutimancha. ² Anan nan uchumay Pariseo, “Kajuman oon nan mijachi san Erkaw gway Umillongan?”

³ Kun anan Hesus an chicha gway summungwhat, “Jo'o achiju whinasa nan inggwan cha Dabid ja chanan takuna san agwi san nawhitilancha. ⁴ Nilumno' as Dabid san hoyoy Apudyus kun nangaya san tinapay gway nichatun an Apudyus kun nangan ta'on nu mijachi san lintog tan ahus chanan papachi as mijujaay mangan, kun inatchana hos nan huhuyunna.” ⁵ Kun anan Hesus an chicha, “Sa'on gway Ana' nan Taku nan Apun nan Erkaw gway Umillongan.”

*Nan Laya'iyay Napalalais Nan Imana
(Mateo 12:9-14; Mer'us 3:1-6)*

⁶ Sa'ad san namingsan hosay Erkaw gway Umillongan ummoy as Hesus san sinagoga kun nansuyu. Iningkaw nan osa laya'iyay sa'ad nan chigwananay imana achi kun mangkichu.

⁷ Kun iningkaw chanan mangaagkammu san lintog ja Pariseo gway manisiput an Hesus nu mangipawhayu san masa'it san Erkaw gway Umillongan tot agwad mangilancha as ipawher-sucha an sija. ⁸ Gwon akammun Hesus nan somsono'cha kun anana say laya'i, "Sumi'ad'a ad ummali'a sanna sangu." Kun summi'ad chay laya'i kun ummoy san sangucha. ⁹ Kun anan Hesus an chicha, "Imuso'ud cha'aju, ngachan nan ijujan nan lintog ta'uway oon san Erkaw gway Umillongan? Manggwa san whyay gwinnu manggwa san lagwing? Manaku san whijag gwinnu manangka san whijag?"

¹⁰ Intollongna ku chicha losan anana say laya'i, "Ujachom nan imam." Kun inujad chay laya'i nan imana kun hummayu. ¹¹ Kun nalingu' amod chachay Pariseo ja chanan mangaagkammu san lintog kun nanuukuchancha nu ngachan nan ooncha an Hesus.

*Nan Namiliyan Hesus Sasan Nasagwayan As
Chugwaay Apostolesna
(Mateo 10:1-4; Mer'us 3:13-19)*

¹² Sa'ad san sachi chimpu nanakacha as Hesus san whilig tot mallugwayu. Kun nilabyawhinad aschiyay mallugwayu an Apudyus. ¹³ Mawhikat kun inajakana chachay pasuyutna kun pummili

an chicha as nasagwayan as chugwa gway in-
agwakana hos as apostoles. ¹⁴ Annachaja nan
ngachancha:

Simon gway nginadnanas Pedro
ja as Andres gway sunudna,
cha Santiago an Juan,
cha Felipe an Bartolome,
¹⁵ cha Mateo an Tomas,
as Santiago gway ana' Alfeo
ja as Simon gway ananchaon Patriota,*
¹⁶ as Judas gway ana' Santiago
ja as Judas Iscariote gway nangijiwhit an
Hesus.

*Nan Nansuyuwan Hesus Ja Nangipawhayug-
wana Sasan Nasa'it
(Mateo 4:23-25)*

¹⁷ Nanosog ku cha Hesus ja chachay apos-
tolesna summi'ad as sija san tummanapana. Kun
iningkaw san sachi nan angsanay pasuyutna ja
chachama taku gway nerpu san ailiili san Judea
ja Jerusalem ancha nerpu sasan iliyay achani
san whaywhay ad Tiro ja Sidon. ¹⁸ Ummoychad
aschi manchongor an Hesus ja tot ma'aan
chanan sa'itcha. Ad sa'ad chachay nilno' chanan
chimunju hummayucha. ¹⁹ Ad losanay taku
whayugwoncha ognan as Hesus tan anna nan
merpu an sija ayobhonganay mangaan san sa'it
ad impawhayuna chicha losan.

*Chanan Taku Gway Piyan Nan Whijagna
(Mateo 5:1-12)*

* **6:15** 6:15 Sa'ad nan pijaon nan "Patriota" anan, mangipapati
gway mangilawhan san ilina.

20 Intollong kun Hesus chachay pasuyutna anana,

“Piyán aju, cha'ajuway whawha'sigwot
tan mitapi aju sasan takuway ituyajan
Apudyus.

21 Piyán aju, cha'ajuway mawhitil san sana
tan awni ad mapno' aju.

Piyán aju, cha'ajuway maniwhiiwhil san sana
tan awni ad majo'jo' aju.

22 “Piyán aju nu kuyaon cha'aju sasan taku,
nu ila'sig cha'aju, nu pawhainan cha'aju an-
cha ananchaon lagwing ajuway taku kapu san
manuyutanju an sa'on gway Ana' nan Taku.

23 San nugwan amaschi ahos nan inggwan
chanan nerpugwancha sasay profeta. Lumagsa'
aju nu ma'gwa chana an cha'aju ja tumaud
aju san amochay lagsa' kapu tan cha'or nan
makanabju ad langit.

Nan A'oogjatay Ma'gwa San Whijag

24 Gwon amod a'oogjat nan ma'gwa an
cha'ajuway whawha'nang
tan inippongju san sana nan lamay gway
whijag.

25 Amod a'oogjat nan ma'gwa an cha'ajuway
mamabsug san sana
tan awni ad nawhitil aju.

Amod a'oogjat nan ma'gwa an cha'ajuway
majo'jo' san sana
tan awni ad nansasanga ajus amod ja mani-
whil aju.

26 Amod a'oogjat nan ma'gwa an cha'aju nu
chajagwon cha'aju sasan taku

tan amaschi ahos nan inggwan chachay
nerpugwancha san mipangkop sasan
wha'wha"onay profeta.

*Nan Sussuyun Hesus Mipangkop San Ipatogta
Nan Ahursu
(Mateo 5:38-48; 7:12)*

²⁷ “Gwon sa'ad as cha'ajuway manchochongn-
gor an sa'on annachaja nan iwhaka': Ipatogju
chanan ahursuju ad inggwaju nan whyu
sasan mangisil an cha'aju. ²⁸ Ochagwonjuway
pawayugwon Apudyus nan whijag chanan ma-
mujun an cha'aju ad illugwayuwanju chanan
mangilajus an cha'aju. ²⁹ Nan takuway mallipa'
san apingnu, palipa'nu hos nan whisa' ad nan
mangaya san kotap nan silupnu, atchom kahos
nan silupnu. ³⁰ Nan losanay man'ochaw an si'a
atcham ad nan mangaya san u'ugwam, achim
ayan asin. ³¹ Nan whayugwonjuway oon chanan
taku an cha'aju amaschi ahos nan oonju an
chicha.

³² “Nu sija ekay ipatogju chanan mangipatog
an cha'aju ininonju manay mapachajagwan san
amasnat? Tan uyay chanan humersuwthersu
ipatogcha hos chanan mangipatog an chicha.
³³ Ad nu sija ekay oonju nan whyu sasan
manggwa san whyu an cha'aju ininonju manay
mapachajagwan san amasnat? Tan uyay chanan
humersuwthersu ooncha hos. ³⁴ Ad nu sija ekay
pahuyuchanju chanan akammuju gway agwad
nan mangyosna ininonju manay mapachajag-
wan san amasna? Tan uyay chanan humer-
suwthersu pahuyuchancha nan isucha gway

humersuwthersu tan namnamaonchaay misubli nan isun nan impahuyudcha.

³⁵ “Gwon ipatogju chanan mallagwing an cha'aju ad oonju nan whyu an chicha. Ad mampahuyud ajuway achiju sosom'on gway mipagkulin an cha'aju. Ad nu amasna nan oonju cha'or nan makanabju ad nangngachan aju anana' nan Angatuwanay Apudyus. Tan as Apudyus whyu nan ipailana sasan maid akam-muna manjaman ja chanan lagwingay taku. ³⁶ Maserpu mangachaku aju as isun Amaju gway mangachaku.

Achita Mangu'um San Uchum
(Mateo 7:1-5)

³⁷ “Achi aju mangu'um san uchum ta achi cha'aju ahos u'umon an Apudyus. Achiju lod-chongan nan huyunju ta achi cha'aju ahos lod-chongan an Apudyus. Ligwatanju nan whersun nan huyunju ta ligwatan ahos Apudyus nan whersuju. ³⁸ Mangatod aju ad inatchan cha'aju an Apudyus: ustu nan topongna, nasodsod, najugjug ja lumiblibjas nan atchona an cha'aju. Tan nu aman nan topong nan atchonju san huyunju sija ahos nan topong nan atchon Apudyus an cha'aju.”

³⁹ Kun iyagwat Hesus an chicha gway mangg-wana, “Jo'o mawhalinay ipujut nan na'uyap nan isuna na'uyap. Tan nu amasnat nan ma'gwa losancha maotchag san ahut. ⁴⁰ Maid kun pasuyut as nangatngatu san mistuyuna gwon sa'ad nu nasuyuwan gway ustu mangngachan ahos isun nan mistuyuna.

Ilam Jan Nan Longagnu Ad Asimot Ilan Nan Uchum

⁴¹ “Kamma sija iillan nan a'itay whersun nan huyunnu ja achim sija ilan nan cha'or whersum? Isun nan mangiillam san a"iyutay huyaw san atan nan huyunnu gwon achim pun ilan nan amod cha'orray huyaw san atam. ⁴² Ininomma manggwana san huyunnuwon, ‘Chota aano' nan huyawnu nu agwad amod cha'or as huyawnu’? Si'aay an'annam mampawhayu san longagnu, aanom janay umuna nan amod cha'or huyawnu tot chata' nan mangilamay mangaan san huyaw nan huyunnu.

*Nan Aju Ja Nan Hokasna
(Mateo 7:16-20; 12:33-35)*

⁴³ “Sa'ad nan whayu aju achi kun mangkas as lagwing ad sa'ad nan lagwingay aju achi kun mangkas as whayu. ⁴⁴ Gwaschi osa aju milasin san hokasna. Achi kun mawhalinay pusiayonta nan igos san chawchagwor gwinnu huyasonta nan ubas san pinpinit. ⁴⁵ Nan takuway whayu whayu nan apapatona gway merpu san whayuway somsome'na ad sa'ad nan lagwingay taku lagwing nan apapatona gway merpu san lagwingay somsome'na.

*Nan Chugwa Ayasin Nan Takuway Nam-pata'chor San Hoyoy
(Mateo 7:24-27)*

⁴⁶ “Kajuman anan an sa'onon, Apu, Apu, kunja achi aju chumngor san iwhaka' an cha'aju? ⁴⁷ Losanay umali an sa'on ja manchongor sasan ukud'u ja patiyona chachi ipaila' an cha'aju

nan mijisugwana. ⁴⁸ Mijisu as sija san osa takuway nangisaad as hoyoyna. Nan'aub as adadchayo'an kun inigkana nan tamangna san whatu. Nanina'or kun nan gwanggwang gwot nangoy san sachi hoyoy, achina kun jinugjug tan pagchot nan tamangna. ⁴⁹ Gwon sa'ad nan taku manchongor san ukud'u ja achina patiyon mijisu san taku mangisaad as hoyoyna gway maid kun tamangna as whatu. Nangoy kunan china'or na'anusob nan sachi hoyoy kun amod nan nigwa"iyana."

7

Nan Nangipawhayugwan Hesus San Mudchachun Nan Apitan Nan Surchachun Nan iRoma (Mateo 8:5-13; Juan 4:43-53)

¹ Nappingun kun nanagwat as Hesus sasan taku ummoy ad Capernaum. ² Iningkaw ad aschi nan osa apitan chanan surchachun nan Roma gway agwad nan patpatkona mudchachuna gway nasa'it kun takinotojon. ³ Chingngorn kun chay apitan nan mipangkop an Hesus ingwhaunna nan uchumay chacha"orn chanan Hudyu tot ochagwoncha an sijaay umoyna pawhayugwon nan mudchachuna. ⁴ Ummoycha kun an Hesus nampa'pa"aasicha an sija gway manggwana, "Lobhongnaay mawhachangam nannaja taku ⁵ tan ipatpatogna as chita'uguay Hudyu ja hummachang gway nampata'chor san sinagoga ad asna."

⁶ Kun nihuyog as Hesus an chicha. Takangay kus sija san hoyoy nangwhaun chay apitan sasan

huyunna ta iwhakacha an sija gway manggwana, “Apu, achi'a manunger umali tan achiya' kun miwhilang as mammangili an si'a san hoyoy'u. ⁷ Sija nan achiya' kun miwhilang gway umali an si'a. Iwhakam ekay ad hummayu nan mudchachu'. ⁸ Tan uyay as sa'on agwacha' san tuyay nan nangatngatu an sa'on ad anna ahos nan ituyaja'ay susurchachu'. Ana' ad san osaon, 'Ta' ummoy, ana' ad san uchumon, 'Gwaynu' ummali. Ad ana' ad san mudchachu'on 'Oom nannaja' inggwana.”

⁹ Chingngorn kun Hesus chi nataag as sija say apitan kun nansakung sasay angsanay taku nitunud an sija. Kun anana, “Iwhaka' an cha'ajuway maid kun osa as ini'ila' as amasna nan pammatina an chita'uguay iJIsrael!” ¹⁰ Nanulin kun chachay niwhaun san hoyoy nan apitan inilacha chay mudchachuguay hummayu.

Nan Nanakuwan Hesus San Ana' Nan Nawhayu

¹¹ Awni kun ummoy as Hesus san osa iliyay mangngachan Nain. Huyunna chanan pa-suyutna ja amochay taku. ¹² Takangay kus sija san lumno'an san ili iningkaw nan osa natoy gway chinachangngoycha gway umoycha ilhon. Osossa'an as ana' nan nawhayu huwhai. Nihuyog an sija nan amochay taku gway nerpu san sachi ili. ¹³ Inilan kun Apu Hesus chay ina inachakugwana as sija kun anana, “Achi'a maniwhil.” ¹⁴ Kun ummachayug as Hesus kun inognana nan nangigkaancha an sija kun sum-minong chachay nanachangoy. Kun anan Hesus,

“Whawhayu, iwhaka' an si'a gway humangon'a!”
 15 Kun tummu'chu chay natakaway natoy kun kumminga. Kun inatod Hesus san inana.

16 Ummogjat losan nan taku kun nanchaychajawcha an Apudyus gway manggwana, “Sa'ad nan napatokay profeta lummosgwa an chita'u!” ja “Ummalin Apudyus whinachangan chanan takuna!” 17 Kun nanchinamag nannaja chamag gway mipangkop an Hesus san losanay Judea ja losanay nampali'gwos san Judea.

*Cha Hesus An Juan Gway Manghohonjag
 (Mateo 11:2-19)*

18 Ingwhakan chanan pasuyut Juan an sija nan nanakuwan Hesus say whawhayu. Gwot inajakan kun Juan nan chugwa pasuyutna 19 ingwhaunna chicha tot imusoncha an Apu Hesus ananon, “Si'a chay ingwhakan Juan gway umali gwinnu agwad sawhalis uullajonmi?”

20 Hummu'nagcha kun an Hesus anancha, “Whinaun cha'ami an Juan gway Manghohonjag gway anana, ‘Si'a chay ananaon umali gwinnu agwad sawhalis uullajonmi?’ ”

21 Sa'ad san sachi chimpu impawhayuna chanan angsanay masa'sa'it san na'aya'ayasiyay sa'it ja pinerjawna chanan chimunju ancha in-aanna nan uyap nan angsanay na'uyap. 22 Kun anan Hesus gway summungwhat sasay ingwhaun Juan, “Taju iwhaka an Juan nan inilaju ja chingngorju. Ananjuwon, ‘Sa'ad chanan na'uyap anna nan ilancha, sa'ad chanan napi-lay manadchayancha, sa'ad chanan naleprosi hummayucha, sa'ad chanan natuyong anna nan

chongyoncha, sa'ad chanan natoy natakucha ja sa'ad chanan whawha'sigwot nipaakammu nan Whayuway Chamag an chicha.' ²³ Ad ananju hoson piyan chanan takuway achi kun manchugwachugwa san mipangkop an sa'on!"

²⁴ Lummajaw kun chachay whinaun Juan ilukin Hesus iwhaka sasan amochay taku nan mipangkop an Juan gway manggwana, "San ummajanju nangilan an Juan san luta gway maid kun ingkaw as taku, ngachan nan ummoyyu iniila? Jo'o sija ummoyyu iniila nan osa takuway maymaju'u gway isun nan lunu gway ujuujukon nan tungnin? ²⁵ Somsom'onju nu ngachan nan ummoyyu iniila. Jo'o sija ummoyyu iniila nan osa takuway nansisillup as a'erjad. Wha'on kun tan sa'ad chanan a'erjad nan silupcha ja lamay nan whijagcha iingkawcha san hoyoy chanan ali! ²⁶ Iwhakajuud an sa'on nu ngachan nan ummoyyu iniila? Osa profeta? Sija gwon iwhaka' an cha'aju gway nangatngatu san profeta nan inilaju. ²⁷ Tan as Juan nan ingwhakan nan Ukud Apudyus gway anan Apudyus,

'Anna iwhaun'u nan
umuna an si'a gway umoy mangisakana san
ajom.' "

²⁸ Anan ahos Hesus, "Iwhaka' an cha'aju gway san losanay nijana'ay taku maid kun nangatngatu an Juan. Gwon nan awhawhaan sasan takuway ituyajan Apudyus nangatngatu an Juan."

²⁹ Chingngorn kunan losanay taku uyay chanan manchachakup san hugwis nan sussuyun Hesus, ummajuncha san inalintog

Apudyus kapu tan nampahonjagcha an Juan.
³⁰ Gwon sa'ad chanan Pariseo ja mimistuyun nan lintog lagwingoncha nan pangkop Apudyus an chicha kun nilagwingchaay mampahonjag an Juan.

³¹ Intuyuy Hesus gway manggwana, “Ngachan nan mangjिसugwa' san annaja lunap? Ngachan nan isucha? ³² Isucha nan anana'ay mananan-nangu san sowhan. Ingwhakan nan uchum san uchumay huyuncha gway manggwana, 'Nantu'er ami san nayagsa' gwon achi aju kun nansaya!

Naniwhil ami

gwon achi aju kun na'aiwhil!'

³³ “Kaman iwhaka' gway a'amaschi chanan taku? Kapu tan ummalis Juan gway Manghohonjag gway achi kun nangnangan ja achi kun ummi'inum san whajas, kun ananju, 'Agwad nan chimunju an sija!' ³⁴ Ummaliya' kun gway Ana' nan Taku gway mangaman-gan ja uminiinum ananjuwon, 'Ilanju nan osa takuwanna! Lagwotan ja huttongan. Hubuyun chanan manchachakup san hugwis ja chanan humersuwthersu!' ³⁵ Ta'on nu amaschi sa'ad nan laing Apudyus mipano'no'ay tuttuwa sasan mangagwat.”

Nan Ummajan Hesus San Hoyoy Simon Gway Pariseo

³⁶ Iningkaw nan osa Pariseo gway nangajag an Hesus ta umoy ma'a'an an sija. Kun um-moy as Hesus san hoyoy chay Pariseo na'a'an. ³⁷ San sachiyay ili iningkaw nan osa huwhaiyay naukor. Chingngorna kunay agwachay ma'a'an

as Hesus san hoyoy nan Pariseo, ummoy san sachi hoyoy gway inoognana nan lana gway na'ayutan san whangwhangyuway niigka san iigkaan gway na'gwa san whatuway alabaster.

³⁸ Ummoy kus sija san i'ijan Hesus gway maniwhiiwhil, nabor san luwanana nan i'in Hesus. Ad sa'ad nan huu'na impunadna kun asinaot ichoom nan tupo'na san i'in Hesus kun whinu'hu'ana san lana gway whangwhangyu.

³⁹ Inilan kun chay Pariseo gway nangajag an Hesus nan annaja anana san somsono'na, "Nu tuttuwaay profeta nannaja taku, akammuna otjan nan inatatakun nannaja huwhaiyay mangchomangchon an sija kapu tan naukora as sija."

⁴⁰ Kun anan Hesus gway summungwhat an sija, "Simon, anna nan iwhaka' an si'a."

Kun anana summungwhat, "Mistuyu, ngachan nichu?"

⁴¹ Anan Hesus, "Iningkaw nan chugwa takuway nanutang san mampappautang. Nan osa, nanutang as limangkasut gway dinario ad sa'ad nan mi'aggwa, nanutang as limampuyu.

⁴² Sa'ad tan achicha kun ma'awhajad niligwatan nan ummutangancha nan utangcha. Kun ngachanna an chicha nan mangipatog as amod an sija?"

⁴³ Kun summungwhat as Simon gway mangwana, "Nan akammu' chay takuway achu nan utangnaay niligwatan chay ummutangancha."

Kun anan Hesus an sija, "Ustu nan ingwhakam." ⁴⁴ Kun tinulilina chay huwhai kun anana an Simon, "Ilam ad nannaja huwhai. Ummaliya' sannaja hoyoyyu gwon achiya' kun

inatchan as chanum as mangisu' san i'i' gwon inisuwana nannaja huwhai nan i'i' san luwana kun pinunachana san huu'na. ⁴⁵ Achim pun inchoom nan tupo'nu san aping'u as mangipailaay minangilim as sa'on gwon sa'ad as sija malluki san hu'nag'u achina kun insinongay nangichoom san tupo'na san i'i'. ⁴⁶ Achim pun nilanaan nan wha'ag'u gwon sa'ad as sija whinu'hu'ana nan i'i' san lana. ⁴⁷ Sija nan iwhaka' an si'a, niligwata' chanan whersuna gway angan tan cha'or nan lajad gway impailana an sa'on. Gwon niligwata' as a'it nan whersun chay a'it nan impailana lajadna."

⁴⁸ Kun anan Hesus say huwhai, "Niligwata' chanan whersum."

⁴⁹ Ad sa'ad chanan uchumay natu'tu'chu san oo"anan asi'a'anancha san somsomocha, "Ngachan manan osa takuwanna gway uyay chanan whersu ligwatana?"

⁵⁰ Gwon anan Hesus say huwhai, "Kapu san pammatim tinaku cha'a. Lumajaw'a gway maid kun machanakam."

8

Nan Hubhuwhaiyay Namyun An Hesus

¹ Sachi kun kinagka'ay Hesus nan ailiili gway mangipaakammu san Whyuway Chamag gway mipangkop san Mantuyajan Apudyus. Nihuyog an sija nan nasagwayan as chugwa gway pasuyutna. ² Kun nihuyog ahos chanan uchumay hubhuwhaiyay hummayu san na'aan nan sa'sa'itoncha ja chachay naperjagwan chanan

chimunju. Chicha cha Maria gway iMagdala gway sija chay naperjagwan nan pituway chimunju, ³ as Juana gway asagwan Kusa gway pangpangaton nan manterterwhasuwon Herod ja mamangchon san pila', as Susana ja chanan uchum. Sa'ad nannachaja hubhuwhai inusercha nan u'ugwacha ta whachangancha as Hesus ja chanan pasuyutna.

Nan Agwat Mipangkop San Takuway Ummoy Nawwakagwag

(Mateo 13:1-9; Mer'us 4:1-9)

⁴ Ummoy ku chanan amochay taku ja chanan takuway nerpu san ailiili, iyagwat Hesus an chicha gway manggwana, ⁵ "Iningkaw nan osa takuway ummoy nawwakagwag san whini. Mawwakagwakagwag kun ummoy nan uchumay gwakagwag san chayan kun nakuskuschan ja timpo' chanan mammanu'. ⁶ Sa'ad nan uchum ummoycha san whattuwhattuway a'it nan lutana. Tummuhucha kun na'kingcha tan mammamaka nan luta gway tummuhan-cha. ⁷ Sa'ad nan uchumay gwakagwag ummoycha san agwachan nan sassait kun na'akisan chumma'or chanan sait gwot sinjungcha nan gwakagwag gway tummu. ⁸ Ad sa'ad nan uchumay gwakagwag ummoycha san lumong kun chumma'orcha gwot whinumkaschas mangingsingkasut nan ummachugwana." Ingwakana kun chi tinowhagna gway manggwana, "Nu ngachan nan naingaan maserpu manchongor!"

Impaagwat Hesus Chay Iyagwatna
(Mer'us 4:10-20; Mateo 13:10-23)

⁹ Inimus chanan apostoles Hesus nu ngachan nan pijaona anan chay iyagwatna. ¹⁰ Kun anan Hesus, “Nipaakammu an cha'aju nan chaan kun maakammugwan gway mipangkop san Mantuyajan Apudyus. Gwon sa'ad san uchumay taku sija mipaakammu chanan agwat tot:

‘Ta'on nu iillancha
 achicha kun maimatunan
 ja ta'on nu chochongyoncha
 achicha kun maagwatan.’*

¹¹ “Annaja nan pijaona anan nan iyagwat'u. Sa'ad chay gwakagwag sija nan ukud Apudyus.

¹² Sa'ad chay gwakagwakay ummoy san chayan mijagwacha sasan takuway chingngorcha nan ukud Apudyus. Awni kun ummoy as Sathanas kun inaanna nan chingngorcha san som-somo'cha tot achicha kun mamati ja mataku.

¹³ Ad sa'ad chachay gwakagwag gway ummoy san whattuwhattuway a'it nan lutana, mijagwat sasan taku gway chingngorcha kun ekay ukud Apudyus nallaylajadchaay nangagwat. Gwon isucha chachay minuya gway achi kun lummamut, namatichas sina'itan gwon nu mapachascha manchu'kancha nan pammatica.

¹⁴ Sa'ad chachay gwakagwag gway ummoy san agwachan nan sassait isun chachay nangngor san ukud Apudyus gwon kapu san som-somo'cha san whijagcha, mauyawcha san atchon nan whayangna mampawha'ngang ja kankanas nan whijag san mawhiwhijakancha, sachi nan nasjungan nan ukud Apudyus san whijagcha ad

* **8:10** 8:10 Mawhasa san Isaias 6:9.

achi kun nangkas nan pammaticha. ¹⁵ Ad sa'ad chachay gwakagwag gway ummoy san lumong mijagwat sasan takuway whayu ja tuttuwa nan somsono'cha san nanchongyancha san ukud Apudyus kun intuyuychaay namati ja nangkas nan pammaticha kapu san anuscha."

*Nan Agwat Mipangkop San Silaw
(Mer'us 4:21-25)*

¹⁶ Intuyuy Hesus iyagwat gway manggwana, "Maid kun nangongokkan as silaw ad tinangwhanta san timba gwinnu igkata san silu' nan kama. Gwon igkata san papattangan san silaw tot sa'ad chanan lumno' mailacha nan padcha. ¹⁷ Tan maid kun mitatayu as achi mallotaw ja maid kuhos misulib as achi maakammugwan. ¹⁸ Sija nan ammanju ilan nan chongyonju tan nan na'aagwat san ukud Apudyus choo machogwan nan maagwatana. Gwon nu ngachan nan achi na'aagwat san ukud Apudyus uyay nan somsom'onaay naagwatana maamamod ma'aan an sija."

Nan Iwhilang Hesus As Inana Ja Susunudna

¹⁹ Ummoy an Hesus nan inana ja chanan susunudna laya'i. Paatcha ekay gway umoy an sija gwon achicha kun ma'aachayug tan amod nan taku. ²⁰ Kun iningkaw nan osa manggwana an Hesus, "Agwad cha inam ja chanan susunudnu gway summisi'ad san sowhan gway whayugwon cha'a ilan."

²¹ Gwon summungwhat kus Hesus anana an chicha, "Nan ina' ja chanan susunud'u

chicha nan manchongor ja manungper san ukud Apudyus.”

Nan Nangipakin'an Hesus San Whali

²² Osa ku erkaw namang'a as Hesus ja chanan pasuyutna kun anana an chicha, “Inta'u chumormang.” Gwot lummiggwatcha. ²³ Sa'ad san mamawhang'aancha nassuy as Hesus. Awni kun maag ekay namali kun nasa'chugwan nan whang'a ad a'ogjat nan asasaadcha.

²⁴ Ummachayugcha kun an Hesus whinangonchas sija gway manggwana, “Apu, Apu! Malinong ta'u!”

Hummangon kus Hesus pinakino'na nan tungnin ja tapiya'. Kun kummino' nan tungnin ja tapiya' gwot ummino' nan whaywhay. ²⁵ Kun anan Hesus sasan pasuyutna, “Umman ekay pammatiju.”

Kun ummogjatcha ja nataagcha gway asi'a'anancha, “Ngachamma atakun nina tuwa? Uyay nan whali ja tapiya' pakin'ona achon nakakino'!”

Nan Namerjagwan Hesus San Chimunju Gway Nilumno' San Laya'i

(Mer'us 5:1-20; Mateo 8:28-32)

²⁶ Hummu'nag as Hesus ja chanan pasuyutna san ilin nan iGerasa gway chomang nan Galili.

²⁷ Nilumsa kus Hesus san whang'a inahot nan osa laya'i gway nilno' nan chimunju. Nawhajag gway achi kun nansissilup ja wha'on kus iingkaw san hoyoy gwon sija iigkagwana nan lijangay loyobhonan. ²⁸ Inilana kus Hesusot nampa'uy nampalintumong san sanguna kun tinowhagna

nan kingana gway manggwana, “Hesus gway Ana' nan Angatuwan gway Apudyus, achim whijangan as sa'on. Ipa'pa"aasi' an si'a gway achiya' palikatan.” ²⁹ Amaschi nan ingwhakana tan whinilin Hesus nan chimunjuway lumagwa san sachi laya'i. (Tan nangimmancha piliton tingngilon as sija gway ta'on nu natata'od san ayuwhing'i nan imana ja i'ina, hosatona nan ayuwhing'i ad impaagwid nan chimunju san luta gway maid kun ingkaw as taku.)

³⁰ Kun inimus Hesus gway manggwana, “Ngachan nan ngachannu?”

Summungwhat chay chimunju gway manggwana, “Alihulihu nan ngachan'u” tan chachama nan chimunjuway nilumno' an sija. ³¹ Kun nampa'pa"aasi chachay chimunju an Hesus ta achina chicha ipooy san ahut gway maid kun pungpung nan aachayo'na gway machusaancha. ³² Iningkaw san sachi nan angsanay hoyo' gway manayaayab san ikid nan whilig. Kun nampa'pa"aasi chachay chimunju ta ijujanaay lumno'cha sasay hoyo'. Kun iyujana chicha. ³³ Lummagwa ku chachay chimunju say taku nilumno'cha sasan hoyo'. Kun asitotodcha' chachay hoyo' gway ummoy nanotchag san chopyas gway nantubung san whaywhay kun nalinongcha.

³⁴ Inilan ku chachay mangaaygwan sasay hoyo' nan na'gwa asitotodcha'chaay ummoy nangi-paakammu san hobyoy nan Gerasa ja sasan whija'na. ³⁵ Kun ummoy chanan taku inila nan na'gwa. Chummakuscha kusan agwachan Hesus inchasancha nan laya'iyay lummagwaan nan

chimunju gway tummutu'chu san sangun Hesus. Nansisillup gway hummayu nan somsono'na. Kun ummogjat chachay taku nangila. ³⁶ Sa'ad chachay nangila san na'gwa ingwhakacha sasan taku nan ininon nan hummayugwan chay laya'i. ³⁷ Kun impa'pa''aasin chachay losanay taku gway nerpu san whija' nan Gerasa ta umachaju as Hesus san ilicha kapu tan nangyog nan amochay ogjatcha.

Sija nan ummoy cha Hesus san whang'a tot lumajawcha. ³⁸ Kun nampa'pa''aasi an Hesus chay laya'iyay lummagwaan chachay chimunju tot mitunud an sija. Gwon pinerjaw Hesus as sija gway manggwana, ³⁹ “Mana''ulin'a ad ugwaju ad ingwhakam nan inggwan Apudyus an si'a.”

Kun lummajaw chay laya'i san ili gway ummoy nangipaakammu san inggwan Hesus an sija.

Nan Natakuwan Nan Ana' Jairo Ja Hummayugwan Nan Huwhai
(Mateo 9:18-26; Mer'us 5:21-43)

⁴⁰ Nanulin kus Hesus san chomang nan whay-whay minangilin chanan taku tan uullajoncha as sija. ⁴¹ Sachi kun hummu'nag nan osa laya'iyay mangngachan Jairo gway osaay pangat san sinagoga san sachi ili. Nampalintumong kusan sangun Hesus nampa'pa''aasi an sijaay umoy san hoyoyna ⁴² tan nan osossa''anay ana'na huwhai gway ummoy as nasagwayan as chugwa tagwonna, takinotojon.

Manadchadchayan kus Hesus gway umoy mansusulig nan amochay takuway namalig-wonggwong an sija. ⁴³ Iningkaw nan osa

huwhai gway achi kun natnatchu' nan chayana san nasagwayan as chugwaay tagwon. Inaminna kastuwon nan losanay u'ugwana sasan chu'tur gwon maid kun osas na'aakas an sija. ⁴⁴ Ummachayug kun san ochog Hesus sinakidna nan pagpag nan lagkoyloy gway silup Hesus kun nakakino' nan lumagwaay chayana. ⁴⁵ Kun anan Hesus, "Ngachan nan nanakid an sa'on?"

Insulib ku chanan taku anan Pedro, "Apu, amod nan taku mansusulikay mamawhalig-wonggwong an si'a."

⁴⁶ Gwon anan Hesus, "Agwad nan nanakid an sa'on tan akammu'ay agwad nan hummayu san ayobhonga'." ⁴⁷ Inakammun ku chay huwhai gway achina kun misulib nan inggwana mamay-pajogpog gway ummoy an Hesus. Nampalintumong kusan sangun Hesus ingwhakana san sangun nan losanay taku nu kanama sinakid as Hesus ja ininonaay nawhanayu. ⁴⁸ Kun inamman Hesus anan say huwhai, "Kapu san pammatim hummayu'a. Lumajaw'a ad achi'a machanakan."

⁴⁹ Sa'ad san mangiwhagawhagan Hesus san sachi hummu'nag nan niwhaunay nerpu san hoyoy Jairo kun anana an Jairo, "Natoy nan ana'nu, achim ta'ta'on nan Mistuyu."

⁵⁰ Gwon chingngorn kun Hesus nan sachi anana an Jairo, "Achi'a umogjat, mamati'a ekay ad hummayu as sija."

⁵¹ Hummu'nag kus Hesus san hoyoy iyachina nan takuway ma'erno' an sija. Ahus cha Pedro, Juan ja Santiago ja chanan sinana' say ana' as iyujanaay ma'erno'. ⁵² Asijiwhil nan losanay

taku. Gwon anan Hesus, “Achi aju maniwhil, wha'on kus natoy as sija, nassuy ekay!”

⁵³ Inamamangcha as sija tan akammucha natoy. ⁵⁴ Gwon inognan Hesus nan iman chay ana' kun anana, “Ana"u, humangon'a.” ⁵⁵ Natakuchay ana' kun nasani'ad. Kun ingwhakan Hesus gway pa'anancha. ⁵⁶ Nataag chachay sinana' gwon pinuyung Hesus chichaay maid kun mangiwhagwhagancha san na'gwa.

9

Nan Nangiwhaunan Hesus Sasan Nasagwayan As Chugwaay Apostolesna (Mateo 10:5-15; Mer'us 6:7-13)

¹ Osa kunay erkaw inajakan Hesus nan nasagwayan as chugwa gway pasuyutna kun inatodna an chicha nan ayobhongan gway mamerjaw san losanay chimunju ja mangaan sasan sa'it. ² Kun ingwhaunna chichaay umoy mangipaakammu san Mantuyajan Apudyus ja mangipawhayu sasan nasa'it. ³ Anana an chicha, “Achi aju managwit as whayangna san mangwhaatanju, isun nan sur'ud, mangigkaan san ochon, songot, pila' ja uyay adgwan nan kotap nan silupju. ⁴ Sa'ad nu agwad mammangili an cha'aju ingkaw aju san hoyoycha ingkanas lumajaw aju san sachi ili. ⁵ Ad sa'ad nu achi cha'aju mangiliyon taynanju nan sanatay ili ad pinu'pu'anju nan

chapur san i'i'ju as mangakammugwanchaay lagwingon Apudyus nan inggwacha.”*

⁶ Kun lummigawat chachay pasuyutna gway ummoy nangagka'ay san ailiili gway nangi-paakammu san Whyuway Chamag ja nangi-pawhayu sasan nasa'it san ailiiliyay ummajancha.

Nan Mipangkop An Herod Ja Juan Gway Manghohonjag

(Mateo 14:1-12; Mer'us 6:14-29)

⁷ Chingngorn kun Herod gway mangituyay ad Galili nan losanay na'na'gwa nakuyu as amod nan somsono'na kapu tan anna nan uchumay taku manggwana an sijaon natakun as Juan gway manghohonjag. ⁸ Anan nan uchum nallotaw as Elias ja anna nan manggwanaon, nan sanatay osa sasay profeta san agwi natakun. ⁹ Kun anan Herod, “Sa'ad as Juan impakungsur' gwon ngachan nan takuwanna chongyochongyo'?” Sija nan insisimo'na gway mangila an Hesus.

Nan Nama'anan Hesus San Nasuyu' As Lima Lihu Gway Taku

(Mateo 14:13-21; Mer'us 6:30-44; Juan 6:1-14)

* **9:5** 9:5 Sa'ad nu mangwhaat chanan Hudyu san ilin chanan wha'on kus Hudyu ja lumajawcha, pu'pu'ancha nan chapur san silupcha ja sinilascha, tan iwhilangcha chanan wha'on kus Hudyu ja nan lutacha as aisaw. Iwhagwhakan Hesus sasan pasuyutnaay ooncha hos sasan ailijancha Hudyu gway mallagwing san ukud Apudyus tot ipailacha an chichaay iwhilang Apudyus chichas aisaw ja chusaon Apudyus chicha nu achicha manchu'kan nan whersucha.

¹⁰ Nanulin ku chachay apostoles ingwhakacha an Hesus nan inggwa'inggwacha. Inghuyogna ku chicha ummoy ummosa san iliyay ananchaon Betsaida. ¹¹ Inakammun kunan angsanay taku nan mipangkop san annaja nitunudcha an sija. Inajakan ku Hesus chicha ingwhakana an chicha nan mipangkop san Mantuyajan Apudyus. Kun impawhayuna chanan nasa'it.

¹² Takangay kun mumaschom ummoy nan nasagwayan as chugwaay apostoles an sija gway manggwana, "Perjagwom chanan taku tot umoycha sasan achaniyay ili ta mananapchas anoncha ja umijanancha tan achaju ta'u san hohoyoy."

¹³ Gwon anan Hesus an chicha, "Atchanju chichas anoncha."

Kun anancha, "Ahus nannaja lima tinapay ja chugwa i'an as anna an cha'ami. Whayugwomay i'ami malla'us ipa'anmi san losananna taku?"

¹⁴ (Ummoy as limallihu nan whilang nan lallaya'iyay agwad san sachi.)

Kun anan Hesus an chicha, "Patu'chugwonju chichaay mato'oto'on ad sillimmampuyu nan whilang nan osa to'on."

¹⁵ Inggwan ku chanan pasuyut nan ingwhakana tummu'chu losan nan taku. ¹⁶ Inayan kun Hesus chay lima tinapay ja chugwaay i'an gwot nantangad ad langit, nanjaman an Apudyus. Kun pini'pi'ina chachay tinapay ja pinispisngitna nan i'an kun inatodna sasan pasuyutna tot igwatgwatcha sasan taku. ¹⁷ Kun nangancha losanot nabsugcha. Kun chinakup

chanan pasuyutna nan nasagwayan as chugwaay langgay gway napnu san nasergwa san napi'pi"iyay tinapay.

Nan Nangiwhagan Pedro San Mipangkop An Hesus

(Mateo 16:13-20; Mer'us 8:27-30)

¹⁸ Osa ku erkaw san ummosaan Hesus gway mallugwayugwayu gway huyunna chanan pasuyutna, anana an chicha, "Ngachan nan anan chanan taku san mipangkop an sa'on?"

¹⁹ Kun summungwhatcha gway manggwana, "Anan nan uchum si'a as Juan gway Manghohonjag. Anan nan uchum si'a as Elias. Kun anan nan uchum gway osa'a sasan profeta san agwi gway natakun."

²⁰ Kun anana an chicha, "As cha'aju kay, ngachan nan mangngachanju an sa'on?"

Kun summungwhat as Pedro gway manggwana, "Si'a nan Kristu gway ingwhaun Apudyus."

Nan Nangiwhagan Hesus San Mipangkop San Matojana Ja Matakuwana

(Mateo 16:21-23; Mer'us 8:31-33)

²¹ Inamman kun Hesus puyungon chicha ingwhakanaay maid mangiwhagancha san mipangkop sannaja. ²² Anana an chicha, "Maserpu sa'ad as sa'onay Ana' nan Taku mapalikatana' as amod ja maid kun manggwaan chanan chacha"orn nan Hudyu an sa'on ja papangat nan papachi ja chanan mangaagkammu san lintog. Ipaotoycha as sa'on gwon mi'atlu achay erkaw matakawa'."

*Nan Mitunuchan An Hesus
(Mateo 16:24-28; Mer'us 8:34-9:1)*

²³ Kun anana an chicha losan, “Nu ngachan nan mamayu mitunud an sa'on maserpu achina sija sosom'on nan longagna, isimo'naay mamati ta'on nu sija nan iliglikatna ja i'atoyna ad nitunud an sa'on. ²⁴ Nu ngachan nan ahus nan whijagnas patpatkona, achi kun ma'awhijag an Apudyus as ingkaingkana gwon nu ngachan nan achi mangipatog san whijagna kapu an sa'on, ma'awhijag an Apudyus as ingkaingkana. ²⁵ Maid kun kutu' nan man'ugwan nan osa taku nan losanay agwad san luhung nu achi ma'awhijag an Apudyus as ingkaingkana. ²⁶ Tan sa'ad nu ngachan nan mangiwhain an sa'on ja mangiwhain san ukud'u, sa'ad as sa'onay Ana' nan Taku iwhain'u as sija nu managkulina' ad asna luta gway anna an sa'on nan ayobhongan Ama gway huyun'u chanan a'anghel gway iwhaunna. ²⁷ Iwhaka' an cha'aju nan tuttuwa gway anna an cha'aju nan achi kun matoy ingkanas ilanchna nan Mantuyajan Apudyus.”

*Nan Nanohosan Nan Ilan Hesus
(Mateo 17:1-8; Mer'us 9:2-8)*

²⁸ Nasinchumingkugwan kun san napping Hesus iwhaka chachi gwot inagwitna cha Pedro, Juan ja Santiago, nanakachacha san whilig ta umoy as sija mallugwayu. ²⁹ Mallugwayugwayu kus sija nanohos nan ilan nan hoserna kun sa'ad nan silupna summiling as amod gway putputtaa'. ³⁰ Awni kun maag ekay iningkaw nan chugwa laya'iyay ma'aapaapat an sija gway cha

Moses an Elias. ³¹ Sumilisilingchaay nampaila gway na'aapapatcha an Hesus mipangkop san matojana gway takangay ma'gwa ad Jerusalem. ³² Sa'ad as Pedro ja nan huhuyunna nailo'cha. Gwon humangoncha kun inilacha as Hesus gway sumilingsiling ja nan chugwa laya'iyay na'asisi'ad an sija. ³³ San nanaynanan chachay chugwa laya'i an Hesus anan Pedro an sija, "Apu, whyayu nan annaan ta'ud asna! Manggwa amis tuyu sikay as manghubhugwa"anju ancha Moses an Elias." (Achina kun akammu nan iwhagwhakana.)

³⁴ Sa'ad san manapaapatan Pedro namunot kun inichungana chicha kun ummogjat chachay pasuyut san tinangwhan nan hunot chicha.

³⁵ Kun iningkaw nan kingaay nerpu san hunot gway manggwana, "Annaja nan Ana'u gway pinili'. Chumngor aju an sija."

³⁶ Kummino' kun chay kinga ummahus as Hesus as inilacha. Kun kummikinno' chachay pasuyut gwot maid kun osa as nangiwhagwhagancha san sachi chimpu san uyay osa gway inilacha.

*Nan Nangipawhayugwan Hesus San Ana'ay
Laya'i Gway Nilno' Nan Chimunju
(Mateo 17:14-18; Mer'us 9:14-27)*

³⁷ Mawhikat kun san nanoskancha gway nerpu san whilig inahot nan amochay taku as Hesus.

³⁸ Awni kun sa'ad nan osa laya'i gway agwad san sachi amochay taku, nampo'aw gway manggwana, "Mistuyu! Ipa'pa"aasi' an si'a gway ilamud nannaja ana'u laya'i. Osossa"an as

ana"u as sija! ³⁹ Ilam ad sa'ad nu lon'on nan chimunju maag ekay mapana'uy ad nangajas'asona as sija ad naner'uta' nan tupo'na ja mansikab ekay manaynana an sija ancha jamanonas sija. ⁴⁰ Impa'pa"aasi' sasan pasuyutnu gway perjagwoncha nan chimunju gwon achicha kun ma'a'gwa."

⁴¹ Kun summungwhat as Hesus gway manggwana, "Ina'ay aju mahosay takuwanna maid kun pammatina ja nasama somsomo'na! Anaman ekay awhajag nan iingkagwa' an cha'aju ja mangaannusa' an cha'aju!" Kun anana say aman nan ana', "Ijalim sanna nan ana'nu."

⁴² Umadachayug kun chay ana' impatug nan chimunju kun nangajas'asona. Gwon inamujuwan Hesus chay chimunju kun impawhayuna chay ana' gwot inatodna say amana. ⁴³ Kun nataag chachay taku san amod gway ayobhongan Apudyus.

*Nan Nangiwhagan Hesus Asin San Matojana
(Mateo 17:22-23; Mer'us 9:30-32)*

Matataag ku chachay taku san losanay inggwan Hesus anana sasan pasuyutna, ⁴⁴ "Sosom'onju nannaja iwhaka' an cha'aju. Sa'ad as sa'onay Ana' nan Taku mipawhijanga' sasan taku." ⁴⁵ Gwon achin ku chachay pasuyutna maagwatan nan ingwhakan Hesus. Achi kun nipaakammu an chicha tot achicha kun maagwatan. Kun umogjatchaay manimus an sija san mipangkop san ingwhakana.

*Nan Miwhilang As Angatuwan
(Mateo 18:1-5; Mer'us 9:33-37)*

⁴⁶ Kun naniisi' chachay pasuyut nu ngachanna an chicha nan angatuwan. ⁴⁷ Gwon inakamun kun Hesus nan agwad san somso'mo'cha inayana kunan osa ana' impasi'adna san chapatna. ⁴⁸ Kun anana an chicha, "Sa'ad nan mangajag san amasna ana' kapu an sa'on, sa'on nan inajakana. Ad sa'ad nan mangajag an sa'on inajakana hos nan nangiwhaun an sa'on. Tan sa'ad nan awhawhaan an cha'aju losan sija nan angatuwan."

Nan Achi Mallagwing An Chita Sija Nan Huyunta

(Mer'us 9:38-40)

⁴⁹ Summungwhat as Juan gway manggwana, "Apu, inilami nan osa takuway ususayona nan ngachannuway mamerjaw sasan chimunju kun ingwhakami an sija gway ijakayna tan wha'on kus pasuyutnu."

⁵⁰ Gwon anan Hesus an sija, "Achiju ijachis sija tan sa'ad nan achi humursu an cha'aju huyunju."

Lagwioncha As Hesus Ad Samaria

⁵¹ Takangay kunan managkulinan Hesus ad langit simsimmo'naay umoy ad Jerusalem.

⁵² Kun nangiwhaun sasan whawha'unonaay umoy umuna an sija. Aysancha kun ummoycha san ili ad Samaria tot mansakanaoncha chanan taku san kumatngan Hesus. ⁵³ Gwon lagwionchan takud aschi ajakan as Hesus tan sija umajana ad Jerusalem. ⁵⁴ Inilan ku chanan pasuyutnaay cha Juan an Santiago anancha, "Apu, whayugwomay iwhakami an Apudyus ad langit ta ipaalina nan apuy ta puuyana chicha?"

⁵⁵ Gwon nansakung kun inamujuwana chicha.
⁵⁶ Kun ummoycha Hesus ja chanan pasuyutna san sawhaliyay ili.

*Nan Likat Nan Mitunuchan An Hesus
 (Mateo 8:19-22)*

⁵⁷ Sa'ad san manadchadchayanancha anan nan osa laya'i an Hesus, "Mitunucha' an si'a uyay nu ngachan nan ajam."

⁵⁸ Kun anan Hesus an sija, "Sa'ad chanan mutit anna nan luhucha ja sa'ad chanan mammanu' anna nan ubhucha gwon as sa'onay Ana' nan Taku maid kun hoyoy'u as masuypa'."

⁵⁹ Kun anana san osa laya'i, "Tunuchona'."

Gwon anan chay laya'i, "Apu, ijujamay iya' jan ilhon as ama."

⁶⁰ Gwon anan Hesus an sija, "Nangamung chanan maid ku pammaticha gway anigcha natoy gway mangilhon san isucha natoy. Gwon i'a ta ipaakammum nan mipangkop san Mantuyajan Apudyus."

⁶¹ Anan ahos nan osa, "Mitunucha' an si'a Apu, gwon iya' jan iwhaka san ahumerjan'u."

⁶² Gwon anan Hesus an sija, "Maid kun manayachu as malluki achon nantulitulili tan wha'on kus mijaya san Mantuyajan Apudyus."

10

Nan Namaunan Hesus San Pitumpuyu Ja Chugwaay Pasuyutna

¹ Napping ku sachi chummutu' ahos as Hesus as pitumpuyu ja chugwa as pasuyutna kun ingwhaunna chicha sininchoggwa gway umuna an

sija san gwaschi ili gway umajana. ² Iyagwatna an chicha gway manggwana, “Tuttuwa angsan chanan taku na'asakana mangagwat san sussuyu gwon a'it nan mangisuyu san ukud'u. Isucha nan minuyaay nerrum gway maapit gwon a'it nan umoy manapit. Sija nan ilugwayuju an Apudyus gway sin'ugwa san apit ta mangiwhaun as angsan as umoy mangayus sasan taku ad sinuyuwancha san ukud'u, isun nan sin'ugwa san tayun gway iwhaunna chanan umoy manapit tot chakuponcha nan apit.

³ “T'aju. Chongyonju nannaja! Iwhaun'u cha'aju sasan naujungay taku gway isuju chanan kenero gway umoy san agwachan chanan mangajam gway asu. ⁴ Achi aju managwit as mangigkaan san pila', mangigkaan san silup gwinnu sinilasju. Ja achiju whaywhajakonay kuminga san takuway abtonju san chayan. ⁵ Ad sa'ad nu agwad mammangili an cha'aju umuna janay ananjuwon, ‘Pawhayugwon Apudyus nan whijagju.’ ⁶ Ad san sanatay hoyoy nu agwad mamayu san ingwhakaju matchay an sija nan whayuguay ingwhakaju. Nu maid whawhagwiyonju nan ingwhakaju. ⁷ Ad nu minangili cha'aju ingkaw aju san sachi hoyoy. Anonju ja inumonju nu ngachan nan ipasangucha tan nan mantert-erwhasu lobhongnaay mayabhuwan. Achi aju manattaattun san uchumay hoyoy.

⁸ “Ad nu ngachan nan ili gway umajanju ja mangilyoncha cha'aju anonju nu ngachan nan ipasangucha an cha'aju. ⁹ Pawhayugwonju chanan nasa'it san sanatay ili ad ananju sasan taku, ‘Takangay nan mangituyajan Apudyus an

cha'aju.' ¹⁰ Gwon nu ngachan nan ili gway uma-janju ja achi cha'aju mangiliyon i'aju sasan ersa ad ananju, ¹¹ 'Uyay nan chapur san iliju gway nipa'ot san i'imi pu'pu'anmi as mangakammug-wanjuway ugwayyu san machusaanju. Gwon ta'on nu amaschi sosom'onjuway takangay nan Mantuyajan Apudyus.' " ¹² Kun anan ahos Hesus, "Iwhaka' an cha'aju gway san erkaw gway mangu'uman Apudyus ununnayna nan chusan nan iSodoma nu san chusan nan sachiyay ili."

Chanan Iliyay Achi Mamati

(Mateo 11:20-24)

¹³ Intuyuy Hesus gway manggwana, "Cha'ajuway iCorasin ja iBetsaida achagchaku aju! Tan sa'ad otjan nu na'gwad Tiro ja Sidon nan mataakan gway inggwa' an cha'aju, nawhajag otjanay impailacha nan nanchu'kancha sasan whersucha san tummutu'chugwancha gway nansilup san sa'u ja chinapuyancha nan wha"agcha. ¹⁴ Gwon ununnayna nan chusan chanan iTiro ja iSidon nu san chusaju san mangu'uman Apudyus. ¹⁵ Ad sa'ad as cha'ajuway iCapernaum adja ananjuwon mipangatu ajud langit gway machajaw? Wha'on, mitoper aju ad ingwhilnu."

¹⁶ Kun anan Hesus sasan pasuyutna, "Nan manchongor an cha'aju sa'on nan chingngorna. Ad sa'ad nan mallagwing an cha'aju sa'on nan nilagwingna. Ad nan mallagwing an sa'on nilagwingna nan nangiwhaun an sa'on."

Nan Nanulinan Chachay Pitumpuyu Ja Chugwaay Pasuyut

¹⁷ Nanulin chachay pitumpuyu ja chugwa pa-suyut gway nayagsa' gway manggwana, "Apu, uyay chanan chimunju chinumngorcha an cha'ami san nangusayanmi san ngachannuway namerjaw an chicha!"

¹⁸ Kun anana an chicha, "Inila' as Satanas gway naotchag gway isun nan ilat gway nerpuḍ langit. ¹⁹ Chongyonju na! Inatcha' cha'aju as ayobhongan gway manguschan sasan uyog ja pangat chanan kayyaman, mangawha' san losanay ayobhongan Satanas ja maid kun mayyaman an cha'aju. ²⁰ Ta'on nu amaschi achi aju mayagsa'an sanna kapu san chumngor chanan chimunju an cha'aju gwon lumagsa' aju tan sa'ad chanan ngachanju nilistad langit."

Mayagsa'an As Hesus

(Mateo 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Sa'ad san sachiyay uyas pinayagsa' nan Ispilitun Apudyus as Hesus as amod kun anana, "Manjamana' an si'a Ama gway Apun nan losanay agwad ad langit ja anna san luta tan sa'ad nan achim pun impaakammu sasan man'alaing ja naacher taku impaakammum sasan takuway wha'on kus naacher. Tuttuwa Ama, inggwam nan amasna kapu tan annaja nan masomam."

²² Napping kus Hesus nallugwayu anana sasan taku, "Sa'ad nan losan inatod Ama an sa'on ad maid kun mangakammu an sa'on gway Ana'na nu achi ahus as Ama ad maid kuhos mangakammu an Ama nu achi ahus as sa'on gway Ana'na ja chanan whayugwo'ay piliyon gway mangipaakammugwa' an sija."

²³ Nansakung kus Hesus sasan pasuyut ahus as chichas nangiwhagana gway manggwana, “Piyán chanan mangiila sanna iillanju! ²⁴ Tan iwhaka' an cha'aju gway ang-san chanan profeta ancha ali gway mamayu mangila san iillanju gwon achicha kun inila ja whayugwonchaay chongyon nan chochongyonju gwon achicha kun chinggor.”

Nan Iyagwat Hesus Mipangkop San Osa iSamaria Gway Anna Achakuna

(Mateo 22:34-38; Mer'us 12:28-30; Roma 13:8-14)

²⁵ Sachi kun summi'ad nan osaay mangaagkammu san lintog tot padpadchasona as Hesus gway manggwana, “Mistuyu, ngachan nan oo' tot ma'awhijaka' an Apudyus as ingkaingkana?”

²⁶ Kun anan Hesus an sija, “Ngachan nan anan nan nilista gway lintog Apudyus? Ngachan nan mawhasam sichi?”

²⁷ Kun summungwhat gway manggwana, “Ipatognu as Apu gway Apudyusnu san losanay agwad an si'a gway somsono'nu, san alichodgwam, san losanay laingnu ja san losanay pigsam, ja ipatognu nan asintatakum as isun nan mangipatognu san longagnu.”

²⁸ Kun anan Hesus an sija, “Ustu nan insungwhatnu, oom nannaja ad na'awhijag'a an Apudyus as ingkaingkana.”

²⁹ Gwon whayugwon chay mangaagkammu san lintog gway ipailaay ustu as sija, sija nan anana an Hesus, “Ad ngachanma na cherrag'unu?”

³⁰ Iyagwat Hesus gway manggwana, “Iningkaw nan osa taku nanosog gway nerpuḍ Jerusalem gway umoy ad Jerico. Kun insanob chanan mamayangkat, inayacha nan losanay agwad an sija uyay nan silupna ja pinertuwancha asichaot taynan gway takangay matoy.

³¹ “Kun nijaspur nan osa pachi gway nangoy san sachi chayan. Inilana ad chay laya'i niligligna as sija. ³² Ad isuna hos nan osa Levita gway nangoy san sachi, ummachayug kunot inilana niligligna as sija.

³³ “Gwon sa'ad nan osa iSamaria gway mangwhijasi nangoy san sachi, inilana kus sija inachakugwana. ³⁴ Inachayukana kun whinu'hu'ana chanan jamanna san whajas ja lana kun whinohodna. Inigkana kusan ajam gway nangawhajuwana iyoyna san hoyojay manchachawsan nan taku kun inamma"ana as sija. ³⁵ Mawhikat kun in'atna nan chugwa dinario kun inatodna san mangwhanwhantay san hoyojay manchachawsan kun anana, 'Amamma'am as sija ad amana ad nan chokan nan makastum, managkulina' ad whinajacha' si'a.' ”

³⁶ Kun iyanungus Hesus gway manggwana, “San somsono'nu, ngachanna sannachaja tuyu nan ustu cherrag chay takuway insanob chanan mamayangkat?”

³⁷ Kun anan chay mistuyun nan lintog, “Chay nangachaku an sija.”

Kun anan Hesus an sija, “I'a ad amaschi ahos nan oom.”

Nan Nallagwaan Hesus Ancha Marta An Maria

³⁸ Sa'ad san nangituyujan cha Hesus ja chanan pasuyutna san umajancha ummoycha san osa ili. Ad sa'ad nan osa huwhaiyay mangngachan Marta minangilina cha Hesus ad ugwacha. ³⁹ Ad agwad nan sunudna mangngachan Maria gway tummu'chu san chapat Hesus kun nancho-chongngor san sussuyuna. ⁴⁰ Gwon na'attutan as Marta gway manchurngu. Ummachayug kus sija an Hesus anana, "Apu, jo'o maid eka whijangnu san nangipaahusan nan sunud'u an sa'onay mangisakana san anonju? Iwhakam pot an sija ta whadngana'."

⁴¹ Gwon summungwhat as Hesus gway manggwana an sija, "Marta, Marta, machanakan'a ekay ja masunutan san whayangna. ⁴² Gwon osa ekay maserpu ad sijana nan pinilin Maria gway achi kun ma'a"aan an sija."

11

Nan Sussuyun Hesus Mipangkop San Lugwayu (Mateo 6:9-13; 7:7-11)

¹ Sa'ad san namingsan gway mallugwayugwayuwan Hesus san osa ikaw, nappung kus sija nallugwayu anan nan osa sasan pasuyutna an sija, "Apu, suyuwam cha'ami gway mallugwayu as isun nan nanuyuwan Juan sasan pasuyutna."

² Kun anan Hesus an chicha, "Sa'ad nu mallugwayu aju amasna nan ananju: 'Amami, machaychajaw nan ngachannu, umali nan Mantuyajam.

³ Atchan cha'ami as anonmi san whinikat.

⁴ Ligwatam chanan whersumi

as isun nan malligwatanmi sasan whersun
chanan na'awhersu an cha'ami.

Ad achim ituyung gway masulisukan ami.' "

⁵ Kun anan Hesus an chicha, "Ngachanna an cha'aju nan anna nan hubuyunna ja umoy an sija san tipyo' ja anana an sijaon, 'Sunud, pahuyuchana'ud as tuyus tinapay. ⁶ Tan sa'ad nan hubuyun'u hummu'nakay nanchakas gway nangwhaat ad maid kun ipa'an'u an sija.' ⁷ Ad nu anana sumungwhaton, 'Achiya' whayakaon. Naahus naongwhan nan onob ja nassuy ami sasan ana"u. Lagwingo'ay humangon, maid kun atcho' an si'a.' ⁸ Iwhaka' an cha'aju gway ta'on nu achi humangon ja achi mangatod as tinapay kapu tan hubuyunnas sija gwon kapu tan lagwingonaay miwhawhain as sija, human-gon ad inatchana chay man'ochaw as angsanay maserpuna.

⁹ "Ad iwhaka' an cha'aju gway man'ochaw aju an Apudyus ad inatchan cha'aju. Anaponju an sija nu ngachan nan anaponju ad inchasanju. Man'ab'ab aju an sija ad inigkatna cha'aju. ¹⁰ Tan gwaschi osa man'ochaw maatchan. Na man-anap ochasana nan anapona ja nu ngachan nan man'ab'ab miigkat nan onob an sija.

¹¹ "Ngachanna an cha'ajuway ama nan man'ochaw ad nan ana'na as i'anon sija atchona nan uyog? ¹² Gwinnu man'ochaw ad as itlukon sija atchona an sija nan pangat nan kayyaman? ¹³ Anna pat cha'ajuway lagwingay takuwot akammuju mangatod as whayu san anana'ju.

Kanuyamas Apudyus gway Ama ad langit as achina atchon nan Ispilituna sasan man'ochaw an sija.”

Nan Nangijisugwancha An Hesus An Beelzebub Gway Satanas

(Mateo 12:22-30; Mer'us 3:20-27)

¹⁴ Sa'ad san namingsan pinerjaw Hesus nan chimunju gway nangigki san osa laya'i. Lummajaw ku chay chimunju kumminga chay laya'i kun nataag chanan amochay taku. ¹⁵ Gwon anan nan uchum an chicha, “As Beelzebub gway pangat chanan chimunju nan nangatod an sija as ayobhongana gway mamerjaw sasan chimunju.”

¹⁶ Ad sa'ad chanan uchum pinadpadchascha as sija gway nan'ochaw as imatunay mataakan as mamatiyancha nu tuttuwaay Apudyus nan nangiwhaun an sija. ¹⁷ Gwon kapu tan aagkamun Hesus nan somsono'cha anana an chicha, “Losanay mantuyajan gway mangwhiwhinnursu matangkaan ja sa'ad nan singwherjan gway manisii' masibsibta'cha. ¹⁸ Ad sa'ad ahos as Satanas nu lawhanona chanan chimunjuna ininon na mantuyajanaay humajag? Ingwhaka' nan naja kapu tan ingwhakajuway as Beelzebub nan nangatod san ayobhonga'ay mamerjaw sasan chimunju. ¹⁹ Nu ananjuwon perjagwo' chanan chimunju kapu san ayobhongan Beelzebub, ngachan nan sin'ayobhongan san usayon chanan pasuyutjuway mamerjaw sasan chimunju nu'? Nu amasnat uyay as chicha, pano'no'anacha gway nipa'hot nan iwhakawhakaju. ²⁰ Gwon sa'ad tan Apudyus nan nangatod an sa'on san ayobhongan

gway mamerjaw sasan chimunju, sijana nan mangipaila gway hummu'nag nan mangituyajan Apudyus an cha'aju.

²¹ “Sa'ad nan osa taku napigsa gway na'eermas gway ustu gway mangijachug san hoyoyna, maid kun mana'aw san u'ugwana. ²² Gwon sa'ad nu umali nan osa takuway napigpigsan an sija awha'onas sija, pursona losan nan ermasnaay mantayo'ana ad sa'ad chanan sinamsamna atchona igwayas.

²³ “Nan achi umannatup san o'oo' lagwingonas sa'on. Ad nan achi humachang gway mangajag sasan taku tot sumuyutcha an sa'on, chicha nan manibsibta' an chicha.”

*Nan Managkulinan Nan Chimunju
(Mateo 12:43-45)*

²⁴ Intuyuy Hesus gway manggwana, “Nu lumajaw nan chimunju san taku umoy mangoy san luta gway maid kun ingkaw as taku mananap as umillongana. Ad nu maid ochasana anana san somsono'na, 'Iya' managkulin san ikaw'uway nerpugwa.' ²⁵ Managkulin ad inchasana gway por'as ja naurus. ²⁶ Managkulin ad nangihuyog as sija as pitu chimunju gway amod lagwing an sija ad nu lumno'cha ingkawcha ad aschi. Ad sa'ad nan mangudchi asasaad nan sachi taku amod lagwing say chamu.”

Nan Iwhilang Hesus Gway Piyan

²⁷ Anna kuway iwhakawhakan Hesus nan sachi nampo'aw nan osa huwhaiyay agwad san amochay taku kun anana an Hesus, “Piyan nan ina gway nangijana' an si'a ja nanakiwhi an si'a!”

²⁸ Gwon anan Hesus, “Piyan as amod chanan manchongor ja mamopotpot san ukud Apudyus.”

Nan Nangipapilitancha Nampa'gwaan An Hesus San Mataakan

(Mateo 12:38-42; Mer'us 8:11-12)

²⁹ Ummachu ku chanan takuway naayus il-lukin Hesus gway manggwana, “Sa'ad nan lunap san sana lummagwing. Man'ochawcha as mataakanay mangimatunan gwon maid kun mipaila an chicha nu achi ahus nan mataakanay mangimatunan gway na'gwa an Jonas.* ³⁰ Tan sa'ad nan na'gwa an profeta Jonas sachi nan mangimatunanay mangipaila sasan takud Nineve, isuna hos gway sa'ad as sa'on gway Ana' nan Taku mangngachan mangimatunanay mangipaila sasan taku san annaja lunap.

³¹ “Sa'ad nan reyna ad Seba† mitapi san annaja lunap sumangu san erkaw gway mangu'uman Apudyus ad tina'choyana chicha gway na'awhersucha ad nilodchongana chicha kapu tan nerpus sija san adadchajuwanay ili ta umoyna chongyon nan inalain Ali Solomon. Gwon ta'on nu agwad an cha'aju nan nangatngatu an Solomon sissija achiju kun tuttugwaon as sija.

³² “Sa'ad chanan iNineve mitapicha san annaja lunap sumangu san erkaw gway mangu'uman Apudyus ad tina'choyancha cha'aju gway na'awhersu aju ad nilodchonganacha cha'aju kapu tan nanchu'kanacha nan whersucha san

* **11:29** 11:29 Mawhasa san Jonas 3:1-5. † **11:31** 11:31 Mawhasa san 1 Ar-Ari 10:1-3; 2 Cronicas 9:1-12.

chingngorcha nan sussuyun Jonas. Gwon ta'on nu agwad an cha'aju nan nangatngatu an Jonas sissija achiju kun tuttugwaon as sija!”

*Nan Silaw Nan Longag
(Mateo 5:15; 6:22-23)*

³³ Intuyuy Hesus gway manggwana, “Maid kun mangngotog san silaw ad illingobna gwinnu tangwhana san timba gwon ipatangna san papattangan tot sa'ad chanan lumno' mailacha nan padcha. ³⁴ Sa'ad ahos nan ata isun chi silaw nan longag gway mangatod as ayobhongan gway mangila san losan. Sa'ad nu whawhalluwan nan atam isun chi napadchaan nan somsono'nu ad naakammugwam losan nan whayugwon Apudyus gway ipaakammu an si'a. Gwon nu agwad sikahon nan atam isun chi agwad'a san manghulingot ad achim pun maakammugwan losan nan whayugwon Apudyus gway ipaakammu an si'a. ³⁵ Sija nan ammam ilan ta achim ananon nasilagwan nan somsono'nu anaotay agwad'a san manghulingot. ³⁶ Ad nu nasilagwan nan somsono'nu gway maid kun hulingotna maakammugwam nan losanay whayugwon Apudyus gway isun chi pinapadchaan cha'a san silaw.”

Nan Nanillagwan Hesus Sasan Pariseo Ja Mangagkammu San Lintog

³⁷ Napping kus Hesus nanapapat inajakan nan osa Pariseo as sija ta umoy ma'a'an an sija. Kun ummoy as sijaot tummu'chu san oo'an. ³⁸ Gwon sa'ad chay Pariseo san inilanaay achin ku Hesus inggwa nan ukalichaay manghuyu

asiyot mangan, nataag as sija. ³⁹ Gwon anan Apu Hesus an sija, “Sa’ad as cha’ajuway Pariseo uyanjanu nan lawhaw nan langkaw ja chujas gwon nan somsono’ju pasig kamkam ja lagwing. ⁴⁰ Katkatung aju! Jo’o wha’on an Apudyus gway nanggwa san mallawhaw nan nanggwa ahos san manchayo’. ⁴¹ Whaligwanju nan somsono’ju ta mangatod aju sasan whawha’sigwot ad ilanju achot pumor’as nan losan an cha’aju.

⁴² “Amod a’oogjat nan ma’gwa an cha’ajuway Pariseo! Tan ta’on nu atchonju an Apudyus nan mi’asimpuyu whillay san apitju san muyaju gway mampapija ja mampawhangu san ma’an ja losanay minuya, achiju kun tinungper nan manggwaanju san ustu san asintatakuju ja mangipatog an Apudyus. Annachaja nan maserpu oonju gway achiju hos ligwatan nan uchumay lintog.

⁴³ “Amod a’oogjat nan ma’gwa an cha’ajuway Pariseo! Tan whayugwonju tu’chu san awhayugwan gway tu’chugwan san sinagoga ja makingakingaan san merket. ⁴⁴ Amod a’oogjat nan ma’gwa an cha’aju tan mijisu aju sasan lohonay maid imatunna gway sa’ad chanan taku manguskuschan achicha kun akammu.”

⁴⁵ Kun summungwhat nan osa sasan mangaagkammu san lintog an sija gway manggwana, “Mistuyu, kapu san ingwhakamannat pinawhainam ahos cha’ami.”

⁴⁶ Gwot anan Hesus, “Sa’ad as cha’aju ahos gway mangaagkammu san lintog achagchaku aju kapu tan ipa’gwaju sasan taku nan angsanay lintog gway mansikab as suyuton. Isun chi

padonju an chicha nan chagsonay ochon. Gwon sa'ad as cha'aju mismu achiju kun chongyon chanan lintog gway ipa'gwaju san uchum. ⁴⁷ Amod a'oogjat nan ma'gwa an cha'aju kapu tan ina'erjadjuway nanggwa san pusantun chachay profetaay intoy chanan nerpugwanju. ⁴⁸ San amaschiyay inggwaju pinano'no'anjuway inajunanju nan inggwan chachay nerpugwanju gway intoycha chachay profeta ad cha'aju pay nan nampata'chor san pusantucha. ⁴⁹ Kapu sannaja anan Apudyus san inalaingna, 'Iwhaun'u an chicha chanan profeta ja nachutu'an as mangiwhaka san mipangkop an sa'on ad nan uchum otojoncha ja palikatancha hos nan uchum.'

⁵⁰ "Tot sa'ad chanan taku san sanaay lunap machusacha kapu san natojan chanan profeta manipud san na'gwaan nan luhung ⁵¹ malluki san nangtojancha an Abel ingkana an Zacarias gway napatoy san nanghoyaatan nan chachatunan ja nan Templo. Tuttuwa, iwhaka' an cha'aju gway machusa nan annaja lunap kapu san nangtojancha an chicha.

⁵² "Amod a'oogjat nan ma'gwa an cha'aju gway mangaagkammu san lintog kapu tan ijachiju chanan taku gway mangakammu an Apudyus. Lagwingonjuway mampaituyay an Apudyus ja ijachiju pay chanan mamayu paituyay!"

⁵³ Ad sa'ad san lummajagwan Hesus san sachi hoyoy illukin chanan mangaagkammu san lintog ja chanan Pariseo gway mangisil as amod an sija ja angnan nan imuscha an sija, ⁵⁴ pijaonchaay agwad maayachas ukudna as mangipawhasuyan-

cha an sija.

12

Nan Gwerning Sasan An'annancha Mampawhayu

(Mateo 10:26-27)

¹ San sachi naayusan nan alihulihaway taku gwot nampigpiglit nan gwaschi osa an chicha, anan Hesus gway ummuna sasan pasuyutna, “Ammanju ilan nan yeast chanan Pariseo gway an'annancha mampawhayu ta achi aju maalisan an chicha. ² Maid kun mitatayu as achi mallotaw ja maid kun misulib as achi maakammugwan. ³ Sija nan nu ngachan nan ingwhakam san manghulingot awni ad nipagngor san padcha ja nu ngachan nan iyakakaasnu san ugwertu awni ad nangalimawmaw san panabhungan.”

Nan Kadto'ay Umogjatan Nan Taku

(Mateo 10:28-31)

⁴ Intuyuy Hesus gway manggwana, “Iwhaka' an cha'ajuway huhuyun'u, achi aju umogjat sasan mangtoy san longag tan mappung ad maid kun mawhalincha oon. ⁵ Gwon ipaakammu' an cha'aju nan umogjatanju. Umogjat aju an Apudyus gway anna nan ayobhonganaay mangtoy ja mangitoper san longag ad ingwhilnu. Tuttuwa iwhaka' an cha'ajuway umogjat aju an sija.

⁶ “Ta'on nu sinchoggwampisil ekay la'un nan lima u'i'i maid kun osa an chichas niligwatan Apudyus. ⁷ Uyay nan huu'ju akammuna nan

whilangcha. Achi aju umogjat. Napatpatog aju amod nu sasan angsanay u'i'i."

Nan Mangakammugwan Ja Mangisuliwhan An Hesus

(Mateo 10:19-20, 32-33; 12:31-32; Mer'us 3:28-29; 8:38)

⁸ Kun anan ahos Hesus, "Iwhaka' an cha'aju gway nu ngachan nan mangiwhawhagka sasan taku gway mamatis sija an sa'on, sa'ad as sa'on gway Ana' nan Taku ta'choya' as sija san sangun chanan a'anghel Apudyus. ⁹ Gwon nu ngachan nan mangisulib an sa'on san sangun chanan taku isulib'u hos as sija san sangun chanan a'anghel Apudyus.

¹⁰ "Ad nu ngachan nan manapapat as mi-hursu an sa'on gway Ana' nan Taku mawhalinay ligwatan Apudyus nan whersuna. Gwon nan mangiwhaka san maamamangan nan Ispilitun Apudyus achin ku Apudyus ligwatan nan whersuna.

¹¹ "Ad sa'ad nu ijoy cha'aju sasan sinagoga ja sasan mantutuyay ja sasan anna nan ay-obhongana tot sumerjaon cha'aju, achi aju machanakan nu ininonju sumungwhat, ngachan nan isungwhatju gwinnu nu ngachan nan iwhakaju. ¹² Tan san sanat eka uyas Ispilitun Apudyus nan mangisuyu an cha'aju nu ngachan nan maserpu iwhakaju."

Nan Mijagwatan Nan Katkatung Gway Wha'ngang

13 Anan nan osa laya'i san agwachan nan amochay taku an Hesus, "Apu, iwihakam san sunud'uway laya'i ta whillajona nan la'sunmi."

14 Gwon anan Hesus say laya'i, "Ngachan nan nanutu' an sa'on as mangiwhanag gwinnu mamillay san la'sunju?"

15 Kun anan Hesus an chicha, "Ammanju ilan ja whantajanju nan losanay ayasin nan kamkam tan nan whijag nan taku wha'on kus sija mayu'uchana nan inaachun nan u'ugwana."

16 Gwot nanagwat as Hesus an chicha gway manggwana, "Iningkaw nan osa wha'ngang gway angsan nan apitna san tayunna. 17 Sija nan anana san somсомо'na, 'Ngachan nan oo' tan maid kun mangigkaa' san apit'u?' 18 Kun anana, 'Oo' nan amasna: Igwa'i' chanan ayang'u ad nanggwaa' as chacha'or. Ad sachi nan mangigkaa' san losanay apit'u ja u'ugwa'. 19 Ad ana' san somсомо'u, "Angsan nan u'ugwam gway nasikkut san angsanay tagwon. Umil-long'a, o'an ekay ja inum nan o'oom ja mangkankanas'a." '

20 "Gwon anan Apudyus an sija, 'Katkatung'a! San sana lawhi matoy'a ad ngachan nan mangin'ugwa san sinikkutnu?'

21 "Amaschi nan ma'gwa san takuway mansikkut as whina'ngana gwon wha'on kus wha'ngang san mangilan Apudyus."

Nan Mantayo'an An Apudyus Ja Achita Manchanakan
(Mateo 6:25-34)

²² Anan Hesus sasan pasuyutna, “Sija nan iwhaka' an cha'aju gway achi aju machanakan san iwhijagju nu ngachan nan anonju ja inumonju gwinnu isilupju. ²³ Tan napatpatog nan whijag san ma'an ja napatpatog nan longag san luput. ²⁴ Ilanju chanan kajang achicha kun mammuya gwinnu manapit as anoncha. Maid kun manikkutanicha gwinnu maid kun ayangcha gwon ta'on nu amaschi, pa'apa'anan Apudyus chicha. Jo'o achi aju napatpatog sasan mammanu'? ²⁵ Aychuuda'ay nu agwad mangipaanchu san whijagna uyay a'it kapu san machanchanakana! ²⁶ Ad nu achi aju ma'a'gwa san uyay aa''itanay mangipaanchu san whijagju ka'aju machanakan san mipangkop san uchum?

²⁷ “Ammanju ilan chanan tabwha' nu ininoncha chuma'or. Achicha kun manterwhasu gwinnu manahor. Gwon iwhaka' an cha'aju gway uyay as Ali Solomon san losanay whina'angna maid kun silupnas isun nan ina'erjad nan osa sannachaja tabwha'. ²⁸ Nu ipawhayun Apudyus chanan hokaw san tayun gway mawhiwhijag a' awniyanna ja mawhikat ad niwhallu maskob, kanuya ajuman as achina silupan? Whawhang ekay pammatiju!

²⁹ “Ad achiju sosom'on nu ngachan nan anonju ja inumonju ja achi aju machanakan. ³⁰ Tan sa'ad chanan taku sanna luhung gway achi kun mamati sija sosom'oncha nan mipangkop sannachaja ad akammun Apudyus gway Amaju gway maserpuju chana. ³¹ Sijaot sosom'onju nan Mantuyajan Apudyus ad sa'ad chanan maserpuju maatod an cha'aju.

*Nan Whina'nang Ad Langit
(Mateo 6:19-21)*

³² “Achi aju umogjat cha'ajuway aa"itanay pasuyut'u tan nasom as Apudyus gway Amaju gway mangitapi an cha'ajuway ma'atuyay an sija. ³³ Ila'uju nan u'ugwaju ad nangatod aju sasan whawha'sigwot tot agwad masikkutju san whina'nang ad langit. Sa'ad ad aschi, sa'ad nan masikkutju whina'nang achi kun mayusyus'uy ja ma'a"aanan ja maid kun manaa'aw as umoy umachayug mana'aw ja maid kun la'oy as manangka. ³⁴ Tan nu agwan nan agwachan nan whina'nangju sachi hos nan agwachan nan somomo'ju.

Chanan Na'asakanaay Mudchachu

³⁵ “Maserpu na'asakana aju ja nangongokkan nan sisillagwanju. ³⁶ Isugwonju chanan mansilsilwhiyay manguullay san amucha gway ummoy na'abyay tot humu'nag ad ja man'ab'ab, manijigkatcha san onob. ³⁷ Piyan chanan mansilsilwhi gway sa'ad nan amucha kinatngana chicha gway hummawhangon. Tuttuwa iwhaka' an cha'aju gway manuser san usern nan mansilsilwhis sija ad impatu'chuna chicha san oo"anan ad chinurnguwana chicha pa'anan. ³⁸ Ad nu tipyo' gwinnu machani ja kinatngana chichaay hummawhangon, piyan chachay mansilsilwhi.

³⁹ “Gwon akammugwonju na gway nu akammun nan sin'ugwa san hoyoy nan uyas gway umaliyan nan manaa'aw achina kun ijujaay lon'on nan manaa'aw nan hoyoyna. ⁴⁰ Sa'ad ahos as cha'aju maserpu patinajunay na'asakana aju

tan sa'ad nan uyas gway achiju kun akammu sachi nan umaliya' gway Ana' nan Taku.”

Nan Mantayo'an Gwinnu Wha'on Kus Mantayo'an Gway Mansilsilwhi
(Mateo 24:45-51)

⁴¹ Anan Pedro, “Apu, cha'ami nan mangi-whagam san annaja iyagwatnu gwinnu san losanay taku?”

⁴² Kun anan Apu, “Ad ngachan nan mantayo'an ja naangsan gway mangiila san hoyoy as chutu'an nan singhoyoy gway mangiila san mansilsilwhi san hoyoyna tot sija nan mangaatod san whillaycha san anoncha san ustaway chimpu?

⁴³ Piyana sananay mansilsilwhi nu humu'nag nan amuna gway ochasanas sija gway mangg-wamanggwa san terwhasuway nitayo' an sija.

⁴⁴ Tuttuwa iwhaka' an cha'aju gway chutu'anas sija as mangiila san losanay u'ugwana. ⁴⁵ Gwon

nu anan nan sananay mansilsilwhi san som-somo'naon, 'Mawhajag nan managkulinan nan amu' ja ilukinaay saplitan nan huhuyunnaay mansilsilwhi gway lallaya'i ja hubhuwhai ja o'an ja inum nan o'oona ancha manghutohutong,

⁴⁶ humu'nag ad nan amuna san erkaw gway achi kun na'asakana ja uyas gway achina kun akammu, chusaon nan amunas amod as sija ad iyoyinas sija san agwachan chanan achi kun mamati.

⁴⁷ “Ad nan sananay mansilsilwhi gway akam-muna nan ipa'gwan nan amuna gwon achi kun na'asakana ja achina kun inggwa nan impa'gwan nan amuna, masaplitan as angsanay saplit.

⁴⁸ Gwon nan mansilsilwhiyay achina akammu nan pa'gwan nan amuna gwon nanggwas kapun nan mapalikatana, masaplitan as a'it. Nan losanay naatchan as angstan, angstan nan ochagwoncha an sija. Ad nan nitayo'an nan angstan sinumamod angstan nan ochagwoncha an sija.

*Nan Sussuyun Hesus Nan Kapun Nan Masibsibta'an Chanan Taku
(Mateo 10:34-36)*

⁴⁹ “Masibsibta'an chanan takud asna luta nan iyali'. Ad whayugwo' gway naahus otjan malluki!
⁵⁰ Gwon chaan ad ma'gwa nannaja maserpu mapalikatana' as amod ja matoja'. Malilihu'ana' as amod ingkanas mappung na. ⁵¹ Ananju ninaon iyali' nan maurnusan chanan taku ad asna luta? Wha'on. Iwhaka' an cha'aju gway sija iyali' nan mangwhiwhinnusuyan chanan taku. ⁵² Malluki san sana masissisiyan nan lima whilangnaay taku san osa wherjan. Sa'ad nan tuyu kuyaoncha nan chugwa ad nan chugwa kuyaoncha nan tuyu. ⁵³ Mangkikinnuya chanan manaama ja maniina ancha manatatukanga gway huwhai.”

⁵⁴ Kun anan Hesus ahos sasan amochay taku, “Sannaja ili nu ilanju nan mangmangngititay hunot san si'uton nan init, nani'ananjuwon umuchan ad amasnat nan na'gwa. ⁵⁵ Ad nu ilanju nan tungnin gway merpu apyay ananjuwon umattub as amod ad na'gwa. ⁵⁶ Cha'ajuway an'annanju mampawhayu! Sa'ad nan ilan nan luta ja langit akammuju mangimatun gwon kajuman achi akammu gway mangimatun san sana chimpu?

Alignugwon Nan Asus
(Mateo 5:25-26)

⁵⁷ “Kajuman achi somsom'on nu ngachan nan ustu oonju? ⁵⁸ Ad sa'ad nu agwad mangichayum an si'a san uu'uman oom nan lobhongnuway ma'alinnisut an sija san chaanju umajan san manguu'um. Nu achim oon na huthuton cha'a ijoy san manguu'um ad nan manguu'um ipawhijang cha'a san pulis ad impisu' cha'a san whawhalluchan. ⁵⁹ Iwhaka' an si'a gway achi'a kun lumallagwa san whawhalluchan ingkanas ijahusnu aminon iwhajad nan pila'nu.”

13

Manchu'kanta Chanan Whersuta

¹ Sa'ad san sachi chimpu iningkaw chanan uchumay takud aschi gway nangiwhaka an Hesus san mipangkop sasan iGalili gway impa'toy Pilato san manchatunanacha san chatuncha an Apudyus. ² Kun summungwhat as Hesus gway manggwana an chicha, “Adja ananjuwon sa'ad nannachaja iGalili nachagchagson nan whersucha nu chanan uchumay iGalili kapu tan amasnat nan in'atoycha? ³ Wha'on! Gwon iwhaka' an cha'aju gway nu achiju manchu'kan chanan whersuju matangkaan aju hos. ⁴ Isun ahos chachay nasagwayan as gwayu gway tinu'nukan nan ni'uurb gway anchaanchu pata'chor ad Siloam kun natoycha. Adja ananjuwon nachagchagson nan whersucha nu sasan uchumay takuway ingkaw ad Jerusalem? ⁵ Wha'on! Gwon iwhaka'

an cha'aju gway nu achiju manchu'kan chanan whersuju matangkaan aju hos.”

Nan Agwat Mipangkop San Igos Gway Achi Kun Humkas

⁶ Iyagwat Hesus gway manggwana, “Iningkaw nan osa takuway nammuya san igos san mumullana san ubas. Ad umoyna ad ilan nu agwad hokasnaon maid kun ochasana. ⁷ Gwot anana san manaadchukona, ‘Ilam ad na, tuyun tagwon gway umalaaliya’ ta ila’ nu agwad hokas nannaja igos gwon maid kun ochasa’ as hokasna. Sija nan sipuyomot. Ma’ayngaam man lagwa san lutaay mimumullan nina.’

⁸ “Ad summungwhat chay manaadchukona gway manggwana an sija, ‘Apu, ainnugwana jan as sintagwon, auwha’ nan mampali’gos gway puunna ad inahunuwa’. ⁹ Ad sa’ad nu humkas a’ asi whayu. Gwon nu achi humkas asimot pasipur.’ ”

Nan Nangipawhayugwan Hesus San Huwhai Gway Whini’ug Nan Chimunju

¹⁰ Nansuyu as Hesus san osa sasan sinagoga san Erkaw gway Umillongan. ¹¹ Kun iningkaw ad aschi nan osa huwhaiyay iniingkaw nan chimunju an sija san nasagwayan as gwayu tagwon. Gwot nawhi’ug as sija ja achi kun ma’asi’ad as linchong. ¹² Inilan kun Hesus chay huwhai inajakana kun anana an sija, “Hummayu’a san sa’itnu!” ¹³ Kun impatay Hesus nan imana an sija kun nakanochong nan sumi’achana kun nanchaychajaw as sija an Apudyus.

14 Gwon sa'ad nan pangat nan sinagoga nalingu kusan nangipawhayugwan Hesus say osa huwhai san Erkaw gway Umillongan, anana sasan taku, "Agwad nan onomay erkaw gway maserpu manterwhasuwan. Sija nan chandat gway erkaw nan umaliyanju mampaakasan ad wha'on kusan Erkaw gway Umillongan!"

15 Kun anan Hesus an sija, "Cha'ajuway an'annanju mampawhayu! Jo'o achi gwaschi osa an cha'aju san Erkaw gway Umillongan umoyna u'whachon nan talin nan wha'ana gwinnu asnona san pu'u' ad ummoyna pinainuman. 16 Gwon nannaja kana' Abraham gway pinalikatan Satanas san nasagwayan as gwayu tagwon, adja achi ekas sija humayuway ma'aan nan sa'itna san Erkaw gway Umillongan?" 17 Ingwhakana ku sachi nawhainan losan nan mallagwing an sija. Kun nallaylajad nan amochay taku san losanay a'erjad gway ingg-wana.

*Nan Mijagwatan Nan Mantuyajan Apudyus
(Mateo 13:31; Mer'us 4:30-31)*

18 Gwot anan Hesus, "Ngachan nan mijisugwan nan Mantuyajan Apudyus? Ngachan nan mangijagwata'? 19 Mijisu san hu'orn nan mustard gway inayan nan osa taku kun iwwakagwagna san kerchinna. Chumma'or kun nangngachan isun chi aju kun nangubhuwan chanan mammanu' chanan pangana."

*Nan Mijagwatan Nan Yeast
(Mateo 13:33)*

20 Kun inasin Hesus gway manggwana, “Ngachan nan mangijagwata' san Mantuyajan Apudyus? 21 Mijisu san yeast gway in'ayut nan osa huwhai san sillataay alina kun ingkana san whinumter losan.”

*Nan Nalipit Gway Sagwang
(Mateo 7:13-14, 21-23)*

22 Kinagka'ay Hesus chanan chacha'or ja whananog gway ili gway nansuyusuyu san uma-jana ad Jerusalem. 23 Kun anan nan osa taku an sija, “Apu, adja a'itan chanan matakun?”

Kun anan Hesus an chicha, 24 “Wha'on kus angsan tan sa'ad nan chayanay umoy ad langit isun nan nalipitay onob. Sija nan igkaju nan lobhongjuway lumno' san nalipitay sagwang gway umoy ad langit tan iwhaka' an cha'ajuway angsan nan mamachas gway lumno' gwon achicha kun ma'erno'. 25 Tan sa'ad nu sumi'ad nan sin'ugwa san hoyoy ja ongwhana nan sagwang ilukijuway sumi'ad ad pagway ad nan'ab'ab aju san onob gway manggwanaon, ‘Apu, perno'on cha'amiyud!’ Ad summungwhat gway manggwana an cha'aju, ‘Achi' kun akammu nu agwan nan nerpugwanju!’ 26 Ad ananju, ‘Na'a'an ami ja na'iinum ami an si'a ja sa'ad sasan chayan san ilimi nansuyu'a.’ 27 Gwon kuminga gway manggwana an cha'aju, ‘Achi' kun akammu cha'aju nu agwan nan nerpugwanju. Umachaju aju an sa'on cha'aju losanay manggwamanggwa san lagwing!’

28 “Ad asijiiwhil aju ja mangngilngiltonju nan whawhaju nu ilanju cha Abraham, Isaac, Jacob

ja nan losanay profeta san Mantuyajan Apudyus gwon as cha'aju mitoper aju san lasin! ²⁹ Ad ummali chanan takuway merpu san hu'nakon nan init ja merpu san si'uton nan init ja merpud lakud ja merpud apyay ad tummu'chucha san oo"anan gway ma'a'an an Apudyus san Mantuyajana. ³⁰ Chongyonju, agwad chanan nawhawha taku gway mipangatu ja agwad chanan nangatu taku gway mipawhawha."

*Nan Lajad Hesus Sasan iJerusalem
(Mateo 23:37-39)*

³¹ Sa'ad san sachiyay chimpu ummachayug nan uchumay Pariseo gway manggwana an Hesus, "Lumajaw'ad asna tan whayugwon Herod gway ipaotoy as si'a!"

³² Gwon anana an chicha, "T'aju iwhaka san sanatay nasi'ap gway mamperjaperjagwa' sasan chimunju ja ipawhayu' chanan nasa'it san sana ja as whikat ad san mi'atlu erkaw pungpungo' nan terwhasu'. ³³ Gwon maserpu sa'ad as sa'on san sana erkaw, whikat ja as awhikatna mangwhaata' kapu tan achi kun mawhalinay matoy nan osaay profeta san lasin nan Jerusalem."

³⁴ Sachi ad anan Hesus, "Ina'ay ajuway iJerusalem, cha'aju nan nangtoy sasay profeta ja naminwhintug san ingwhaun Apudyus an cha'aju! Nadnachi whayugwo'ay umali asinuton cha'aju as isun nan manga'owhan nan angnga' san isiwna gwon lagwingonju! ³⁵ Chongyonju, taynan Apudyus nan Temploju. Iwhaka' an

cha'ajuway achiju kun maila asin as sa'on ingkanas ananjuwon, 'Piyan as sija gway umali san ayobhongan Apudyus.' "

14

Nan Nangipawhayugwan Hesus San Osa Laya'i San Erkaw Gway Umillongan

¹ Sa'ad san osa Erkaw gway Umillongan san ummoy Hesus na'aanan san hoyoy nan osa sasan pangat chanan Pariseo, sisipputancha as sija. ² Kun iningkaw nan osa laya'iyay nallotyotog nan longagna san sangun Hesus. ³ Inimus Hesus sasan mangaagkammu san lintog ja chanan Pariseo gway manggwana, "Ad mijuja san Erkaw gway Umillongan nan mangipawhayu san nasa'it gwinnu achi?" ⁴ Gwon kummikinno'cha. Gwot inognan kun Hesus chay laya'i impawhayuna kun pinerjawna as sija. ⁵ Kun anana an chicha, "Ngachanna an cha'aju nan agwad nan ana'na gwinnu wha'ana gway naotchag san huhun, ad achi maanooy gway mang'at an sija san Erkaw gway Umillongan?" ⁶ Gwot achicha kun ma'asungwhat sannaja.

Nan Tuduachu San Mipangkop San Mangi-whawhaan San Longag

⁷ Nanagwat as Hesus sasan naajakan. Iniilana ku chanan mangili gway mampilis awhayugwanay tu'chugwan anana an chicha, ⁸ "Nu agwad mangajag an si'a san hoyay maserpu achi'a umoy tu'chu san awhayugwanay tu'chugwan tan agwad ad nangatngatu an si'a as inajakana ⁹ ja umali nan nangajag an cha'ajuway chugwa gway

manggwana an si'a, 'Atchom an sija nan sanat gway tu'chugwam' ad nawhainan'a umoy san audchijanay tu'chugwan.

¹⁰ "Jon sa'ad nu ajakan cha'a i'a tu'chu san audchijanay tu'chugwan tot sa'ad nu umali nan nangajag an si'a anana an si'a, 'Huyun, i'a tu'chu san whayu tu'chugwan.' Ad nichajaw'a san sangun nan losanay huyunnu tumu'chu san oo'anana. ¹¹ Tan nan losanay mangipangatu san longagna ipawhawhan Apudyus ad nan mangipawhawha san longagna ipangatun Apudyus."

¹² Kun anan ahos Hesus san nangajag an sija, "Nu manajag'as ma'a'an san mamatu' gwinnu san lawhi achim ajakan chanan huhuyunnu gwinnu susunudnu, chochogkam ancha whawha'nang gway cherragnu tan ajakan cha'a hos ad nangngachan whajad nan inggwam.

¹³ Jon sa'ad nu mampakagaja'a ajakam chanan whawha'sigwot, chanan nawhi'ug, chanan napilay ja chanan na'uyap. ¹⁴ Ad piyan'a tan achicha kun mawhajachan as si'a tan whajachan cha'a an Apudyus san manakuwana sasan nalintokay taku."

*Nan Lasun Chanan Naajakanay Ma'a'an
(Mateo 22:1-10)*

¹⁵ Chingngorn kunan osa sasan na'a'an an Hesus anana an Hesus, "Piyana nan takuway umoy ma'a'an san kagaja san Mantuyajan Apudyus!"

¹⁶ Kun anan Hesus an sija, "Iningkaw nan osa takuway nampakagaja kun inajakana nan

angsanay taku. ¹⁷ Kun ingwhaunna nan mudchachuna san niwhatug nan sachi kagaja tot iwhakana sasan naajakan gway manggwana, 'Umali aju tan nisakana nan losan.' ¹⁸ Gwon nasinossacha nallasun losan. Anan nan osa say mudchachu, 'Nalla'uwa' as tayun ad maserpu iya' ilan. Sija nan maagwatam otjan.' ¹⁹ Kun anan nan osa, 'Nalla'uwa' as simpuyus wha'a ad iya' ipachas chicha. Sija nan maagwatam otjan.' ²⁰ Kun anan ahos nan osa, 'A'aasagwaa' ad sija nan achiya' kun umali.'

²¹ "Gwot lummajaw chay mudchachu kun ingwhakana san amuna nan losanay ingwhakacha. Gwot nalingu kus amod nan sin'ugwa san hoyoy anana say mudchachuna, 'Kanasomay umoy sasan ersa ja sasan chayan san ili ad sa'ad chanan whawha'sigwot, chanan nawhi'ug, chanan na'uyap ancha chanan napilay ijalim chicha ad asna.' ²² Tinungpern ku chay mudchachu nanagkulin say amuna kun anana, 'Apu, naahus'u inggwa chay ingwhakam ad kochangnaay agwad nan magkagwan.' ²³ Kun anan chay amuna san mudchachuna, 'T'a sasan ersa ja sasan chayan san lasin nan ili ad impapilitnu iwhaka sasan taku ta umalicha tot mapnu nan hoyoy'u. ²⁴ Iwhaka' an cha'ajuway maid kun osa sasay ummunaay inajaka' as mangippong san insakana.' "

*Mansikab Nan Mangngachan As Pasuyut
Hesus
(Mateo 10:37-38)*

25 Sa'ad san anna mituntunud nan amochay taku an Hesus nansakung kun anana an chicha,
 26 "Nu agwad mitunud an sa'on ja sija napatpatog an sija cha amana, inana, asagwana chanan anana'na, chanan susunudna ja uyay pay nan longagna, wha'on kus miwhilang as pasuyut'u.
 27 Nu ngachan nan achi ma'ijjattom san likat* kapu san mitunuchana an sa'on achi kun miwhilang as pasuyut'u.

28 "Tan nu agwad osa an cha'ajus mamangkop mampata'chor san anchaanchuway pata'chor, ad achi sija oona nan tumu'chu jan tot somsom'ona nu aman nan makastuna, nu agwad umanay as pila' as mamungpungna? 29 Tan nu tinuudna nan tamangna ja achina kun mapungpung losanay mangila amamangonchas sija 30 gway mangwana, 'Sa'ad nannaja taku nilukijana nampata'chor gwon achi kun ma'apungpung!'

31 "Gwinnu nan osa ali gway umoyna kuwhaton nan sawhali ali, ad achi tumu'chu jan ta somsom'onaay ustu nu loogna san simpuyu lihu surchachuna gway umoy kuwhaton nan sawhali ali gway chugwampuyu lihu nan surchachuna?
 32 Ad nu achina loog san achaju pay nan ahursurna, mangwhaun as umoy mangahot ta ochagwona gway mampochoncha. 33 Sija nan nu ngachanna an cha'aju nan achi manaynan san losanay u'ugwana achi kun mawhalinay mangngachan pasuyut'u."

* 14:27 14:27 Nan niigka san Griego "mamu'ud san krus".

*Mijagwat Chanan Pasuyut Hesus San Asin
(Mateo 5:13; Mer'us 9:50)*

³⁴ Nanagwat as Hesus gway manggwana, "Whayu nan asin gwon nu ma'aan nan tamtamna ininona ma mansubli nan tamtamna?"
³⁵ Tan achi kun mauser san luta gwinnu mauser as ahunu. Miwhallucha. Nu ngachan nan naingaan maserpu manchongor!"

15

*Nan Mijagwatan Nan Nataya' Gway Kenero
(Mateo 18:12-14)*

¹ San namingsan iningkaw chanan manchachakup san hugwis ja uchumay humersuwthersu gway ummoy ummachayug an Hesus ta manchongorcha an sija. ² Kun asijaajuum chanan Pariseo ja chanan mangaagkammu san lintog gway manggwana, "Nan osaanna taku ma'ahubuyun sasan humersuwthersu ja ma'aan an chicha!"

³ Sija nan nanagwat as Hesus an chicha gway manggwana, ⁴ "Ngachanna an cha'aju nan agwad nan singkasutay kenerona ja nataya' nan osa an chicha, adja ngachamma nan oona? Jo'o ja achina taynan nan sijampuyu ja sijam san puyag ad ummoyna inanap chay osa nataya' ingkanas ochasana. ⁵ Ad nu inchasana hu'uchonaay mallagyagsa'. ⁶ Ad sa'ad nu humu'nag san hoyoyna ajakana chanan huhuyunna ja chercherragna gway manggwana an chicha, 'Ma'ayagsa' aju an sa'on kapu tan inchasa' nan kenero' gway nataya'.' ⁷ Iwhaka' an cha'ajuway sa'ad ad langit sinumamod nan

lagsa' kapu san osa humersuwthersu gway nanchu'kana nan whersuna nu chanan sijampuyu ja sijamay nalintog gway ananchaon achicha kun maserpu manchu'kan nan whersucha."

Nan Nataya' Gway Pila'

⁸ Anan ahos Hesuson, "Nu agwatna agwad osas huwhai gway anna simpuyu pila'na aka ja tinaya'na nan osa, ngachan nan oona? Ngokkana nan silaw ad sinakachana nan hoyoyna ad inammana anapon ingkanas ochasana. ⁹ Ad sa'ad nu ochasana ajakana chanan huhuyunna ja cherrhagna gway manggwana, 'Ma'ayagsa' aju an sa'on tan inchasa' nan pila'ay tinaya'u.' ¹⁰ Ad isuna hosay iwhaka' an cha'aju gway mallaylajad chanan a'anghel Apudyus kapu san osa humersuwthersuway nanchu'kana nan whersuna."

Nan Nantaya' Gway Ana'

¹¹ Intuyuy Hesus gway manggwana, "Iningkaw nan osa takuway chugwa nan ana'na laya'i. ¹² Ad anan nan uchichi san amana, 'Ama, atchom an sa'on nan la'sun'u.' Kun whinillay amacha nan la'sunna an chicha.

¹³ "Meerkagwanan kus amana erkaw illa'un chay uchichi nan losanay la'sunna kun nangwhaat san achaju ili. Kun whinushusna nan pila'na san maid kun kutu'naay whijag. ¹⁴ Inaminna ku hushuson nan pila'na hummu'nag nan amod gway uyat san sachiyay ili kun illukinaay mananap as maserpuna. ¹⁵ Sija

nan ummoy nampapujung san osa taku* san sachiyay ili, kun impoynas sija san tayunna tot papa"anana nan hoyo'. ¹⁶ Ad kapu san whitilna whayugwona ekajay mangan san hokas nan ajuway carob gway anon nan hoyo' gwon maid kun osas mangatod an sija as anona!

¹⁷ "Gwon nanomosomo' kus sija anana, 'Losanay mallabyabhuwon ama angstan nan mahunancha ma'an gwon annaa' ad asnaay matoy san whitil! ¹⁸ Iya' lumajaw an ama ad ingwhaka' an sija ananon, "Ama, hummersuwa' an Apudyus ja an si'a. ¹⁹ Achiya' kun miwhilang gway maagwakan as ana'nu. Oom as sa'on as osa sasan mallabyabhuwom." '

²⁰ "Lummiggwat kun ummoy nanulin an amana. Ad sa'ad san achaju pay as sija chim-mang amana as sija kun nachaku an sija gwot nanodcha' kunay ummoy nangahot an sija, inag-wornaot inchoomna nan apingna san aping nan ana'na. ²¹ Kun anan chay ana'na an sija, 'Ama, hummersuwa' an Apudyus ja an si'a. Achiya' kun miwhilang gway maagwakan as ana'nu.'

²² "Gwon anan amana sasan mudchachuna, 'A'agwayyu, ijaliyu nan awhayugwanay lagkoyloy gway silup ad sinilupanjus sija ad siningsin-ganju ja sapatusanjus sija. ²³ Ja i'aju ayan nan punor pinorrag gway wha'a ta pertiyonju as ischa ta'u ta mallagyagsa' ta'u ²⁴ kapu tan sa'ad nan annaja ana"u anigna natoy gwon

* **15:15** 15:15 Wha'on kus Hudyu nannaja nampapujungana tan anna nan ajamna hoyo' ancha iwhilang nan Hudyu as aisaw gway ajam.

nataku. Isun chi nataya' gwon na'chasan.' Kun illukichaay mallagyagsa'.

²⁵ "Gwon sa'ad nan panguyu gway ana'na agwad san tayun. Lummajaw kunot takangay san hoyoy chingngorna chanan takuway mallagyagsa'. ²⁶ Inajakana kunan osa sasan mudchachu inimusna nu ngachan nan ma'ma'gwa. ²⁷ Kun anana an sija, 'Sa'ad nan sunudnu anad asna hummu'nag ad sa'ad as amam namperti san punor pinorrag gway wha'a kapu tan whawhayus sija pinahu'nagna.'

²⁸ "Gwon nalingus sija kun lagwingona lumno' san hoyoy. Gwot sa'ad as amana lummagwa kun ina'ayu'nas sija ta lumno'. ²⁹ Gwon anana gway summungwhat an amana, 'Ilam ad, angsanay tagwon nan nansilwhiya' an si'a kun achi' kun sinu'su'il nan ingwhakam. Gwon as sa'on maid kun ina'atodnu as osas mernus gway erching as ma'ayagsa''u otjan sasan huhuyun'u. ³⁰ Gwon sa'ad nannaja ana'nu gway namushus san u'ugwam sasan hubhuwhaiyay naukor hummu'nag kun impertiyam as sija san punor pinorrag gway wha'a.'

³¹ "Gwot anan amana an sija, 'Ana''u, patinajunay iingkaw'a an sa'on ad nan losanay u'ugwa' ugwam. ³² Gwon maserpuway mallagsa' ja mangkankanas ta'u kapu tan sa'ad nannaja sunudnu anigna natoy gwon nataku. Anigna nataya' gwon na'chasan.' "

16

Nan Nasi'ap Gway Mangwhanwhantay

1 Anan ahos Hesus sasan pasuyutna, “Iningkaw nan osa wha'ngay anna nan manaadchukona san whina'ngna. Impinitcha say wha'ngay hushushuson chay manaadchukona nan nitayo' an sija gway u'ugwana. 2 Sija nan impaajagna chay manaadchukona kun anana an sija, ‘Ngachan nannaja chongyochongyo’ gway mipangkop an si'a? Atchom losan an sa'on nan listaan nan iyachugnu gway whina'ng'u tan wha'on kunon as si'a nan manaadchuko.’

3 “Kun anan chay manaadchukona san som-somo'na, ‘Ngachan nan oo' kapu tan sa'ad nan amu' aanona' san terwhasu'? Achi' kun loog gway mantayun ja mawhaina' gway mampalimus. 4 A, akammu'on nan oo' tot sa'ad nu ma'aana' san terwhasu' ajakana' sasan taku san hohoyocha.’

5 “Inajakana kunan losanay nanutang say amuna anana san ummuna, ‘Aman nan utangnu san amu?’ 6 Kun anan chay laya'i, ‘Singkasutay hurnay gway lana.’ Kun anan chay mangijaachug an sija, ‘Ayam nan listaam ad tummu'chu'a, kanasomay ilista nan limampuyu.’

7 “Kun anana san osa, ‘Si'a kay, amanma utangnu?’ Anan chay laya'i, ‘Sillihu sayup gway kerkerkwit.’ Anan chay mangijaachug, ‘Ayam nan listaam ad illistam nan gwayungkasut.’

8 “Sachi kun pinachajagwan chay wha'ngay chay wha'on kus ustu nan o'o'ona manaadchukona kapu san silib gway inggwana. Tan sa'ad chanan taku san anna luhung gway achi mamati nasissilibcha san o'o'oncha nu chanan takuway mamati.

9 “Ad iwhaka' an cha'aju gway usayonju chanan whina'nangju gway ma'ahubuyun sanna luta tot mamin ad mawhalinay ajakan cha'aju san maid pungpungnaay ingkagwan. 10 Nan takuway mantayo'an san uyay aa''itanay ipai-jachugcha an sija mantayo'an ahos san cha'or. Gwon nan takuway wha'on kus mantayo'an san a''itan wha'on kuhos as mantayo'an san cha'or. 11 Ad nu wha'on aju kus mantayo'an san whina'nang ad asna luta ngachan manan mangitayo' an cha'aju san tuttuwaay whina'nang? 12 Ad nu wha'on aju kus mantayo'an san ugwawan nan uchum ngachan manan mangatod an cha'aju as ugwaju?”

13 “Maid kun mudchachus chugwa nan amu as isilwhiyana. Tan kuyaona nan osa ad impatogna nan osa. Ipatatinaay mansilwhi san osa ad nilagwingna nan osa. Wha'on kus mawhalinay mangkisanonju nan Apudyus ja nan whina'nang mansilwhiyan.”

Chanan Uchumay Ingwhakan Hesus

(Mateo 11:12-13; 5:31-32; Mer'us 10:11-12)

14 Chingngorn kun chachay Pariseo gway mangipatpatog san pila' nannachaja losan inamamangcha as Hesus. 15 Gwon anan Hesus an chicha, “Cha'aju nan manggwana san longagjuwon nalintog san mangilan chanan taku gwon akammun Apudyus nan somsono'ju. Tan sa'ad chanan ingwhilang chanan taku as amod napatog akuyan Apudyus as amod.

16 “Sa'ad nan lintog Moses ja nan illistan chachay profeta sija nan sinuyut chanan taku

san chaan pay humu'nag as Juan gway Manghohonjag. Hummu'nag kus Juan impaakammuna nan Whayuway Chamag gway mipangkop san mangituyajan Apudyus sasan takuna kun angसान nan mangipapilitay lumno'. ¹⁷ Ta'on nu amaschi wha'on kus pijaona anan nan maid kun silwhin nan Lintog kapu tan naya'ya'a nan maumasan nan langit ja luta san maumasan nan osa chokan nan lista san lintog.

¹⁸ “Nu ngachan nan laya'iyay mangichang san asagwacha ja mangasagwacha san uchum miwhilangay namuwhai. Ad nan mangasagwa san naichangan gway huwhai miwhilang ahos gway namuwhai.”

Nan Wha'nang Gway Taku Ja As Lazaro

¹⁹ Anan Hesus, “Iningkaw nan osa wha'nang gway nansisillup san man'apapatog gway silup, mallagsayagsa' san whinikat ja maag ekay mangamangan. ²⁰ Iningkaw ahos nan osa wha'sigwot gway mangngachan Lazaro. Napnu san kakerto nan longagna, miiijijoy san sagwang nan hoyoy chay wha'nang ²¹ gway whayugwona umoy manchakup as anona san hugtaay majagjag san silu' nan oo"anan chay wha'nang. Ad choon chanan asu chilchilan nan kaker-tona. ²² Natoy kun chay wha'sigwot iyoy chanan a'anghel san agwachan Abraham ad langit. Kun natoy ahos chay wha'nang kun niilhon. ²³ Maliglikatan kus sija as amod ad ingwhilnu, nantangad kun inilana as Abraham san adadchajuan gway huyunna as Lazaro.

24 “Kun nampo'aw chay wha'nang gway mangwana, ‘Ama Abraham! Achakugwana'ud ad ingwhaunnu as Lazaro ta ituyno'na nan pagpag nan kammatna san chanum ad impatakaliyongna nan chila' tanna maliglikatana' as amod sannaja apuy!’

25 “Gwon anan Abraham, ‘Ana'u, somsom'om gway naagwatnu chanan whayu san matatakuwam ad as Lazaro naagwatna nan lagwing. Gwon san sana annad asna maliwigwa ad sa'ad as si'a maliglikatan'a. 26 Ja wha'on kus ahus nat agwad nan adadchayo'anay onga' nan luta gway nanghoyaatan ta'u tot sa'ad chanan mamayu umalid asnat gway merpud asna achicha kun ma'gwa gwinnu merpud asnat gway umali chumormang ad asna.’

27 “Kun anan chay wha'nang, ‘Ad mampa'pa'aasiya' angkay ama Abraham ta iwhaunnu Lazaro san hoyoy cha ama' 28 tan agwad chanan lima susunud'u lallaya'i ta umoyna whagan chicha tot achicha hos umali sannaja annaan nan amochay likat.’

29 “Gwon anan Abraham, ‘Agwad an chicha nan illistan Moses ja chachay profeta gway mamagwhaka an chicha. Maserpu chumngorcha an chicha.’

30 “Gwon anan chay wha'nang, ‘Wha'on kus umanay chi ama Abraham! Nu agwad osas matakusasan natoy gway umoy an chicha manchu'kancha nan whersucha.’

31 “Gwon anan Abraham an sija, ‘Nu achicha patiyon nan illistan Moses ja chachay profeta

achicha kun mamati uyay nu agwad osas mataku sasan natoy as umoy.' ”

17

Nan Kapun Nan Humasuyan (Mateo 18:6-7, 21-22; Mer'us 9:42)

¹ Anan Hesus sasan pasuyutna, “Nan mangkapugwan nan humasuyan nan taku umaliyay umali gwon amod a'oogjat nan ma'gwa san osa takuway mangkapugwan nan whersu! ² Unayna ekay mita'od nan cha'or kikillinganay whatu san whakangna ad nitubung san whaywhay nu nan mangkapu as humasuyan nannachaja namati. ³ Ammanju ilan nan longagju! Nu humersu nan huyunnu amujuwam ad nu manchu'kana nan whersuna ligwatam nan whersuna. ⁴ Ad nu mangimpitu humersu an si'a san osa erkaw ja mangimpitu umali an si'a ananon, 'Manchu'ka' nan whersu,' ligwatam nan whersuna.”

Nan Mipangkop San Pammati

⁵ Anan chanan apostoles an Apu Hesus, “Chogwam nan pammatimi.”

⁶ Kun anan Apu Hesus gway summungwhat, “Nu agwad pammatijus isun nan acha'orn nan hu'orn nan mustard mawhalinju anan sannaja sikamoro gway aju, 'Mau'put'a ad nanatun'a san whaywhay!' ad mawhalinay patiyon cha'aju.”

Nan Whijangon Nan Osaay Mansilsilwhi

⁷ Kun intuyuy Hesus gway manggwana, “Sa'ad nu agwatnaay osa an cha'aju nan agwad nan

mudchachuna gway manaayachu gwinnu mam-paspastur sasan kenero gway hummu'nag gway nerpu san tayun, adja anam an sijaon, 'Kanasom ta umali'a mangan?' ⁸ Wha'on! Gwon sija iwhakam an sija nan, 'Isakanam nan ano' ad asi'aot mansu'at ad chinurnguwana' sanna mangamangana' ad mappunga' ad mangan asi'aot mipasu mangan.' ⁹ Adja manjaman'a san mudchachum nu inggwana nan impa'gwam an sija? Achi! ¹⁰ Isuna hos an cha'aju gway nu inggwaju nan losanay impa'gwacha an cha'aju, ananjuwon, 'Maid kun silwhimiyay mudchachu, inggwami ekay nan terwhasumi.' "

Nan Nangipawhayugwan Hesus San Simpuyu Lallaya'iyay Naleprosi

¹¹ Sa'ad san umajan Hesus ad Jerusalem nangoy san nanghoyaatan nan Samaria ja Galili. ¹² Mayungay kusan osa ili inahot nan simpuyu lallaya'iyay naleprosi gway nasi'asi'adcha san achajus a'it. ¹³ Kun nampo'awcha gway manggwana, "Hesus! Apu! Achakugwamud cha'ami!"

¹⁴ Inilana kun chicha anana an chicha, "Taju ad nampaila aju sasan papachi." Agwadcha kusan chayan hummayucha.

¹⁵ Ad sa'ad nan osa an chicha inilana kunay hummayu as sija nanulin gway nangichaychajaw an Apudyus san towhakay kinga. ¹⁶ Kun nampalintumong san whatug nan i'in Hesus gway nanjaman an sija. Nannaja taku iSamaria.

¹⁷ Kun anan Hesus, "Jo'o achi simpuyu chachay hummayu? Kunja umma chanan sijam?"

¹⁸ Kaman ahus ekay annajaay ikaja' as nanulinay

manjaman an Apudyus?" ¹⁹ Kun anan Hesus an sija, "Sumi'ad'a ta lumajaw'a. Kapu san pammatim hummayu'a."

*Nan Umaliyan Nan Mantuyajan Apudyus
(Mateo 24:23-28, 37-41)*

²⁰ Sa'ad san namingsan nanimus ku chanan Pariseo an Hesus nu ma'an u maliyan nan Mantuyajan Apudyus, summungwhat gway manggwana an chicha, "Sa'ad nan Mantuyajan Apudyus wha'on kus umali gway mama"ila. ²¹ Gwon maid kun osas manggwana, 'Ilanju, annad asna!' gwinnu 'Anchiya ad aschi!' Tan ilanju, sa'ad nan Mantuyajan Apudyus anna an cha'aju."

²² Gwot anan Hesus sasan pasuyutna, "Humu'nag nan chimpuway whayugwonju ilan as sa'onay Ana' nan Taku uyay osa ekajay erkaw gwon achi kun jan mawhalin. ²³ Agwad chanan manggwana an cha'aju, 'Ilanju, anchiyad aschi as sija!' gwinnu 'Ilanju, annad asna as sija!' Achi aju umoy an chicha gwinnu mitunud an chicha. ²⁴ Tan sa'ad as sa'on gway Ana' nan Taku managkulina' gway isun nan misigwatan nan ilat ad langit gway sumlit. ²⁵ Gwon nan umuna maserpuway mapachasa' nan angsanay likat ja lagwingona' san annaja lunap.

²⁶ "Ad isun chay na'gwa san chimpun Noe, amasna ahos nan ma'gwa nu managkulina' gway Ana' nan Taku. ²⁷ San sachi nanganangancha, umminiinumcha ja nanasasagwacha ingkana san erkaw gway nilumno'an Noe san papur kun hummu'nag nan itap kun inanudna chicha losan.

28 “Isun ahos san chimpun Lot. Nanganan-gancha ja umminiinumcha, nalla'uya'ucha ja nalla'ya'ucha, nammuyamuyacha ja nampatap-ata'chorcha sasan hoyoy. 29 Gwon sa'ad san erkaw gway nanaynanan Lot san iliyay Sodoma ummukan san apuy ja asupre* gway nerpuḍ langit kun intoyna chicha losan. 30 Isun ahos nan ma'gwa san erkaw gway manulina' gway Ana' nan Taku gway sa'ad chanan taku achicha kun na'asakana.

31 “San sanatay erkaw, nu ngachan nan agwad san otop nan hoyoyna achi kun lumno' gway mangayas whayangna as ijagwidna. Ad isun ahos nan agwad san tayun gway achi kun luma-jaw ad ugwacha. 32 Somsom'onju nan na'gwa say asagwan Lot!† 33 Nu ngachan nan ahus nan whijagnas patpatkona, achi kun ma'awhijag an Apudyus as ingkaingkana gwon nu ngachan nan achi mangipatog san whijagna kapu an sa'on, ma'awhijag an Apudyus as ingkaingkana. 34 Iwhaka' an cha'aju gway nu lawhi nan man-agkulina' ja agwad ad chugwas taku as nanassuy san osa susuypan, nan osa maaya mipangatu ad nan osa mataynan. 35 Agwad ad chugwas

* **17:29** 17:29 Sa'ad nan asupre kingwha' gway merpus luta gway amas chapur nan ilana. Sana nan ilau'cha oon as ispuyu ancha jongjongnan nan whaya ancha pulbura. † **17:32** 17:32 Sa'ad nan manggwanaan Apudyus an Lot san mankowhana ad Gomora ja Sodoma kapu san amochay whersun chanan taku sannaja chugwa ili, ingwhakana an Lot gway achicha mantuttulili nu umoycha san mangipayan Apudyus an chicha, tan nu mantulilicha matangkaancha. Gwon sa'ad nan asagwan Lot nantulili kun na'gwas tu'ud gway asin.

huwhais mangkilikiling san kikillingan sa'ad nan osa maaya mipangatu ad nan osa mataynan. ³⁶ Agwad ad chugwas laya'iyay manterwhaterwhasu san pajaw nan osa maaya mipangatu ad nan osa mataynan."

³⁷ Kun anan chachay pasuyutna an sija, "Agwanna nan ma'gwaan ninat, Apu?"

Gwot anan Hesus an chicha, "Nu ngachan nan maayusan chanan hu'aw sachi nan mangipailaay agwad nan lachag sichi ad sija nan sa'ad nannachaja imatun ipailanaay takangay nan anungus nan erkaw."

18

Nan Acher Mipangkop San Lugwayu

¹ Nanagwat as Hesus sasan pasuyutna tot suyuwana chicha gway maserpu patinajunay mallugwayucha ja achicha ngumangngaja.

² Anana, "Agwad nan osa manguu'um san osa ili gway achi kun umogjat an Apudyus ja maid kun whigwhikonas taku. ³ Kun iningkaw nan osa nawhayu san sachi hosay ili. Kun umuumoy say manguu'um gway manggwana, 'Whachangana'ud gway mangilintog san lilimi san alili!' ⁴ Nawhajakay achin kunan manguu'um atinguyon gwon anungusna kun anana san somsono'na, 'Uyay nu achiya' umogjat an Apudyus ja maid whigwhiko' as taku ⁵ gwon kapu tan singsingaona' sannaja nawhayu atcho' ekay nan ochaochagwona. Tan sa'ad nu achi' atchon umaliya' ta'tata'ta'on an sija ad tugwakay mamin nan anus'u.' "

⁶ Kun anan Apu Hesus, “Chongyonju nan anan nan wha'on kus nalintokay manguu'um. ⁷ Adja achin Apudyus whachangan chanan pinilina gway mampawhachang an sija san inerkaw ja nilawhi? Adja itantannaay mamachang an chicha? ⁸ Iwhaka' an cha'aju gway achina kun whajakonay mamachang an chicha. Gwon sa'ad as sa'on gway Ana' nan Taku nu umaliya', ad agwad ochasa' as takus mamati an sa'on ad asna luta?”

Nan Agwat Mipangkop San Pariseo Ja Manchachakup San Hugwis

⁹ Kun ingwhakan ahos Hesus nannaja agwat san uchumay mantayo' san longagcha gway nalintogcha ja mangamsaamsiw san uchumay taku. ¹⁰ “Iningkaw nan chugwa laya'iyay ummoy nallugwayu san Templo. Nan osa Pariseo ad nan osa manchachakup san hugwis. ¹¹ Sa'ad nan Pariseo summi'ad kun anana san som-somo'na gway mallugwayu, 'Apudyus, manjamana' an si'a tan wha'ona' kus isun nan uchumay taku gway tulisan, wha'on kus nalintog, mamuwhai gwinnu wha'ona' kus isun nannaja manchachakup san hugwis. ¹² Mamiggwaa' mallaun san sinchumingkugwan, atcho' nan mi'asimpuyu koggwan nan chatun'away merpu san losanay tinerwhasu.'

¹³ “Gwon sa'ad nan manchachakup san hugwis summi'ad san achaju gway achina kun ekay mitangad nan atana ad langit. Gwon inab'a'ab'abna nan whayu'ungna gway manggwana, 'Apudyus, achakugwam as sa'on gway humersuwhersu!'

¹⁴ Iwhaka' an cha'aju gway nannaja taku lumma-jaw ad ugwacha gway nagwasgwas nan whersuna gwon wha'on kus nagwasgwas nan whersun chay Pariseo. Tan nan gwaschi mangipangatu san longagna ipawhawhan Apudyus gwon nan mangipawhawha san longagna ipangatun Apudyus.”

Nan Nangilugwayuwan Hesus Sasan Anana'
(Mateo 19:13-15; Mer'us 10:13-16)

¹⁵ Iningkaw nan uchumay taku nangijoy ahos an Hesus san anana' tot ipatayna nan imana an chicha. Inilan kun chachay pasuyut chicha chinogjajancha chicha. ¹⁶ Gwon sa'ad as Hesus inajakana nan anana' an sija kun anana, “Ijujaju nan anana'ay umali an sa'on ad achiju chicha ijachi tan nan isun nan a'ammasma anana' mitapicha sasan takuway ituyajan Apudyus. ¹⁷ Tuttuwa iwhaka' an cha'aju, nu ngachan nan achi mamati san Mantuyajan Apudyus as isun nan manuttugwan nan osa ana' achi kun mitapi sasan ituyajan Apudyus.”

Nan Wha'nang Gway Layai
(Mateo 19:16-30; Mer'us 10:17-31)

¹⁸ Iningkaw nan osa pangat nan Hudyu gway nanimus an Hesus gway manggwana, “Whayuway Mistuyu, ngachan nan oo' ta ma'awhijaka' an Apudyus as ingkaingkana?”

¹⁹ Kun anan Hesus an sija, “Kamman mangnagnon as sa'on whyu? Maid kun uchum as whyu nu achi ahus as Apudyus. ²⁰ Akammum chanan whilin Apudyus: ‘Achi'a ma'assuy san wha'on kus asagwam. Achi'a pumatoy. Achi'a

mana'aw. Achim ta'choyan nan tuli gway mi-hursu san osa taku. Chumngor'a an cha amam an inam.' "

²¹ Kun anan chay laya'i, "Sa'ad nannachaja in'abwhanog'u inggwa."

²² Chingngorn kun Hesus anana an sija, "Agwad nan osa uyangnu. Sa'ad nan losanay u'ugwam ila'um ad inatodnu nan la'una san whawha'sigwot ad agwad nan whina'ngnu ad langit. Ad ummali'a nitunud an sa'on." ²³ Gwon chingngorn kun chay wha'ng nannaja amod nan sasangana tan amod nan whina'ngna.

²⁴ Inilan kun Hesus as sija gway amod nan sasangana anana, "Sa'ad nan takuway sija ekay ipatogna nan inawha'ng, mansikab as mitapi sasan takuway ituyajan Apudyus! ²⁵ Amod mansikab nan mitapijan nan taku sija ekay ipatogna nan inawha'ng sasan takuway ituyajan Apudyus nu nan lumno'an nan kamel san ahut nan chakum."

²⁶ Gwon sa'ad chanan takuway nangngor san ingwhakan Hesus anancha, "Ad ngachan maangkay mataknu?"

²⁷ Kun anan Hesus, "Nan achin nan taku ma'gwa, ma'gwan Apudyus."

²⁸ Kun anan Pedro, "As cha'ami kay, tinaynanmi nan losanay u'ugwami kun nitunud ami an si'a."

²⁹ Kun anan Hesus an chicha, "Tuttuwa iwhaka' an cha'aju gway nu ngachan nan manaynan san hoyoyna, asagwana, susunudna, amana, inana ja anana'na kapu san Mantuyajan Apudyus, ³⁰ amamod angsan nan maayana

san sana chimpu ja san umaliyay chimpu ma'awhijag an Apudyus as ingkaingkana."

*Pitlun Hesus Gway Mangiwhaka San Matojana
(Mateo 20:17-19; Mer'us 10:32-34)*

³¹ Inta'iyan kun Hesus nan nasagwayan as chugwaay pasuyutna anana an chicha, "Chongyonju! Inta'u ad Jerusalem ad natungper nan losanay illistan chachay profeta mipangkop an sa'on gway Ana' nan Taku. ³² Tan mipawhijanga' sasan wha'on kus Hudyu, maa-mamanga', maamsaamsigwa', matubwhatubwhaana', ³³ masaplisaplitana', otojonchas sa'on ad mi'atlu achay erkaw matakawa'."

³⁴ Gwon maid kun naagwatancha san ingwhakana. Nitayu an chicha nan pijaona anan chay ingwhakana kun achicha kun naagwatan chay ingwhakan Hesus.

*Nan Nangngipawhayugwan Hesus San Osa
Na'uyap Gway Mampalpalimus
(Mateo 20:29-34; Mer'us 10:46-52)*

³⁵ Takangay kus Hesus ad Jerico iningkaw nan osa na'uyap gway tummutu'chu san ikid nan chayan gway mampalpalimus. ³⁶ Chingngorna kun chanan takuway asilayaus inimusna nu ngachan nan ma'ma'gwa. ³⁷ Kun anancha an sija, "As Hesus gway iNazaret nan lumaus."

³⁸ Kun nampa'uy gway manggwana, "Hesus gway kana' Dabid achakugwana'ud!"

³⁹ Ad sa'ad chachay takuway namangpangu lumaus inamujuwanchas sija ta kumino'. Gwon iyamamodnaot impa'uy gway manggwana, "Kana' Dabid achakugwana'ud!"

⁴⁰ Kun summinong as Hesus kun ingwhilinna ta ijoycha chay na'uyap an sija. Nijachayug kun anan Hesus an sija, ⁴¹ “Ngachan nan whayug-womay oo' an si'a?”

Kun anan chay na'uyap, “Apu, aanomud nan uyap'u!”

⁴² Kun anan Hesus an sija, “Ma'aan nan uyapnu! Kapu san pammatim hummayu'a.”

⁴³ Sachi kun maag ekay anna nan ilana kun nitunud an Hesus gway nanchaychajaw an Apudyus. Ad sa'ad nan losanay taku nangila san na'gwa nanchaychajawcha an Apudyus.

19

Cha Hesus An Zakeo

¹ Intuyuy kun Hesus gway umoy ad Jerusalem inoyna ad Jerico kun hummu'nag ad aschi. ² Kun iningkaw nan osa takuway mangngachan Zakeo gway osa pangat nan manchachakup san hugwis. Wha'nang as sija. ³ Ad whayugwona ilan nu ngachanna as Hesus gwon achi kun ma'aila tan amod nan taku kapu tan abobobwha as sija. ⁴ Nanodcha' kunay ummuna sasan taku, ummayab san ajuway sikamoro tot ilanas Hesus kapu tan lumaus as sija san sachi chayan.

⁵ Niwhatug kun as Hesus san agwachana nantangad as sija kun anana an sija, “Zakeo, kanasomay lumsa tan san sana erkaw maserpu umaliya' ad ugwaju.”

⁶ Kun kinankanas Zakeo gway nilumsa kun amod nan lagsa'na gway nangajag an Hesus.

⁷ Inilan kunan losanay taku asijaajuumchaay

manggwana, “Ummoy nampamangili as sija san osa taku humersuwthersu.”

⁸ Summi'ad kus Zakeo anana an Apu Hesus, “Chongyom, Apu! Sa'ad nan koggwan nan u'ugwa' atcho' sasan whawha'sigwot. Ad nu agwad osas nilu'u' whajacha' an sija as mangimpat nan aachuna nu san inaya'.”

⁹ Kun anan Hesus an sija, “San sana tinakun Apudyus nan wherjannu tan kana' kahos Abraham as si'a. ¹⁰ Tan sa'ad as sa'on gway Ana' nan Taku ummaliya' ta anapo' ja takuwo' chanan takuway nataya'.”

Nan Mijagwatan Chanan Simpuyu Mudchachu (Mateo 25:14-30)

¹¹ Sa'ad san nanchochongngoyan chachay taku an Hesus, intuyuyuna gway nanagwat an chicha kapu tan takangay as sija ad Jerusalem kun anancha ekajon agwachay maanali nan Mantuyajan Apudyus. ¹² Sija nan anana, “Iningkaw nan osa takuway nangatu nan saadna gway umoy san achajuway ili tot agwatona nan mangngachanana ali ad mappung ad chi nanagkulin. ¹³ Sa'ad san chaanna lumiggwatan inajakana nan simpuyu mudchachuna kun nilnobna chichas sinnossa as mina* kun anana an chicha, 'Ijamusantiju ingkanas managkulina'.' ¹⁴ Gwon sa'ad chanan ailijana aisilcha as sija, sija nan nangiwhaunchas umoy misu'nub mangiwhaka

* **19:13** 19:13 Nan “mina”, pila' nan Griego gway sa'ad nan osa mina whatug nan tuyu gwinnu opat huyan gway labhun nan mallayabhu. Sa'ad tan simpuyu mina, tuyu tagwon gway whatug nan labhun nan mallayabhu.

san manchutu' an sija ananon, 'Lagwingonmi nannaja taku as man'alimi.'

¹⁵ "Gwon nan'aliyoncha as sija. Nanagkulin kus sija san ilina impaajagna chanan mudchachuna gway nangatchana say pila' ta akamugwona nu aman nan nangipaachugwanha.

¹⁶ Ummoy kunan osa an sija anana, 'Apu, sa'ad chay mina inatodnu ummana' as simpuyu.'

¹⁷ Kun anan chay ali an sija, 'Whayu nan inggwam. Whayu'a gway mudchachu! Kapu tan mantayo'an'a san uyay a'it si'a nan mangituyay san simpuyuway ili.'

¹⁸ "Kun ummoy nan mi'aggwaay mudchachu kun anana, 'Apu, sa'ad chay mina inatodnu ummana' as lima.' ¹⁹ Kun anan chay ali an sija, 'Si'a nan mangituyay san limaay ili.'

²⁰ "Kun ummoy nan osa ahosay mudchachu kun anana, 'Apu, ilam, annaja chay mina gway inatodnu gway inulihuta' san panju kun intayu'.

²¹ Ummogjata' an si'a tan asisingon'a taku. Ayam nan wha'on as nanungayam ja apitom nan wha'on kus iniso'nu.'

²² "Anan chay ali an sija, 'Nan ingwhakam sachi nan mallodchong'u an si'a, katkatungay mudchachu! Jo'o achim aagkammuway asisingona'ay taku gway aya' nan wha'on kus nanungaya' ja apito' nan wha'on kus iniso'u?'

²³ Kamman achi imbangku nan pila'u tot humu'naka' ad inaya' uyay nan ana'na?' ²⁴ Kun anan chay ali sasay nasi'asi'ad ad aschi, 'Ayanju an sija nan mina ad inatodju say agwachan nan simpuyu mina.'

²⁵ “Gwon anancha an sija, ‘Apu, agwachon an sija nan simpuyu mina!’

²⁶ “Anan chay ali, ‘Iwhaka’ an cha’aju gway nu ngachan nan anna ugwana maatchan as adachu. Gwon nan takuway maid ugwana uyay nan a’itay agwad an sija mumaid. ²⁷ Ad sa’ad chachay ahursu’ay mallagwing an sa’on as man’alicha ijaliyu chicha sannaja ta otojonju chicha san sangu!’ ”

Nan Nilumno'an Hesus Ad Jerusalem

(Mateo 21:1-11; Mer'us 11:1-11; Juan 12:12-19)

²⁸ Napping ku Hesus iwhaka chi intuyuyuna gway ummoy ad Jerusalem. ²⁹ Takangaycha kud Betfage ja Betania san whilig gway ma’gwaniyon Olibu impaunan Hesus nan chugwa sasan pasuyutna ³⁰ gway manggwana, “I’aju sanchi chomangay ili ad sa’ad nu humu’nag aju agwad nan ochasanju gway uyhun nan asno gway niwhawhawwod gway chaan maawhajuwan. U’whachonju ad iyaliyu sannaja. ³¹ Ad nu agwad manimus an cha’aju nu kajuman u’whachon iwhakaju an sija gway manggwana, ‘Maserpun nan Apu.’ ”

³² Kun ummoy chachay niwhaun kun in-chasancha chay ingwhakan Hesus an chicha. ³³ U’whau’whachoncha kun nan talin chay uyhun nan asno anan chanan sin’ugwa an chicha, “Kajuman u’whachon?”

³⁴ Kun anancha, “Maserpun nan Apu na.”

³⁵ Kun iyoycha an Hesus kun nappingcha ku iyap’ap nan kotap nan silupcha san ochog chay uyhun nangawhajuwonchas Hesus.

³⁶ San nangaabwhajuwana umoy ad Jerusalem, iyap'a'ap'ap chanan taku nan kotap nan silupcha san ajona. ³⁷ Mayungay kus Hesus ad Jerusalem san oskanay whilig gway Olibu, illukin nan amochay pasuyutnaay mallaylajad gway nanchaychajaw an Apudyus san towhakay kingacha kapu sasan inilachaay mataakan.

³⁸ Anancha,

“Piyana nan Ali gway umali san ayobhongan Apudyus!

Kapu an sija na'aosossaan ta'u an Apudyus ja machaychajaw as Apudyus ad langit!”

³⁹ Ad sa'ad nan uchumay Pariseo gway agwad san amochay taku anancha an sija, “Mistuyu, pakin'om chanan pasuyutnu.”

⁴⁰ Kun summungwhat as sija gway manggwana, “Iwhaka' an cha'aju gway sa'ad nu kumino'cha sa'ad chanan whatu mampa'uycha.”

Nan Nangiwhagan Hesus San Migwa''iyan Nan Jerusalem

⁴¹ Ummachani kus sija gwot chimmangna ad Jerusalem naniwhil as sija kapu sasan takud aschi ⁴² gway manggwana, “Nu inakammuju otjan san sana nan mangatod as maid kuyu! Gwon san sana nitayu an cha'aju. ⁴³ Tan humu'nag nan chimpuway a'ammasma nan ma'gwa an cha'aju gway umali chanan ahursuju ayachan san whinatu pali'gwosan nan iliju ad naumtan nan losanay maoy. ⁴⁴ Tangkaan cha'aju ad intoycha nan losanay takuway ingkaw san iliju. Tangkaancha kuchason nan iliju kapu tan achiju

kun whinigwhig nan chimpuway ummaliyan Apudyus nanakuwan an cha'aju!"

Nan Namerjagwan Hesus Sasan Malla'ya'u San Sowhan Nan Templo

(Mateo 21:12-17; Mer'us 11:15-19; Juan 2:13-22)

⁴⁵ Ummoy kus Hesus san sowhan nan Templo pinerjawna chachay malla'ya'u ⁴⁶ gway mangwana an chicha, "Nilista san Ukud Apudyus gway anana, 'Sa'ad nan hoyoy'u luyuwwayuwan nan losanay taku gwon nangngachanonju tataluwan chanan mamayangkat!' "

⁴⁷ Kun whinikatay nansuyu as Hesus san sowhan nan Templo. Gwon sa'ad chanan papan-gat nan papachi, mangaagkammu san lintog ja papangat chanan taku whayugwoncha otojon as sija. ⁴⁸ Gwon maid kun ochasanchas mangkapugwanchaay manggwa san pangkopcha kapu tan aadchin nan losanay taku gway manchongor an sija.

20

Nan Imus Mipangkop San Ayobhongan Hesus

(Mateo 21:23-27; Mer'us 11:27-33)

¹ Osa ku erkaw san mansuyusuyuwan Hesus san sowhan nan Templo ja mangipaakamugwana san Whayuway Chamag, ummoy chanan papangat nan papachi ja chanan mangaagkammu san lintog gway huyuncha chanan mangipangpangu sasan Hudyu. ² Kun anancha an sija, "Iwhakamud an cha'ami nu agwan nan nangallam san ayobhongamay manggwa san

annachaja o'oom. Ngachan nan nangatod an si'a san ayobhongam?"

³ Anan Hesus gway summungwhat an chicha, "Manimusa' ahos an cha'aju ad iwhakajuud an sa'on ⁴ nu ngachan nan nerpugwan nan ayobhongan Juan gway manghonjag, as Apudyus gwinnu chanan taku?"

⁵ Kun nanuukuchanchaay manggwana, "Nu anan ta'uwon nerpu an Apudyus ananaon, 'Kajuman angkay achi tinuttuwa as Juan.' ⁶ Gwon nu anan ta'uwon, 'Nerpu sasan taku' losanay taku whintukon chita'u tan tinuttuwachaay profeta as Juan." ⁷ Gwot summungwhatcha gway manggwana, "Maid kun akammumi nu agwan nan nerpugwana."

⁸ Kun anan Hesus an chicha, "Sa'ad nu amasnat achi' kuhos iwhaka nu ngachan nan nerpugwan nan ayobhonga' gway manggwa san o'oo'."

Nan Mijagwatan Chanan Lagwingay Mansasamer

(Mateo 21:33-46; Mer'us 12:1-12)

⁹ Sachi kun iyagwat Hesus sasan taku gway manggwana, "Iningkaw nan osa taku gway nammuya as angsanay ubas san lutana kun impasamerna sasan mansasamer kun ummoy nangwhaat gway nawhajag san ayasi ili. ¹⁰ Chimpun kunan inghubhuyas ingwhaunna nan osa mudchachuna sasay mansasamer ta umoyna ayan nan huwana. Gwon sa'ad chachay mansasamer inayacha ku chay niwhaun inabchaabchoycha gwot pinerjawcha gway naugwas. ¹¹ Kun nangwhaun

as sawhali as mudchachu gwon pina"uwancha ja pinawhainancha as sija asichaot perjagwon gway naugwas. ¹² Kun ingwhaunna nan mi'atluway mudchachuna. Ad sa'ad ahos as sija jinamancha asichaot itoper san lasin nan mumullan.

¹³ "Kun anan chay sin'ugwa san mumullan san ubas, 'Ngachamma nan oo' sina? Iwhaun'u nan patpatko'ay ana"u. Tugwakay whigwhikonchas sija.'

¹⁴ "Gwon inilan kun chachay mansasamer as sija asi'a'anancha, 'Annaja nan mangila'sun. Otojon ta'u as sija tot chita'u nan mangin'ugwa san la'sunna.' ¹⁵ Gwot intopercha ku nilasin as sija san mumullan san ubas, intoycha."

Kun anan Hesus, "Ad ngachamma nan oon chay sin'ugwa san mumullan san ubas sasay mansasamer? ¹⁶ Umoyna otojon chicha a! Ad inchalisna ipasamer chay mumullana san ubas san uchumay taku."

Chingngorn kun chachay taku nan ingwhakana anancha, "Achi otjan ma'gwa nat."

¹⁷ Intollong kun Hesus chicha anana, "Ad ngachamma nan pijaona anan nannaja nilistaay Ukud Apudyus gway anana,

'Sa'ad chay whatuway nampiliyan chanan mamangguas hoyoy,
sachiyot nan kadto'ay nisaachan nan hoyoy.'*

* **20:17** 20:17 Mawhasa san Salmo 118:22.

18 “Nu ngachan nan maotchag sannaja whatu mayumo'. Ad nu ngachan nan mitu'nukana mamomo'.”

19 Ad sa'ad chachay mangaagkammu san lintog ja chachay papangat nan papachi pinachaschaay pachopap as sija san sachiyay uyas tan akam-muchaay sa'ad nan agwat gway ingwhakan Hesus mihursu an chicha. Gwon ummogjatcha sasan taku.

Nan Imus Mipangkop San Mangwhajachan San Hugwis

(Mateo 22:15-22; Mer'us 12:13-17)

20 Sinisipputanha kus sija nangiwhaunchas ti'ti' as mampammayang as ustu nan iwhakacha ta si'apanchas sija san ukuchona tot agwad lasunchaay mangipawhijang an sija san tuyay ja ayobhongan nan kuwhinnachur. 21 Kun inimuscha an sija gway manggwana, “Mis-tuyu, akammumiyay ustu nan iwhakawhakam ja isuyusuyum ancha maid kun mat'on as whayugwom gwon nu ngachan nan atuttugwaan gway mipangkop san whayugwon Apudyus sija nan isuyum. 22 Iwhakamud an cha'ami nu maserpu mangwhajad ami san hugwis san Emperadorn nan Roma gwinnu achi?”

23 Gwon akammun Hesus nan si'apcha, sija nan anana an chicha, 24 “Umipaila aju an sa'on as aka pila'. Ngachan nan singhoser ja singngachan sannaja?”

Kun anancha, “Ngachan nan Emperador.”

²⁵ Kun anan Hesus an chicha, “Nu amasnat atchonju san Emperador nan ugwan nan Emperador ad inatodju an Apudyus nan ugwan Apudyus.”

²⁶ Achicha kun na'asi'ap an Hesus san ukudna san sangun chanan taku. Ad kapu tan nataagcha san sungwhatna ingkino'cha ekay.

Nan Imus Mipangkop San Matakuwan Nan Taku

(Mateo 22:23-33; Mer'us 12:18-27)

²⁷ Ummoy ummachayug an Hesus chanan uchumay Saduceo gway chicha nan achi kun mamati gway matakun nan matoy. Kun inimuscha an sija ²⁸ gway manggwana, “Mistuyu, illistan Moses san lintog an chita'u gway nu matoy nan osa laya'i ja taynana nan asagwanaay maid ana'cha, maserpu asawwon nan sunudna chay nawhayu tot umana'chas miwhilang as ana'chay sunudna natoy. ²⁹ Ad iningkaw nan pitu mansusunud gway lallaya'i. Nangasagwa nan panguyu gwon natoy gway maid kun ana'na. ³⁰ Ad nan umaggwa sunudna inasagwana chay nawhayu gwon natoy ahos gway maid ana'na. ³¹ Kun amaschi ahos nan na'gwa san mi'atlu ingkana san mi'apitu gway maid kun ana'cha kun losancha natoy. ³² Gwot anunu kun natoy ahos chay huwhai. ³³ Ad sa'ad chay huwhai nu umali nan erkaw gway matakuan chanan natoy, ngachan nan sinasagwa an sija tan losan chachay pitu mansusunud inasagwas sija?”

³⁴ Kun anan Hesus an chicha, “Sa'ad chanan taku san sana chimpu manasasagwacha.

³⁵ Gwon san umaliyay chimpu sa'ad chanan taku gway miwhilangay matakun san otoy achicha kun manasasagwa. ³⁶ Ad achicha kun matoy kapu tan mijisucha sasan a'anghel gway achi kun matoy ja ana' Apudyus chicha tan natakucha. ³⁷ Gwon sa'ad chanan natoy matakucha uyay as Moses impaakammuna san Ukud Apudyus nan mipangkop san kumilakilab gway aju gway anana, 'As Apudyus, sija nan Apudyus Abraham, nan Apudyus Isaac ja nan Apudyus Jacob.'† ³⁸ Wha'on kus Apudyus chanan natoy as sija gwon Apudyus chanan mawhiwhijag tan nan losan mawhiwhijag an sija."

³⁹ Ad sa'ad chanan uchumay mangaagkammu san lintog summungwhatcha gway manggwana, "Mistuyu, whyu nan ingwhakam." ⁴⁰ Kun maid kun mangituyod manimus asin an sija.

*Nan Imus Mipangkop San Kristu
(Mateo 22:41-46; Mer'us 12:35-37)*

⁴¹ Anan Hesus an chicha, "Ininonchaay manggwanaon kana' Dabid nan Kristu? ⁴² Tan anan Dabid gway mismu san nibyun nan Salmo, 'Anan Apudyus san Apu',
tumu'chu'a san machigwanan'u

⁴³ ingkanas ipaawha"u an si'a chanan ahursum ad isucha nan layappangan nan i'im.'‡

⁴⁴ "Sija nan nu anan Dabichon 'Apu' san Kristu, ininon Kristu gway nangngachan kana' Dabid?"

† **20:37** 20:37 Mawhasa san Exodo 3:6. ‡ **20:43** 20:43 Mawhasa san Salmo 110:1.

*Nan Gwerning Hesus Sasan Mangaagkammu
San Lintog*

(Mateo 23:5-7; Mer'us 12:38-40)

⁴⁵ Sa'ad san manchochongngoyan nan losanay taku anan Hesus sasan pasuyutna, ⁴⁶ “Ammanju ilan chanan mangaagkammu san lintog gway whayugwonchaay mangikagkagka'ay san mal-lagyagkoyloy gway silupcha ja whayugwonchaay agwad mangingakinga an chicha san merket. Ja whayugwoncha hosay tu'chu san awhayugwanay tu'chugwan san sinagoga ja ingkaw san agwachen nan ikaw nan nangatuway taku sasan lagyagsa'. ⁴⁷ Isi'asi'apchaay mangaya san u'ugwan chanan nawhayu ad an'annancha anchugwon nan lugwayucha. Kapu sannaja machusachas amod.”

21

Nan Chatun Nan Osa Nawhayu

(Mer'us 12:41-44)

¹ Nallangyanga kus Hesus inilana chanan whawha'nangay mangigkiigka san chatuncha san iigkaan san pila'. ² Kun inilana hos nan osa wha'sigwot gway whayu gway nangigka san chugwa aka pila'. ³ Kun anana, “Tuttuwa iwhaka' an cha'aju gway sa'ad chay wha'sigwot gway nawhayu adachu nan inigkana nu san inigkan chachay uchumay taku. ⁴ Tan sa'ad nan losanay inigkacha sergwan nan pila'cha. Gwon sa'ad chay nawhayu, ta'on nu wha'sigwot as sija inigkana losan nan ahus as i'atakuna.”

Nan Nangiwhagan Hesus San Migwa''iyan Nan Templo

(Mateo 10:17-18; 24:1-14; Mer'us 13:1-13)

⁵ Sa'ad san mangukuukuchan chanan uchumay pasuyutna san mipangkop san Templo gway naertiyan sasan man'awhawhayuway whatu ja chanan nichatun an Apudyus, anan Hesus, ⁶ "Sa'ad nannachaja iillanju humu'nag nan chimpuway maid kun osas matchay san whatu gway natuutuun as achi ku mi'uurb."

Nan Likat San Umali Erkaw

(Mateo 24:3-14; Mer'us 13:3-13)

⁷ Sachi kun inimuscha an Hesus gway manggwana, "Mistuyu, ma'anun nan ma'gwaan nina ja ngachan nan mangimatunan san humu'nakan nina?"

⁸ Kun anan Hesus, "Ammanju ilan tot achi aju paallilaw. Tan angan nan umali manguser san ngachan'u gway manggwana, 'Sa'on nan Kristu' ja 'Takangay nan chimpul' Achi aju mitunud an chicha. ⁹ Ad nu chongyonju nan mipangkop san kukuwhat ancha kuyu achi aju umogjat tan maserpuway umuna jan ma'gwa nannaja. Gwon wha'on kus sachi ekay nan anungus nan erkaw." ¹⁰ Gwot intuyuyuna gway manggwana an chicha, "Mangwhiwhinnursu nan ailili ja chanan kuwhilnu san luta. ¹¹ Ad humu'nag chanan amod gway kitakita ja uyat san na'aya'ayasiyay ili ja chanan sa'it. Ad agwad nan losanay ayasin nan amod a'oogjat gway maila ad langit.

¹² "Gwon chaan ad ma'gwa nannachaja chopapon cha'aju ja palikatan cha'aju. Ipawhijang

cha'aju sasan sinagoga ad ingwhayud cha'aju. Miijoy aju sasan ali ja sasan kuwhinnachur kapu san pammatiju an sa'on. ¹³ Ad sachi nan mangiwhaganju an chicha san mipangkop an sa'on. ¹⁴ Sija nan achi aju umunnuunna manchanag nu ngachan nan isungwhatju. ¹⁵ Tan whadnga' cha'aju san iwhakaju ja atcha' cha'aju as laing gway achin ku chanan ahursuju lobhong masungwhatan ja masurngasing. ¹⁶ Uyay pay chanan sinana' an cha'aju, susunudju, chochogkaju ja huhuyunju ipuyangcha cha'aju. Ad nan uchum an cha'aju ipaotoycha. ¹⁷ Kuyaon cha'aju hos san losanay taku kapu an sa'on. ¹⁸ Gwon aygwanan cha'aju an Apudyus ad uyay osa sasan huu'ju maid kun mataya'. ¹⁹ Kapu san inaattomju sachi nan matakuan nan longaju.

Nan Nangiwhagan Hesus San Migwa''iyan Nan Jerusalem

(Mateo 24:15-21; Mer'us 13:14-19)

²⁰ "Sa'ad nu ilanju nan Jerusalem gway pali'gwosan chanan susurchachu akammujuway takangay nan migwa''iyana. ²¹ Ad sa'ad chanan takuway agwad ad Judea maserpu umagwidcha san whibilig. Ad sa'ad chanan agwad san kagwan nan ili maserpu lumajawcha ja sa'ad chanan agwad sasan tayun achicha lumno' san ili. ²² Tan sanat nan chimpuway machusaan chanan taku tot ma'gwa nan losanay nilista san Ukud Apudyus. ²³ Achagchaku chanan mahuki ja chanan mantatakiwhi san sanat gway chimpu. Tan humu'nag nan amod gway likat sannaja luta ja amochay lingun Apudyus sannachaja taku.

²⁴ Mapapatoy nan uchum kapu san ispada ad mapyos miwhayud chanan uchum sasan ailiili. Ad nan Jerusalem purson chanan wha'on kus Hudyu ingkanas mampatingkaon Apudyus nan ayobhongan chanan wha'on kus Hudyu.

Nan Managkulinan Hesus

(Mateo 24:29-31; Mer'us 13:24-27)

²⁵ “Agwad nan ma'aya'ayasiyay ma'gwa san init, huyan, ancha whituwon. Ad sa'ad ad asna luta malilihu' as amod chanan taku san ailiili ja machanakancha kapu san awhayug nan whaywhay ja napigsa tapiya'na. ²⁶ Umapsut chanan taku san ogjatchaay manguullay san ma'gwa san luta tan sa'ad chanan ayobhonganay agwad ad langit majugjug. ²⁷ Ad ilanCHA as sa'onay Ana' nan Taku gway umali gway nangkakagwa san hunot gway anna nan amochay ayobhonga' ja inachajaw'u. ²⁸ Ad sa'ad nu malluki nannachaja ma'gwa papigsaonju ja payagsa'onju nan somomo'ju tan takangay nan matakuanju.”

Nan Maacher San Ajuway Igos

(Mateo 24:32-35; Mer'us 13:28-31)

²⁹ Kun iyagwat Hesus an chicha gway manggwana, “Ilanju nan aju gway igos ja losanay aju. ³⁰ Sa'ad nu sumimit nan tuhucha akammujuway takangay nan chakun. ³¹ Isuna hosay sa'ad nu ilanju gway ma'gwa chana akammujuway takangay nan chimpun nan mantuyajan Apudyus.

³² “Tuttuwa iwhaka' an cha'ajuway sa'ad nannachaja takuway matattaku san sana achicha

kun losan matoy ingkanas ma'gwa losan nan-nachajaay ingwhaka'. ³³ Sa'ad nan langit ja luta maumas gwon sa'ad nan ukud'u sissija iingkaw."

Maserpu Ma'asakana

³⁴ "Ammanju ilan tot achi aju milumyum san amochay lagyagsa', hutong ja chanan manchanakan san whijag tan maag ad ekay mawhanu'nag nan sanatay erkaw gway isun nan ma'naanju san ilug, mailukan aju. ³⁵ Tan humu'nag nan sanatay erkaw san losanay takuway ingkaw san intilu luta. ³⁶ Ammanju whantajan nan losanay chimpu, ilugwayuju ta agwad pigsajuway lumisi san losanay ma'gwa ja mawhalinay sumangu aju an sa'on gway Ana' nan Taku."

³⁷ Chimpun ad nan erkaw mansuyusuyus Hesus san Templo gwon sa'ad nu lawhi umoy massuy san whilig gway ma'gwaniyon Olibu.

³⁸ Ad sa'ad chanan taku masasapacha umoy san Templo ta manchongorcha an sija.

22

Nan Nanuukuchan Chanan Mangtoy An Hesus

¹ Takangay nan pijasta gway ma'gwaniyon Tinapay Gway Maid Kun Yeastna gway maag-wakan ahos as pijasta gway ma'gwaniyon Lumaus. ² Kun anaanapon chanan papangat nan papachi ja chanan mangaagkammu san lintog nu ininoncha mangipaotoy an Hesus tan umogjatcha sasan taku.

³ Kun sinumpaw as Satanas an Judas gway ananchaon Iscariote gway osa sasan nasagwayan

as chugwaay apostoles. ⁴ Ummoy as Judas na'aukud sasan papangat nan papachi ja chanan apitan chanan mangijaachug san Templo nu ngachan nan ininona mangipawhijang an Hesus an chicha. ⁵ Kun nayagsa'anchaot tinachunanchaay whajachan as sija as pila'. ⁶ Kun jinangochan Judas kun illukinaay mananap as chimpu as mangijiwhitana an Hesus as maid kun angan as takus mangakammu.

Nan Mangudchiyay Na'a'anan Hesus Sasan Pasuyutna

(Mateo 26:17-30; Mer'us 14:12-26; 1 Corinto 11:23-26)

⁷ Hummu'nag nan erkaw nan pijasta gway ma'gwaniyon Tinapay Gway Maid Kun Yeastna gway sija nan mampertiyancha san uyhun nan kernero gway michatun san pijasta gway ma'gwaniyon Lumaus. ⁸ Kun ingwhaun Hesus cha Pedro an Juan gway manggwana, "Taju isakana nan anon ta'u san pijasta gway ma'gwaniyon Lumaus."

⁹ Kun anancha an sija, "Agwan nan whayugwomay mangisakanaanmi?"

¹⁰ Kun anana an chicha, "Chongyonju, sa'ad nu humu'nag ajud Jerusalem agwad nan mangahot an cha'ajuway osa laya'i nanoodchon san singkusiyay chanum. Ad nitunud aju an sija.

¹¹ Ad nu ngachan nan hoyoy gway lumno'ana ananju san singhoyojon, 'Anan nan Mistuyuwon agwan nan agwad nan ugwertu gway mangananmi san pasuyut'u san pijasta gway ma'gwaniyon Lumaus?' ¹² Ad nan sanatay taku

itchuna nan cha'or ugwertu gway nangngatu san agwachan nan gwachagwad nan mauser. Ad aschi nan mangisakanaanju.”

¹³ Ummoycha kun inchasancha nan losanay ingwhakan Hesus an chicha. Kun insakanacha nan anoncha san pijasta.

¹⁴ Hummu'nag kunan chimpuway manganancha tummu'chus Hesus san oo"anan gway huyunna chanan apostoles. ¹⁵ Kun anana an chicha, “Whayugwo' ekajay ma'a'an an cha'aju sannaja pijasta gway ma'gwaniyon Lumaus ad asiya'ot mapalikatan. ¹⁶ Tan iwhaka' an cha'aju gway achiya' kun mangmangan sina ingkanas ma'gwa nan pijaona ukuchon nan Mantuyajan Apudyus.”

¹⁷ Inayan kun Hesus nan sintasaay whajas nan ubas ja napping kun manjaman an Apudyus, anana, “Ayanju nannaja ad nanatattawhanju. ¹⁸ Tan iwhaka' an cha'ajuway malluki san sana achiya' kun uminum san whajas nannaja ubas ingkanas humu'nag nan Mantuyajan Apudyus.”

¹⁹ Nangaya kus Hesus san tinapay gwot iyamanna an Apudyus pini'pi"ina kun inatodna an chicha gway manggwana, “Annaja nan longag'u gway atcho' an cha'aju. Anonju nannaja as manomsom'anju an sa'on.” ²⁰ Amaschi hos nan inggwana san sintasa whajas san nappingcha nangan gway anana, “Annaja nan chaya' gway umigwang as mamagchot san assahu tuyag Apudyus an cha'aju.

²¹ “Gwon ilanju, nan takuway mangijiwhit an sa'on annad asna gway ma'a'a'an an sa'on.

²² Kapu tan sa'ad as sa'onay Ana' nan Taku ma-toja' tan sachi nan simsimmo' Apudyus san agwi gwon amod a'oogjat nan ma'gwa san sanatay taku gway mangijiwhit an sa'on!" ²³ Kun il-lukichaay nanisijimus nu ngachanna an chicha nan manggwa san amaschi.

Nan Naniisi'an Chanan Apostoles

²⁴ Sachi kun illukicha hosay maniisi' chanan pasuyut Hesus nu ngachanna an chicha nan angatuwan. ²⁵ Sija nan anan Hesus an chicha, "Sa'ad chanan alin nan wha'on kus Hudyu amod nan manggwacha gway mangituyay sasan takucha ad whayugwoncha pajay maagwakan as, 'Humawhachangcha sasan taku.' ²⁶ Gwon wha'on kus amasnat nan oonju, nan apatkan an cha'aju maserpu mangngachan as sija awhawhaan ja sa'ad nan mangipangpangu mangngachan as sija isun chi mansilwhi. ²⁷ Tan ngachan nan napatpatog, chay osa tummu'chu san oo"anan gwinnu chay osa mansilwhi an sija? Ad wha'on say tummu'chu san oo"anan? Gwon sa'ad as sa'on gway anna an cha'aju sa'on nan mansilwhi an cha'aju.

²⁸ "Cha'aju nan iniingkaw an sa'on san losanay nalliglikata'. ²⁹ Ad atcho' an cha'aju nan ayobhonganay mantuyay as isun nan nangatchan Ama an sa'on san ayobhonganay mantuyay as Ali ³⁰ tot mawhalinay ma'a'an ja ma'iinum aju an sa'on san oo"ana' san Mantuyaja' ja tu'chu aju sasan ikaw gway mangituyay sasan kana' chachay nasagwayan as chugwaay ana' Israel."

Nan Nangiwhagan Hesus San Mangisuliwhan Pedro An Sija

(Mateo 26:31-35; Mer'us 14:27-31; Juan 13:36-38)

³¹ Anan Hesus an Pedro, “Simon, Simon, chongyom na! Inchaw Satanas kun nijujaay mamachas an cha'aju ta ilana nu agwad an cha'aju nan milasin as isun nan milasinan nan chuki san hokas nan kerkergwit. ³² Gwon illugwayuwa' si'a, Simon tot achi mampapog nan pammatim. Ad sa'ad nu managkulin'a an sa'on papigsaom nan pammatin chanan huhuyunnu.”

³³ Gwon anan Pedro an sija, “Apu, na'asakanaa'ay mitapi miwhayud ja mitapi matoy an si'a.”

³⁴ Anan Hesus, “Iwhaka' an si'a Pedro gway san sana lawhi mamitlum isulib gway akammum sa'on san chaanan nan awwit mangu''uu'an.”

Nan Agwiton Chanan Pasuyut Gway Umoy Mansuyu

³⁵ Anan Hesus an chicha, “Sa'ad san nangiwhauna' an cha'ajuway maid inaw'agwitjus mangiigkaanju san pila' ja mangiigkaanjus silup ancha maid sinilasju, ad nan'uyang ajus maserpuju?”

Kun anancha, “Achi kun.”

³⁶ Gwot anana an chicha, “Jon san sana nan anna nan mangiigkaana san pila' maserpu agwitona, isuna hos san mangiigkaan san silup. Ad sa'ad nan maid ispadana ila'una nan oberkotna ad illa'unas ispada. ³⁷ Tan iwhaka' an cha'ajuway maserpu tumuttuwa nan nilistaay Ukud Apudyus an sa'on gway anana, 'Niwhilang

as sija sasan takuway humersuwthersu.' Tan nan nilistaay mipangkop an sa'on takangay tumutuwa."

³⁸ Gwot anan chachay pasuyutna, "Apu, ilam, annaja nan chugwa ispada."

Kun anan Hesus an chicha, "Akay sinat."

Nan Ummajan Hesus Nallugwayuwan San Whilig Gway Olibu

(Mateo 26:36-46; Mer'us 14:32-42)

³⁹ Lummagwacha kun san inigkagwancha ummoy as Hesus san whilig gway Olibu tan sija nan sikuchay o'ona. Kun nitunud ahos an sija chanan pasuyutna. ⁴⁰ Chummakuscha kun ad aschi anana an chicha, "Mallugwayu aju ta achi aju masulisukan."

⁴¹ Kun ummachajus sija an chichas isun nan aachajun nan loog mawhintug gwot nampalintumong kun nallugwayus sija ⁴² gway mangwana, "Ama, nu whayugwom ilisiya' otjan sanna amod gway likat. Gwon wha'on kusan whayugwo' nan ma'gwa, sija ma'gwa nan whayugwom." ⁴³ Kun nampaila an sija nan osa anghel gway nerpud langit gway nangipapigsa an sija. ⁴⁴ Ummamamod kunan sikab nan somsono'na impapatina' amochay nallugwayu, ad sa'ad nan lingotna nangngachan amas todtod chi chayaay tumiyotiyong san luta.

⁴⁵ Lummiggwat kusan napping nallugwayuwot ummoy san agwachan chachay pasuyutna, inchasana chichaay nanassuy tan amod nan sasangacha. ⁴⁶ Kun anana an chicha, "Ka'aju

mamassuy? Humangon aju ad nallugwayu aju ta achi aju masulisukan.”

Nan Nanpapancha An Hesus

(Mateo 26:47-56; Mer'us 14:43-50; Juan 18:2-11)

⁴⁷ Sa'ad san manapaapatan Hesus hummu'nag nan amochay taku. Ad sa'ad nan osa taku mangngachan Judas gway osa sasan nasagwayan as chugwa pasuyutna, impujutna chicha kun ummachayug an Hesus ta choomana nan aping Hesus san apingna. ⁴⁸ Gwot anan Hesus an sija, “Judas, kamma ipaila nan mangijiwhitam an sa'on gway Ana' nan Taku san mangichoomam san apingnu san aping'u.”

⁴⁹ Inilan ku chachay pasuyut Hesus nan ma'gwa an sija anancha, “Apu, wha'akonmi chicha?” ⁵⁰ Kun whina'ag nan osa an chicha nan mudchachun nan angatuwanay pachi kun napingasan nan machigwanan gway ingana.

⁵¹ Gwon summungwhat as Hesus gway manggwana, “Akay sinat!” Inognana kunan ingan chay mudchachu impawhayuna.

⁵² Gwot anan Hesus sasay ummoy maniliw an sija gway papangat nan papachi, a'appittan nan mangijaachug san Templo ja chanan chacha'orn nan Hudyu, “Jo'o tulisana' ta umali ajuway naniispada ja namperpeltu gway manpap an sa'on. ⁵³ Awhikawhikat peekay iniingkagwa' an cha'aju san Templo gwon achiya' kun chimpap. Jon annaja nan chimpuju ja chimpun Satanas gway mangituyay san manghulingot.”

Nan Nangisuliwhan Pedro An Hesus
 (Mateo 26:57-58, 69-75; Mer'us 14:53-54, 66-72;
 Juan 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Chimpapcha kus Hesus illajawchas sija kun iyoycha san hoyoy nan angatuwanay pachi. Kun ummaadchajang as Pedro gway misu'su'nub. ⁵⁵ Manapappuycha kun san kagwan nan sowhan nan hoyoy ja tummu'chucha losan, na'atu'chus Pedro an chicha. ⁵⁶ Inilan ad nan osa huwhaiyay mudchachu as sija gway na'atu'tu'chu san achani san apuy intotollongna as sija gway manggwana, "Sa'ad nan osaanna ahos huyun Hesus!"

⁵⁷ Gwon insulib Pedro say huwhai gway manggwana, "Achi' kun akammus sija!"

⁵⁸ Umawawni kun iningkaw nan sawhali taku nangila an sija gway manggwana, "Si'a hos nan osa an chicha!"

Gwon anan Pedro, "Wha'ona' kun!"

⁵⁹ Lumma'pus kunan osa uyas iningkaw nan osa mangipapilit manggwanaon, "Maid kun chugwachugwanaay sa'ad nannaja taku huyun Hesus tan iGalili hos as sija."

⁶⁰ Gwon anan Pedro, "Achi' kun akammu nan iwhakawhakam!" Kun maag ekay nangu'uu' nan awwit san manapaapatan Pedro.

⁶¹ Nansakung kus Apu Hesus intollongna as Pedro. Kun simsimmo' Pedro chay ingwhakan nan Apu san nangiwhagana an sija gway manggwana, "Chaan ad mangu'uu' nan awwit san sana lawhi namitlum sa'on isulib."

⁶² Lummagwa kus Pedro ap pagway naniwhil san amod gway somсомо'na.

*Nan Nangamamangancha An Hesus
(Mateo 26:67-68; Mer'us 14:65)*

⁶³ Sa'ad chanan takuway nangijachug an Hesus amaamangonchas sija ja saplisaplitanchas sija.

⁶⁴ Whinungutcha kunan atana inimuschas sija gway manggwana, "Imatunama nu ngachan nan nangano" a an si'a?" ⁶⁵ Kun angsanay whayangna amamang nan ingwhakachaay mihursu an sija.

*Nan Nisanguwan Hesus Sasan Papangat
Chanan Hudyu
(Mateo 26:59-66; Mer'us 14:55-64; Juan 18:19-24)*

⁶⁶ Mawhikat kun naayus chanan angatuwanay chacha"orn chanan Hudyu, chanan papangat nan papachi, chanan mangaagkammu san lintog kun iyoychas Hesus sasan Sanhedrin* ⁶⁷ gway manggwana, "Nu si'a nan Kristu iwhakam an cha'ami."

Gwon anana an chicha, "Nu iwhaka' an cha'aju achiju kun tuttugwaon. ⁶⁸ Ja nu manimusa' an cha'aju achi aju kun sumungwhat. ⁶⁹ Gwon malluki san sana tumu'chuwa' gway Ana' nan Taku san machigwanan Apudyus gway amod nan ayobhongana."

⁷⁰ Kun inimuscha losan gway manggwana, "Ad tuttuwa si'a nan Ana' Apudyus?"

Kun summungwhat an chicha gway manggwana, "Cha'aju nan manggwanaon sa'on."

* **22:66** 22:66 Sa'ad nan "Sanhedrin" chicha nan angatuwanay papangat chanan Hudyu gway mallintog gwon maid kun ayobhonganchaay mangtoy san taku.

⁷¹ Gwot anancha, “Ngachamma uchum as anapon ta'u as mana'chor an sija. Chita'u mismu nan nangngor san ingwhakana!”

23

Nan Nipasanguwan Hesus An Pilato

(Mateo 27:1-2, 11-14; Mer'us 15:1-5; Juan 18:28-38)

¹ Lummiggwat ku chanan losanay Sanhedrin iyoychas Hesus an Pilato. ² Kun illukichaay mangiwhaka san ipawhersucha an sija gway manggwana, “Sa'ad nannaja taku inchananmi gway mangagwaagwis gway mangalallilaw sasan ailijanmiyay Hudyu gway humersu san kuwhilnu ja ijachina nan mangwhajad san hugwis san Emperador ja agwakana nan longagna as Kristu gway ali.”

³ Kun inimus Pilato an sija gway manggwana, “Si'a nan Alin chanan Hudyu?”

Anan Hesus gway summungwhat, “Si'a nan nangiwhaka gway aliya'.”

⁴ Gwot anan Pilato sasay papangat nan papachi ja chachay amochay taku, “Maid kun maanapa' as kapun nan mayodchongan nan osa takuwanna.”

⁵ Gwon impapilitcha gway manggwana, “Kuyugwona chanan taku san losanay ilid Judea kapu san mansuyusuyuwana gway illukinad Galili ingkanad asna.”

⁶ Chingngorn kun Pilato nan ingwhakacha inimusna gway manggwana, “iGalili nannaja taku?” ⁷ Inakammuna kun gway nerpus Hesus san iliyay ituyajan Herod impaijoyna as sija

an Herod gway agwad ahos ad Jerusalem san sachiyay chimpu.

⁸ Inilan kun Herod as Hesus nayagsa'an as amod tan nawhajakay whayugwona ilan as sija kapu tan chingngorchingngorna nan mipangkop an sija ja namnamaonaay ilan nan mangimatunanay mataakan gway oon Hesus. ⁹ Sija nan ansan nan inimus Herod an Hesus gwon achi kun summungsungwhat an sija. ¹⁰ Ad agwad gway nasi'asi'ad chachay papangat nan papachi ja chachay mangaagkammu san lintog gway impaamamodcha pawhasuyon as Hesus. ¹¹ Whinanwhanit Herod as sija gway huyunna chanan surchachuna gway nangamamang ahos an sija. Inakojancha kus sija san a'erjachay akoy impaijoyna ipagkulin as sija an Pilato. ¹² Kun nangngachan manghubuyun cha Herod an Pilato san sachiyay erkaw kapu tan sikuchay maninnisilcha.

Nayodchongan As Hesus Gway Matoy

(Mateo 27:15-26; Mer'us 15:6-15; Juan 18:38-19:16)

¹³ Impaajag kun Pilato chanan papangat nan papachi, chanan mantutuyay ja chanan taku ¹⁴ anana an chicha, "Iyaliju an sa'on nannaja taku gway ananjuwon mangalallilaw sasan taku gway humursu san kuwhilnu. Kun ilanju, sinumerja' kus sija sanna sanguju maid kun inchasa' sannaja taku as kapun nan mangipawhasuanju an sija. ¹⁵ Uyay as Herod maid kun inchasana tan impaipagkulinnas sija an chita'u. Ad ilanju, maid kun inggwana as lobhongna matojan. ¹⁶ Sija nan

ipasaplit'u ad as sija pinerjaw'u." ¹⁷ [San gwaschi pijastan nan Lumaus nisikud gway ma'ma'gwaay umipayagwa as Pilato as osa sasan whayud an chichaay Hudyu.]

¹⁸ Gwon nakigsan nampa'uy chanan taku gway manggwana, "Paotoynu nan sanatay taku ad impayagwam an cha'ami as Barrabas."

¹⁹ (Nawhayud as Barrabas kapu san nitapijana san kuyu gway inggwacha san kuwhilnu gway na'gwa ad Jerusalem ja kapu san pummatoy.)

²⁰ Gwot inasin Pilato na'aapat an chicha gway whayugwona ipayagwa as Hesus. ²¹ Gwon impa'uycha gway manggwana, "Pailansam as sija san krus! Pailansam as sija san krus!"

²² Kun impitlun Pilato gway manggwana an chicha, "Kaman, ngachan nan lagwingay inggan nina? Maid kun inchasa' as kapun nan matojana. Sija nan ipasaplit'u ad as sija impayagwa'."

²³ Gwon iyamamodchaot tinowhag nan kingacha gway manggwana an sijaon pailansam as sija san krus, kun nangyog nan anancha.

²⁴ Sija nan intachun Pilato gway ma'gwa nan ochawcha. ²⁵ Kun impayagwana chay osa laya'iyay sija nan inchawcha gway niwhayud kapu san nitapijana san kuyu gway inggwacha san kuwhilnu ja pummatoy gwon sa'ad as Hesus impawhijangna tot ooncha nan whayugwoncha.

Nan Nilansaan Hesus San Krus
(Mateo 27:32-44; Mer'us 15:21-32; Juan 19:17-27)

²⁶ Sa'ad san mangilajagwancha an Hesus impukodcha nan osa taku mangngachan Simon gway iCirene gway inahotcha nerpu san lasin nan Jerusalem kun impahu'udcha an sija nan krus ta hu'uchona gway misu'su'nub an Hesus.

²⁷ Kun nituntunud an Hesus nan amochay taku ja chanan hubhuwhai gway asisasanga ja asijiiwhil kapu an sija. ²⁸ Nansakung kus Hesus an chicha anana, "Cha'aju hubhuwhaiyay iJerusalem, achiju iwhilan as sa'on sija iwhilanju chanan longagju ja chanan anana'ju. ²⁹ Tan ilanju, humu'nag nan chimpuway anan chanan taku, 'Piyan chanan whasig, chanan achi kun nahuki ja chanan achi kun nantakiwhi!' ³⁰ Sa'ad tot achicha ichaman nan likat san manangkaan nan ahursurucha san ilicha ilukichaay manggwana san whibilig, 'Maotchag'a an cha'ami' ja anancha sasan whana'iyutay whibilig, 'Tabunan cha'ami!' ³¹ Tan sa'ad nu amasna nan ooncha an sa'on gway maid whersuna* ad achi sinumamod nan ooncha an cha'ajuway hummersu?"†

³² Kun iyoycha hos nan chugwa mamayangkat gway intapicha an Hesus ta otojoncha.

³³ Hummu'nagcha kusan ikaw gway ma'gwaniyon "Tungern nan Wha"ag", illansacha as Hesus san krus ja chanan chugwa mamayangkat ad aschi, osa san machigwananna ja osa san machigwikina.

* **23:31** 23:31 San uchumay manyuskriptu amasna nan nilista: Tan sa'ad nu amasna nan ooncha san ma"at gway aju. † **23:31** 23:31 San uchumay manyuskriptu amasna nan nilista: ad achi sinumamod nan ooncha san nayangu gway aju?

³⁴ Kun anan Hesus, “Ama, ligwatam nan whersucha tan achicha kun maagwatan nan o'ooncha.”

Kun nangwhiwhinnunutchaay namiwhillay san luputna. ³⁵ Kun nasi'asi'ad chanan takud aschiyay manghuhuja. Ad amaamangon ahos chanan mantutuyay as sija gway manggwana, “Tinakuna nan uchumay taku, takuwonaud nan longagna nu sija nan Kristu gway pinilin Apudyus!”

³⁶ Kun inamamang hos chanan surchachu as sija. Ummachayugcha kun inatchanchas sija san na'ilomay whajas ³⁷ kun anancha, “Nu si'a nan Alin nan Hudyu takuwom nan longagnu!”

³⁸ Kun iningkaw ahos nan nilista san ngatugwon nan wha"ag Hesus gway anana, “Annaja nan Alin chanan Hudyu.”

³⁹ Ad sa'ad nan osa sasan mamayangkatay nilansa gway huyun Hesus, inamamangnas Hesus gway manggwana, “Jo'o wha'on a si'a nan Kristu. Takuwom nan longagnu ja cha'ami!”

⁴⁰ Gwon sinungwhatan nan huyunna gway inamujuwana gway manggwana, “Jo'o achi'a umogjat an Apudyus? Agwad'a san isuna asasaad gway mayodchonganay machusa. ⁴¹ Ad chita nan kadto'ay lobhongna ma'gwaan nannaja kapu san inggwata. Gwon nan annaja taku maid kun lagwing as inggwana.” ⁴² Kun anana, “Hesus, somsom'om as sa'on nu mantuyay'aon san man'aliyam!”

⁴³ Kun anan Hesus an sija, “Tuttuwa iwhaka' an si'a, san sana erkaw mitapi'a an sa'on san Paraiso.”‡

Nan Natojan Hesus

(*Mateo 27:45-56; Mer'us 15:33-41; Juan 19:28-30*)

⁴⁴ Takangay kus mamatu' hummulingot nan losanay luta ingkana san singwhattang as anchu. ⁴⁵ Sa'ad san hummulingotan nan init nakoggwa nawhis'i nan kurtinaay nanorcha' san ingkagwan Apudyus san chayo' nan Templo. ⁴⁶ Nampa'uy kus Hesus as towhag anana, “Ama, itayo"u an si'a nan alichodgwa!” Ingwhakana kunan sachi chakasnaay matoy.

⁴⁷ Inilan kunan apitan nan surchachu nan na'gwa nanchaychajaw an Apudyus gway mangwana, “Tuttuwa tuwa gway sa'ad nannaja taku maid kun whersuna!”

⁴⁸ Ad sa'ad chanan naayusay taku gway nangiila san na'gwa lummajawchaay mangob'o'ob'ob san whyu'ungcha san amochay sasangacha.

⁴⁹ Kun summisi'ad nan losanay hubuyunna san achajus a'it ja chanan hubhuwhai gway nitunutunud an sija gway nerpud Galili gway nangiila san na'gwa.

Nan Niilhonan Hesus

(*Mateo 27:57-61; Mer'us 15:42-47; Juan 19:38-42*)

‡ **23:43** 23:43 Sa'ad nan pijaona anan nan “Paraiso” sachi nan agwachan Apudyus gway ad langit ja ingkagwan ahos chanan a'anghelna ancha losanay namati an Hesu Kristu as ingkaingkana.

⁵⁰⁻⁵¹ Iningkaw nan osa laya'iyay mangngachan Josep gway ijArimatea san osa ilid Judea. Whyayu ja nalintog as sija gway taku gway osaay man-guullay san mantuyajan Apudyus. Ad uyay nu osas sija gway mitapi san Sanhedrin achi kun ummajun san pangkop ja inggwacha an Hesus. ⁵² Ummoy kus Josep an Pilato inchawna nan lachag Hesus. ⁵³ Impasna kunan lachag Hesus whinichiwhichana san puta' gway luput kun inigkana san lijangay lohon gway maid kun nii"ilhon as taku. ⁵⁴ Erkaw nan mangisakanaan chanan Hudyu san losanay maserpucha san Erkaw gway Umillongan ad mallugyuki nan Erkaw gway Umillongan.

⁵⁵ Nituntunudcha kun an Josep chachay hub-huwhaiyay nihuyohuyog an Hesus gway nerpud Galili, inilacha nan lohon ja ininonay niwhanat nan lachag Hesus. ⁵⁶ Lummajawcha kun insakanacha nan whangwhangyu ja lanaay miigka san lachag. Erkaw kun gway Umillongan in-ingkawcha tan sija nan anana san lintog Moses.

24

Nan Natakuwan Hesus

(Mateo 28:1-10; Mer'us 16:1-8; Juan 20:1-10)

¹ Gwisnigwisnit kun san Chumingku ummoy chachay hubhuwhai san lohon gway inagwitcha chay whangwhangyu insakanacha. ² Gwot in-chasancha nan whatuway naalikad gway ni-jonob san lohon. ³ Gwon nilumno'cha kun achicha kun inchasan nan lachag Apu Hesus. ⁴ Anna kunay maid kun akammuchas ooncha san

mipangkop sannaja, maag ekay summi'ad nan chugwa laya'i san agwachancha gway sumilasilap nan silupcha.

⁵ Ummogjatcha kun ja nampa'yobcha san luta anan chachay chugwa laya'i an chicha, "Kajuman anaanapon nan mawhiwhijag san ikaw chanan natoy?" ⁶ Maid kus sija ad asna, nataku. Somsom'onju nan ingwhakana an cha'aju san iningkagwanad Galili ⁷ gway anana, 'Sa'ad as Sa'onay Ana' nan Taku maserpu mipawhijanga' sasan humersuwthersuway taku ja milansaa' san krus ad mi'atlu ad gway erkaw, natakuwa.' "

⁸ Kun simsimmo'cha chay ingwhakan Hesus. ⁹ Nanulincha kunay nerpu san lohon ummoycha impaakammu nannachaja losan sasan nasagwayan as osa apostoles ja losanay huhuyuncha. ¹⁰ Sa'ad chachay huwhaiyay ummoy san lohon cha Maria gway iMagdala, Juana ja Maria gway inan Santiago ja chachay uchum. ¹¹ Gwon sa'ad nan ingwhakan chanan hubhuwhai sasan apostoles anancha kunnu maid kutu'na, sija nan achicha kun tinuttuwa chicha. ¹² Gwon lummiggwat kus Pedro nanodcha'ay ummoy san lohonot nayyu'ung kunay nangisiim ad chayo', ahus chanan luput as inilana kun lummajaw gway natataag san na'gwa.

*Nan Nampailan Hesus San Chugwa Pasuyutnaay Umoy Ad Emaus
(Mer'us 16:12-13)*

¹³ Ad sa'ad nan chugwa pasuyut Hesus san sachi hosay erkaw umoycha san iliyay mangngachan Emaus gway ummoy as simpuyu ja osa

kilometro nan aachajuna san Jerusalem. ¹⁴ Kun apaapatoncha nan mipangkop san losanay na'gwa san sinerkagwan. ¹⁵ Sa'ad san mana-paapatancha ja manukuukuchancha, sa'ad ahos as Hesus gway ummachayug nihuyog an chicha. ¹⁶ Gwon achicha kun naimatunan as sija.

¹⁷ Kun anan Hesus an chicha, “Ngachan nan ukuukuchonjuway manadchadchayan?”

Kun summinongchaay mansasanga. ¹⁸ Gwot summungwhat nan osa mangngachan Cleofas gway manggwana an sija, “Si'a nina ekay osa mangilid Jerusalem gway achi kun mangakammu san na'na'gwa san sinerkagwan?”

¹⁹ Kun anan Hesus an chicha, “Ngachamma ninat?”

Gwot anancha an sija, “Mipangkop an Hesus gway iNazaret gway osa profeta gway amod nan ayobhongana san o'ona ja ukudna san mangilan Apudyus ja san losanay taku ²⁰ ja ininonchaay nangipawhijang an sija chanan papangat nan papachi ja chanan mangituyay an chita'u ta mayodchonganay matoy kun illansachas sija san krus. ²¹ Sa'ad as cha'ami ninamnamamiyay as sija nan mawwajagwaja san Israel. Wha'on ekas ahus chi, mi'atlu erkaw san sana nan lummaus manipud san na'gwaan nina. ²² Osa pay, sa'ad ahos nan uchumay hubhuwhai huyunmi tinaag cha'amis amod. Nasapacha kusan whigwhikatay ummoy san lohon ²³ gwot achicha inchasan nan lachagna nanulinchaay manggwanaon inilacha nan a'anghel gway nampaila gway manggwana an chichaon natakun as Hesus. ²⁴ Gwot ummoy

nan uchumay huhuyunmi san lohon kun incha-sancha hos nan isun nan ingwhakan chachay hubhuwhai gwon sa'ad as Hesus achicha kun inila.”

²⁵ Gwot anan Hesus an chicha, “Ay maid kun maagwatanju ja mansikab ekay mamatiyanju san losanay ingwhakan chachay profeta san agwi! ²⁶ Jo'o achi mapalikatan nan Kristu ad asiyot michajaw.” ²⁷ Kun impaagwat Hesus an chicha nan losanay nilista san Ukud Apudyus gway mipangkop an sija malluki san nibyuway illistan Moses ingkana san illistan chachay losanay profeta.

²⁸ Ummachanicha kun san iliyay umajan-cha an'annan Hesus ipailaay umachaju san ajana. ²⁹ Gwon tinagwichanchas sija gway manggwana, “Ma'achagwos'a an cha'ami tan takangay mumaschom ja humulingot.” Kun na'achagwos as Hesus an chicha. ³⁰ Tummu'chu kus sija san oo"anan gway huyunna chicha nangaya san tinapay kun nanjaman an Apudyus. Pini'pi"ina kun inatodna an chicha. ³¹ Kun ama ekas niigkat nan atacha kun inimatunanchas sija. Gwot maag ekay mummaid san agwachancha. ³² Kun asi'a'ananchaay chugwa, “Apaanpata amas whayu nan li'natad kanad say ma'aapaapatana an chita say mangipaapaagwatana sasay nilista Ukud Apudyus!”

³³ Lummiggwatcha kusan sachi hos ekajay uyas nanulinchad Jerusalem. Kun inchasan-chaay naayus chanan nasagwayan as osaay apostoles ja chanan uchumay huhuyuncha ³⁴ gway

manggwana, “Tuttuwaay nataku nan Apu gwot nampaila an Simon!”

³⁵ Kun inuullit chachay chugwa nan na'gwa san iningkagwanchas chayan ja ininoncha nangimatun an Hesus san nami'pi'iyana san tinapay.

*Nan Nampailan Hesus Sasan Pasuyutna
(Mateo 28:16-20; Mer'us 16:14-18; Juan 20:19-23; Apostoles 1:6-8)*

³⁶ Anna kunay iwhakawhakan chachay chugwa nan na'na'gwa summi'ad as Hesus san agwachancha kun anana an chicha, “Atchan otjan Apudyus cha'aju as whayuway somsono' gway maid kun machanakanju.”

³⁷ Gwon na'asugkajatcha ja ummogjatcha tan anancha kunnu ayan nan inilacha. ³⁸ Kun anan Hesus an chicha, “Ka'ajuman umogjat ja ka'aju manchugwachugwa? ³⁹ Ilanju nan ima' ja i'i, sa'onna mismu. Odnana' ad inakammujuway sa'on tan sa'ad nan ayan maid kun longagna ja tungerna gwon an sa'on mailajuway anna.”

⁴⁰ Ingwhakana kunan sachi impailana an chicha nan imana ja i'ina.

⁴¹ Sissija achay achicha kun mamati kapu san lagsa'cha ja taagcha, anan Hesus an chicha, “Agwad ma'anju ad asna?” ⁴² Kun inatchanchas sija san i'an gway nachagwis. ⁴³ Inayana kun inanna san sangucha.

⁴⁴ Gwot anana an chicha, “Annachaja chachay ingwhakawhaka' an cha'aju say iniingkagwa' an cha'aju gway maserpu ma'gwa nan losanay

nilista san lintog Moses ja illistan chachay profeta ancha nilista san nibyuway Salmo nan mipangkop an sa'on."

⁴⁵ Kun inibwhatna nan somsono'cha tot maagwatancha nan nilistaay Ukud Apudyus.

⁴⁶ Kun anana an chicha, "Nilista san agwiyya mallikat nan Kristu ja matoy ad nataku san mi'atlu erkaw. ⁴⁷ Ad maserpu misuyu san losanay ailiili manipud ad Jerusalem gway kapu san ngachanna ligwatan Apudyus nan whersun chanan manchu'kancha nan whersucha. ⁴⁸ Cha'aju nan mangipano'no' san-nachaja. ⁴⁹ Chongyonju na, iwhaun'u nan ing-whawhagkan Ama an cha'aju. Gwon iingkaw ajud asnaay ili ingkanas maagwatju nan ayob-honganay merpud langit."

*Nan Nipangatuwan Hesus Ad Langit
(Mer'us 16:19-20; Apostoles 1:9-11)*

⁵⁰ Sachi kun iyoy Hesus chachay pasuyutna ad Betania. Intajagna kunan imana ing-whakana gway pawhayugwon Apudyus nan whijagcha. ⁵¹ Sa'ad nan nangiwhaganas chi ummachaju an chicha kun nipangatud langit.

⁵² Nanchaychajawcha an sija kun nanulincha ad Jerusalem gway amod nan lagsa'cha. ⁵³ Kun patinajunay umoycha san Templo manchaychajaw an Apudyus.

cxlv

Nan Ukud Apudyus
Kalinga, Butbut: Nan Ukud Apudyus (New
Testament)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Butbut Kalinga

Contributor: TAP Philippines

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

cffc8f8f-c832-513b-bc0d-76208ec72485